

OFFICIUM
HEBDOMADÆ SANCTÆ

IUXTA RITUM ORDINIS PRÆDICATORUM
AUCTORITATE APOSTOLICA APPROBATUM

REVERENDISSIMI PATRIS
FRATRIS ANICETI FERNANDEZ
EIUSDEM ORDINIS MAGISTRI GENERALIS
IUSSU EDITUM

ROMÆ
AD SANCTÆ SABINÆ
MDCCCCLXV

NOS
FRATER ANICETUS FERNANDEZ
S. THEOLOGIÆ PROFESSOR
AC TOTIUS ORDINIS FR. PRÆDICATORUM
HUMILIS MAGISTER GENERALIS
ET SERVUS

Lætanti animo Ordini offerimus hoc OFFICIUM HEBDOMADÆ SANCTÆ IUXTA RITUM ORDINIS PRÆDICATORUM, a sociis Instituti Nostri Liturgici paratum, quo, præter Officia Tridui Sacri, continentur benedictio ramorum et processio Dominica in Ramis palmarum peragendæ.

In hac editione, cum iam a mense iunio anni præteriti sub prelo fuerit, antiphonæ adhuc ante et post psalmos inveniuntur; in Officio autem persolvendo, iuxta litteras Nostras diei 30/9/64, ante psalmos omittuntur.

Tenore igitur præsentium, Nostrique auctoritate Officii, hanc editionem approbamus, et in omnibus ecclesiis Ordinis nostri adhiberi mandamus.

In quorum fidem his litteris, Officii Nostri sigillo munitis, propria manu subscrisimus.

Datum Romæ, ad Sanctæ Sabinæ, in festo Purificationis B. Mariæ Virginis, die 2 februarii anno Domini 1965.

Printed by DESCLÉE & Co, Tournai (Belgium)

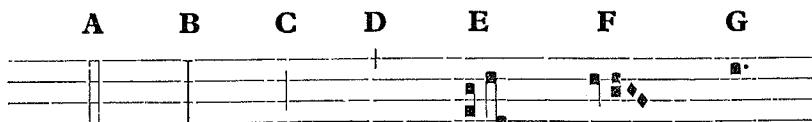
All rights reserved

L. S.

Fr. ANICETUS FERNÁNDEZ, O. P.
Magister Generalis

Fr. STEPHANUS GÓMEZ, O. P.
Socius

DE SIGNORUM USU

1. Binæ virgulæ **A** claudunt vel cantum ipsum vel eius partem principalem.

2. Divisio seu pausa maior vel distinctionis **B** fit in ultimis vocibus, cursum moderate tardando, et spiritum plene reficiendo.

3. Pausa minor, idest subdistinctionis, **C** dat locum paulisper immorandi, ac simul breviter respirandi copiam.

4. Pausa minima **D** in morula vocis constat, sinitque, si opus sit, aerem haustu brevissimo renovare.

5. Spatium unius notæ **E** distinctionis neumarum signum est.

6. Ubi occurrit notula caudata **F**, quam excipit aliqua neuma sibi subiecta, locus datur ampliori quidem moræ, nulli vero respirationi.

7. Punctum (.) **G** eam quam immediate sequitur notam esse protractandam significat.

8. Signum $\natural$ notam **Si** uno semitono usque ad lineæ finem deprimit, nisi prius signo $\flat$ evictum fuerit.

9. Asteriscus * initio cantus positus intonationis finem indicat.

DOMINICA II IN PASSIONE SEU IN RAMIS PALMARUM

I classis

AD SOLEMNEM RAMORUM PROCESSIONEM IN HONOREM CHRISTI REGIS

AD BENEDICTIONEM RAMORUM

1. *Crux altaris maioris, si distincta sit a cruce processionis, ante Tertiam discooperitur et sic remanet usque post Completorium.*

Iuxta credentiam præparatur crux processionis denudata, nisi crux altaris maioris in processione deferatur.

2. *Ante altare, prope gradus presbyterii, in conspectu populi, ponitur mensa mappa alba cooperta, et super eam rami benedicendi collocantur. Si fideles ramos iam in manibus teneant, super mensam præparantur saltem rami celebranti et Fratribus distribuendi.*

Nihil impedit quominus benedictio et distributio ramorum fiat in alia ecclesia vel alio loco apto, et postea processio dirigatur ad ecclesiam principalem.

3. *Hora competenti celebrans et ministri in sacristia se præparant sicut ad Missam celebrandam in diebus festivis, celebrans autem cappam sericam induit; indumenta serica sunt albi coloris.*

4. *Finita Tertia, celebrans, diaconus cum missali et subdiaconus cum libro evangeliorum, præcedentibus acolythis cum cereis accensis et cruciferario (sine cruce) ad presbyterium veniunt.*

Facta altari debita reverentia, celebrans, omissa aspersione aquæ benedictæ, sistit post mensam, verso vultu ad populum. Deinde, diacono ante ipsum missale tenente, iunctis manibus, ramos benedicit eo tono quo dicuntur orationes ad Horas.

Dum rami benedicuntur, omnes in choro stant versis vultibus ad altare usque ad finem benedictionis.

Dóminus vobíscum. ⁊ R. Et cum spíritu tuo.

Orémus. ⁊

Oratio

Omnipotens sempiterne Redemptor, qui de cælis ad terram descendere et ad passionem voluntatis tuæ venire dignatus es, ut humánum genus tuo pretioso sanguine liberares : adéstō piis Ecclesiæ tuæ votis et supplicationibus nostris. ⁊ Tu enim, Dómine, mansuetus mansueti animális aselli tergo insidens, ad passionem redemptiōnis nostræ spontáneus advenisti : cum tibi ramis arboreis, occurréntibus discipulorum turbis, certātim sternereretur via, ⁊ et triumphatricibus palmis cum voce laudis occurrerent plúrimæ populorum catervæ, exsultantes páriter et dicentes, Hosanna filio David : benedictus qui venit in nómine Dómini, ⁊ tibi in monte Oliveti olivárum ramis via constrata est. Tu quondam Noë in arca super undas diluvii gubernasti : et columbae ministério per olívæ ramum pacem terris redditam nuntiari voluisti. ⁊ Sed et Iacob patriarcha, in mystérium gloriæ tuæ érigens lápidem, ex huius árboris ramis óleum benedictiōnis in cacumine tituli infidit : unde unxisti reges et prophétas tuos. ⁊ Tu enim es Christus Dei, tibi cōp̄petit fructus unctiōnis et pacis : in cuius ineffabilem laudem Psalmista cécinit dicens, Unxit te Deus, Deus tuus, óleo lœtitiæ et exultatiōnis præ participibus tuis. ⁊ Quapropter te, Dómine, súpplices deprecámur : ut bene + dicas hos árborum ramos, quos tui fámuli suis suscipientes manibus, in occúrsum tui properare, teque benedicere et glorificare desiderant. ⁊ Ecce Ierúsalem, sedens super ásinum, Rex mansuetus advenisti : ádveni ergo, rogámus, et nobis, ⁊ et in médium nostri consiste : ut te advenire in nostris cordibus sentiámus, ⁊ et qui nos tunc reparasti per crucem : iterum lapsos répara per eádem beatissimam passionem. ⁊ Oris nostri confessiōnem ac iejuniū humiliatiōnem libens suscipe, et fructum nos viriditatis habére

concéde : quátenus tuis imbribus irrigáti, mereámur tibi suávium fructuum ubertate placere. ⁊ Et sicut illi processérunt óbviam tibi cum arboreis frondibus egréssi, ita nos, te redeunte in secundo advéntu, cum palmis victoriæ læti mereámur occurrere : Salvátor mundi, qui cum Patre in unitate Spíritus Sancti vivis et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ⁊

R. Amen.

Benedictione finita, celebrans ramos ante se collocatos aqua benedicta aspergit, altero acolythorum ei aspersoriū dante ; postea, ad cancellos, ramos fidelium, si ipsi, ut dictum est, ramos iam in manibus teneant, nisi placuerit horum aspersionem facere transeundo per aulam ecclesiæ.

AD DISTRIBUTIONEM RAMORUM

5. Deinde cantor, ramum celebranti offerens, incipit antiphonam Pueri Hebræorum, tollentes, et omnes ipsam et alteram, scilicet Pueri Hebræorum vestimenta, a cantore pariter incipiendam, prosequuntur, dum interim rami a sacrista distribuuntur.

Sacrista vero ramos Fratribus distribuit, incipiendo in choro dextro a superioribus, et alter Frater in sinistro ; alii ramos fidelibus distribuunt, nisi ipsi ramos iam in manibus teneant.

Dum rami distribuuntur, stat chorus contra chorūm.

Celebrans, postquam ramum accepit, facta altari reverentia, cum ministris sessum vadit.

6. Si antiphonæ non sufficiant, cum versibus psalmi 23, et respective psalmi 46 et Glória Patri in fine, cantari possunt, ea ratione ut antiphona post psalmum vel post singulos aut binos versus psalmi repetatur.

Antiphona 1

ú-e-ri Hebræ- ó- rum, * tolléntes ramos o- li- vá-rum,

Dominica in ramis palmarum

obvi- a-vé-runt Dómi- no, clamántes et di-cén-tes : « Ho-sán-
na in excél-sis ».

Psalmus 23, 1-2 et 7-10

Dómi-ni est terra et ple-ni- tú- do e- ius, * orbis ter-
rá-rum et u-ni-vérsi qui há-bi-tant in e- o.

Quia ipse super mária fundávit eum, * et super flúmina præpara- rávit eum.

Attóllite portas, príncipes, ves- tra- s, * et elevámini, portae æter- náles, * et introíbit rex glóriæ.

Quis est iste rex glóriæ? * Dóminus virtútum ipse est rex glóriæ.

Glória Patri, et Fílio, * et Spirítui Sancto.

Sicut erat in princípio et nunc et semper, * et in sécula sæcu- lórum. Amen.

Attóllite portas, príncipes, ves-

Antiphona 2

I g
P ú- e-ri Hebræ- ó- rum * ve-stiménta prosterné-bant in

Ad processionem

vi- a, et clamá-bant di-céntes : « Ho-sánna Fí- li- o Da-vid :
be-ne-dictus qui ve-nit in nómi-ne Dómi-ni ».

Psalmus 46

Omnes gentes, pláudi-te má-ni-bus : * iu-bi-lá-te De-o in
vo-ce exsul-ta-ti- ó- nis.

Quóniam Dóminus excélsus, terríbilis, * rex magnus super omnem terram.

Subiécit pópulos nobis * et gentes sub pédibus nostris.

Elégit nobis hereditátem su- am: * spéciem Iacob, quam dílēxit.

Ascéndit Deus in iúbilo, * et Dóminus in voce tubæ.

Psállite Deo nostro, psállite : * psállite regi nostro, psállite.

Quóniam rex omnis terræ Deus : * psállite sapiénter.

Quæ si non sufficient, repetantur quousque distributio ramorum finiatur; si autem finiatur prius, clauditur cum Glória Patri, et repetitur antiphona.

Regnábit Deus super gentes : * Deus sedet super sedem sanctam suam.

Príncipes populórum congre- gáti sunt cum Deo Abraham, * quóniam dii fortes terræ vehe- ménter eleváti sunt.

Glória Patri, et Fílio, * et Spirítui Sancto.

Sicut erat in principio et nunc et semper, * et in sécula sæcu- lórum. Amen.

AD LECTIONEM EVANGELICAM

7. *Ramis distributis, mensa e presbyterio removetur et thuriferarius (qui et aquam benedictam in processione deferre debet) ad presbyterium venit. Benedicto primo thure a celebrante ad petitionem thuriferarii, diaconus, accepto libro Evangeliorum et accepta benedictione, cantat more solito Evangelium Cum appropinquasset, in latere Evangelii, in presbyterio, subdiacono, acolythis et thuriferario more solito ordinatis.*

Dum Evangelium legitur, celebrans stat ante sedem, in latere Epistolæ; cruciferarius stat prope sedes.

Sequentia sancti Evangeli secundum Matthæum. c. 21

In illo tempore : Cum appropinquasset Iesus Ierosolymis et venisset Béthphage ad montem Oliveti : tunc misit duos discipulos suos, dicens eis : Ite in castellum, quod contra vos est : et statim inveniatis ásinam alligatam et pullum cum ea : sólvite: et addúcite mihi: et si quis vobis áliquid dixerit, dícite quia Dóminus his opus habet, et conféstim dimittet eos. Hoc autem totum factum est, ut adimpleretur quod dictum est per Prophétam dicentem : Dícite filiæ Sion : Ecce Rex tuus venit tibi mansuétus, sedens super ásinam et pullum, filium subiugális. Eúntes autem discípuli, fecérunt sicut præcépit illis Iesus. Et adduxérunt ásinam et pullum : et imposuérunt super eos vestiménta sua, et eum désuper sedére fecérunt. Plúrima autem turba stravérunt vestiménta sua in via : álli autem cädébant ramos de arbóribus, et sternébant in via : turbæ autem, quæ præcedébant et quæ sequebántur : clamábant dicentes : Hosánnæ filio David : benedictus qui venit in nómine Dómini.

8. *Perfecto Evangelio, subdiaconus celebranti librum osculandum defert, deinde illum diacono osculandum offert.*

AD PROCESSIONEM

9. *Tunc thuriferarius thuribulum deponit et accipit aquam benedictam, cruciferarius autem crucem accipit, et, cantoribus inchoantibus antiphonam Occúrrunt, processio egreditur hoc ordine :*

Præcedit Frater cum aqua benedicta, quam procedendo aspergit, post eum ceroferarii, deinde cruciferarius cum cruce denudata; postea reliqui Fratres, iunioribus præcedentibus, ultimo celebrans cum diacono a dextris et subdiacono a sinistris; post eos sequuntur fideles, ramos benedictos manibus gestantes.

10. *Processio dirigatur, si fieri potest, extra ecclesiam, v. g. per claustrum vel per aliquam viam longiorem. Ubi processio extra ecclesiam procedere non potest, fiat intra ecclesiam.*

11. *Progrediente processione cantantur antiphonæ, hymni et psalmi qui infra indicantur, omnes vel aliqui, pro opportunitate.*

Antiphona I

VIII

O c-cúrrunt turbæ * cum fló-ri-bus et palmis Red-

emptó-ri óbvi- am, et victó-ri tri- umphánti digna

dant obséqui- a : Fí- li- um De- i o-re gentes præ-di-

cant, et in laudem Chri- sti vo-ces to-nant per nú-bi-la :

« Ho-sánnæ ».

Antiphona 2

VII

C um ánge-lis et pú-e-ris * fi-dé-les inve-ní-ámur,
tri-umpha-tó-ri mortis clamántes : « Ho-sánna in excél-sis ».

Antiphona 3

IV

T urba multa, * quæ convé-ne-rat ad di-em festum,
clamá-bat Dó-mi-no : « Be-ne-díctus qui ve-nit in nómí-ne
Dó-mi-ni : Ho-sánna in excél-sis ».

Antiphona 4

I

C oepé-runt * omnes turbæ descendénti-um gau-
dén-tes laudá-re De-um vo-ce magna super óm-ni-

bus quas ví-de-rant virtú-ti-bus, di-cén-tes : « Be-ne-díctus,
qui ve-nit Rex in nómí-ne Dó-mi-ni; pax in cæ-lo, et
gló-ri-a in ex-cél-sis ».

HYMNUS AD CHRISTUM REGEM

Populus, si fieri potest, post unumquemque versum hymni, versum Glória, laus cum choro repetit.

Cantores :

I

G ló-ri-a, laus et ho-nor ti-bi sit, Rex Christe,
Red-émptor, cu-i pu-e-rí-le de-cus promptsit Ho-sánna
pi-um.

Omnes : Glória, laus ut supra.

Cantores :

V. Isra-ël es tu Rex, Da-ví-dis et íncli-ta pro-les,
nómi-ne qui in Dómi-ni, Rex be-ne-díc-te, ve-nis.

Omnes : Glória, laus ut supra.

Cantores :

V. Cœ-tus in excél-sis te laudat cæ-li-cus omnis,
et mortá-lis ho-mo et cuncta cre-á-ta simul.

Omnes : Glória, laus ut supra.

Cantores :

V. Plebs Hebrá-a ti-bi cum palmis óbvi-a ve-nit;
cum pre-ce, vo-to, hymnis ádsu-mus, ec-ce, ti-bi.

Omnes : Glória, laus ut supra.

Antiphona 5

O m-nes * colláudant nomen tu- um, et di-cunt :

« Be-ne-dictus qui ve-nit in nómi-ne Dó- mi- ni : Ho- sán-
na in excél-sis ».

Hæc antiphona post psalmum 147 vel post binos versus eiusdem psalmi repeti potest.

Psalmus 147

Lauda, Ie-rú-sa-lem, Dómi-num : * lauda De- um tu- um,
Si- on,

Quóniam confortávit seras por-
tárum tuárum : * benedíxit fíliis
tuis in te.

Qui pósuit fines tuos pacem : *
et ádipe fruménti sátiat te.

Qui emíttit elóquium suum
terræ : * velóciter currit sermo
eius.

Qui dat nivem sicut lanam : *
nébulam sicut cínerem spargit.

Mittit crystállum suum sicut
buccéllas : * ante fáciem frígoris
eius quis sustinébit?

Emítte verbum suum et lique-
Et repetitur antiphona Omnes colláudant.

fáciet ea : * flabit spíritus eius
et fluent aquæ.

Qui annúntiat verbum suum
Iacob : * iustítias et iudicia sua
Israel.

Non fecit táliter omni natióni : *
et iudicia sua non manifestávit
eis.

Glória Patri, et Fílio, * et
Spiritu Sancto.

Sicut erat in principio et nunc
et semper, * et in sǽcula sǽcu-
lórum. Amen.

Antiphona 6

VIII

Fulgén- ti-bus palmis * prostérnimur adve-ni-

énti Dó-mi- no : hu- ic omnes occurrá-mus cum hym-nis

et cánti-cis, glo-ri- fi-cán-tes et di-céntes : « Be-ne- díctus

Dó-mi-nus ».

12. *Nihil impedit quominus cantetur a fidelibus hymnus Christus vincit, vel alius cantus in honorem Christi Regis.*

Antiphona 7

Antiphona Ave, Rex, si fieri potest, cantatur ante ostium apertum ecclesiae, et in eius inceptione ab omnibus fit adoratio crucis, ut sequitur.

Cruciferarius et ceroferarii, stantes ante ostium apertum ecclesiae, vultus vertunt ad altare, imagine tamen Crucifixi versa ad conventum et populum.

Cantores genua flectendo in medio incipiunt Ave, et tunc omnes (præter cruciferarium et ceroferarios) versis vultibus ad crucem genua flectunt et antiphonam prosequuntur. Ad verba quem prophétæ omnes se erigunt, et stant versi ad crucem usque ad finem antiphonæ.

Omnes genua flectunt

Ant. II

A - ve, * Rex no- ster, Fi- li Da-vid, Red-

Omnes surgunt

émptor mun- di, quem prophé-tæ præ- di- xé- runt Salva-

tó-rem dómu- i Isra- él esse ventú- rum. Te e-

nim ad sa- lu- tá- rem vícti-mam Pa- ter mi- sit in

mundum, quem exspec-tá- bant omnes sancti ab o-

ri- gi- ne mun-di. Et nunc : « Ho-sanna Fí-

li- o Da-vid : Be-ne-díctus qui ve- nit in nómi-ne

Dó-mi-ni : Ho- sán-na in excél- sis ».

13. *Antiphona prædicta finita, cantoribus incipientibus responsorium Ingridente, processio ecclesiam ingreditur, et omnes responsorium prosequuntur. Finito responso cantores cantant versum Cumque audissent.*

Responsorium

II
I n-gre-di- énte * Dó-mi-no in sanctam ci-
vi- tát- tem, Hebræ- ó- rum pú-e- ri re-surrec-
ti- ónem Vi-tæ pro- nunci- án- tes, * Cum ramis pal-
má- rum : « Ho-sánna, clamá- bant, in ex- cél-
sis ». ¶ Cumque audissent qui a ve-nit Ie-sus Ie-ro-só-
ly- mam, ex-i- é-runt ób- vi- am e- 1.

* Cum ramis.

14. *Cum conventus chorū intrat, singuli vadunt ad sedes suas, et qui aquam portavit ad sacristiam revertitur.*

Ceroferarii sistunt ante gradus altaris hinc et inde. Cruciferarius, si crucem altaris in processione detulerit, eam statim suo loco reponit, ubi usque post Completorium discooperta remanet; secus eam deponit iuxta credentiam, ubi erat prius.

Celebrans, cum ad altare advenit, facta eidem debita reverentia, cum ministris sacris ascendit et se vertit ad populum.

15. *Finito responsorio cum versu et resumptione, ceroferarii, cantore eis deferente, vel ipsi cantores, dicunt :*

¶. De ore leónis líbera me, Dómine. ⁊

R. Et a córnibus unicórnium humilitátem meam. ⁊

Deinde, diacono librum tenente, celebrans, manibus iunctis, absque Dóminus vobíscum, præmisso Orémus, dicit orationem ad complendam processionem in tono simplici.

Orémus. ⁊

Oratio

*O*mnipotens sempiterne Deus, qui humáno géneri, ad imitándum humilitatis exémplum, Salvatórem nostrum carnem súmere et crucem subíre fecísti, ⁊ concéde propítius : ut et patiéntiae ipsius habére documénta, ⁊ et resurrectionis consórtia mereámur : Per eúndem Christum Dóminum nostrum. ⁊ R. Amen.

16. *Oratione finita, celebrans et ministri de altari descendunt et in sacristiam vadunt, ubi depositis indumentis albis, assumunt violacea.*

17. *Omnés ramos benedictos deponunt, qui amplius manibus non tenentur dum Missa celebratur.*

IN TRIDUO SACRO

Feria V in Cena Domini et duabus sequentibus, Prior facit Officium ad Horas in quibus in festis solemnibus est notatum.

In Matutinis, coram medio altaris collocatur candelabrum triangulare quindecim candelis ceræ flavæ instructum, quarum singulæ ad inceptionem cuiuslibet psalmi una hinc et altera inde a sacrista exstinguuntur, incipiendo a latere Evangelii.

Dum psalmus Laudáte dicitur, lumen, ubi videri nequeat, absconditur; et lampades, quæ sunt per ecclesiam, exstinguuntur.

Incepta antiphona ad Benedictus, cereus, qui usque tunc solus ardens remansit, exstinguitur, sique Benedictus et omnia quæ sequuntur in tenebris dicuntur.

Facto post orationem signo a Prælato, surgunt omnes, et lumen a sacrista profertur.

FERIA V IN CENA DOMINI

I classis

AD MATUTINUM

Si Officium peragatur in choro vel in communi, Matutinum non anticipatur de sero, sed dicitur mane, hora competenti.

In recitatione vero a solo Matutinum et Laudes dicuntur congruo tempore, iuxta rubricas.

Postquam Fratres versis vultibus ad altare se signaverint, omnibus aliis prætermissis, Matutinum absolute incipitur ab antiphona primi psalmi.

IN I NOCTURNO

Ant. I VIII c

Z e-lus domus tu- æ * comé-dit me : et oppróbri-

exprobrán-ti- um ti-bi ce-ci-dé-runt super me. Ps. 68. Salvum

me fac, De- us : * quó-ni- am in- tra-vé-runt aquæ usque

ad á-nimam me- am.

Infíxus sum in limo profundi : * et non est substántia.

Veni in altitúdinem maris : * et tempésitas demérsit me.

Laborávi clamans, ⁊ raucae factae sunt fauces meæ : * defecérunt óculi mei, dum spero in Deum meum.

Multiplicáti sunt super capílos cápití mei, * qui odérunt me gratis.

Confortáti sunt qui persecutí sunt me inimíci mei iúste : * quæ non rápui, tunc exsolvébam.

Deus, tu scis insipiéntiam meam : * et delicta mea a te non sunt abscónrita.

Non erubéscant in me qui exspéctant te, Dómine, * Dómine virtútum.

Non confundántur super me qui querunt te, Deus Israel.

Quóniam propter te sustínui opprórium : * opéruit confusio fáciem meam.

Extráneus factus sum frátribus meis, * et peregrinus filiis matris meæ.

Quóniam zelus domus tua comédit me : * et opprobria exprobrántium tibi, cecidérunt super me.

Et opérui in ieíúnio ánimam meam : * et factum est in opprobrium mihi.

Et pósui vestíméntum meum cilícum : * et factus sum illis in parábolam.

Advérsum me loquebántur, qui sedébant in porta : * et in me psallébant qui bibébant vinum.

Ego vero oratióne meam ad te, Dómine : * tempus beneplácati, Deus.

In multitúdine misericórdiæ tuae exáudi me, * in veritaté salútis tuae :

Eripe me de luto, ut non infígar: * líbera me ab iis, qui odérunt me, et de profundiis aquárum.

Non me demérgat tempéstas aquæ, ⁊ neque absórbeat me profundum : * neque úrgeat super me púteos os suum.

Exáudi me, Dómine, quóniam benígnia est misericórdia tua : * secúndum multitúdinem miserationum tuárum respice in me.

Et ne avértas fáciem tuam a púero tuo : * quóniam tribulor, velóciter exáudi me.

Inténde animæ meæ, et líbera eam : * propter inimicos meos éripe me.

Tu scis impropérium meum, et confusióne meam, * et reveréntiam meam.

In conspéctu tuo sunt omnes qui tribulant me, * impropérium exspectávit cor meum, et miséram.

Et sustínui qui simul contristaréatur, et non fuit : * et qui consolaréatur, et non invéni.

Et dedérunt in escam meam fel : * et in siti mea potavérunt me acéto.

Fiat mensa eórum coram ipsis in láqueum, * et in retributónes, et in scándalum.

Obscuréntur óculi eórum ne vídeant : * et dorsum eórum semper incúrva.

Effunde super eos iram tuam: * et furor iræ tuæ comprehéndat eos.

Fiat habitatio eórum desérta : * et in tabernáculis eórum non sit qui inhábitet.

Quóniam quem tu percussisti, persecuti sunt : * et super dolórem vúlnerum meórum addidéront.

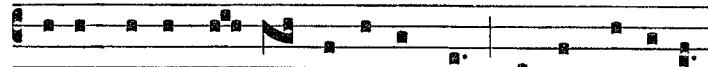
Appónē iniquitátem super iniquitátem eórum : * et non intrent in iustítiam tuam.

Deleántur de libro vivén-

¶ Non dicitur Glória Patri, in fine psalmorum et canticorum, usque ad Completorium Sabbati Sancti inclusive.

¶ Ultimi versus psalmorum et canticorum secundum tonorum differentias terminantur sicut et alii.

Anti-
phona

Ze-lus domus tu- æ comé-dit me : et opprobri- a

tium : * et cum iustis non scribántur.

Ego sum pauper et dolens : * salus tua, Deus, suscépit me.

Laudábo nomen Dei cum cán-tico : * et magnificábo eum in laude :

Et placébit Deo super vítulum novéllum : * córnua producén-tem et úngulas.

Vídeant páuperes et lætén-tur: * quárrete Deum, et vivet ánima vestra.

Quóniam exaudívit páuperes Dóminus : * et vinctos suos non despéxit.

Laudent illum cæli et terra, * mare, et ómnia reptilia in eis.

Quóniam Deus salvam fáciet Sion : * et ædificabúntur civitátes Iuda.

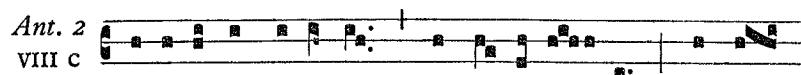
Et inhabitábunt ibi, * et hereditáte acquírent eam.

Et semen servórum eius pos-sidébit eam, * et qui díligunt nomen eius, habitábunt in ea.

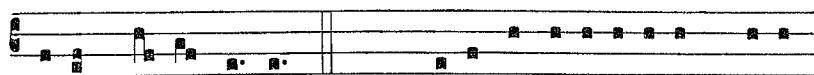
Feria V in Cena Domini

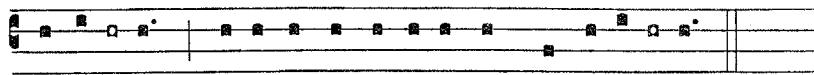
exprobránti- um ti-bi ce-ci-dé-runt super me.

A - vertántur retrósum * et e- rubé- scant, qui có-

gi-tant mi- hi ma- la. Ps. 69. De- us, in adiu-tó-ri-um me- um

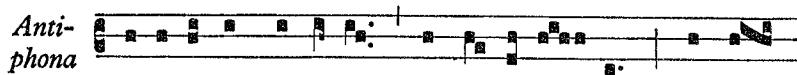

intén- de : * Dómi-ne, ad adiuvándum *me festí-* na.

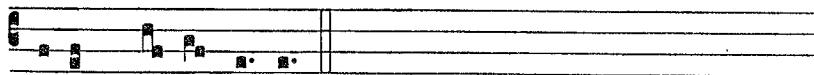
Confundántur et revereántur, * qui quærunt ánimam meam.

Avertántur retrósum et eru- bés-cant, * qui volunt *mihi mala*.

Avertántur statim erubescé- tes, * qui dicunt mihi : *Euge, euge.*

Avertántur retrósum et e- rubé- scant, qui có-

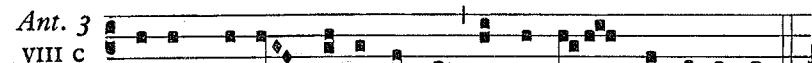
gi-tant mi- hi ma- la.

Exsúltent et lætén- tur in te om- nes qui quærunt te, * et dicant semper : Magnificétur Dóminus : qui díligunt salutáre tuum.

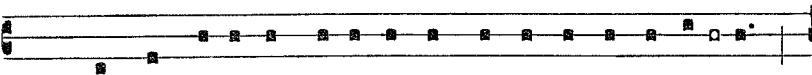
Ego vero egé- nus, et pauper sum : * Deus, ádiuva me.

Adiútor meus, et liberátor meus es tu : * Dómine, *ne moréris.*

Ad Matutinum

D e- us me- us, * é-ri-pe me de ma-nu pecca-tó-ris.

Ps. 70. In te, Dómi-ne, spe-rá-vi, non confúndar in æ-tér-num : *

in iustí- ti- a tu- a lí-be-ra me, et é-ri-pe me.

Inclína ad me aurem tuam, * et salva me.

Esto mihi in Deum protectó- rem, ζ et in locum muní- tum : * ut salvum me fácias,

Quóniam firmaméntum me- um, * et refúgium meum es tu.

Deus meus, éripe me de manu peccatóris, * et de manu contra legem agéntis et iníqui :

Quóniam tu es patiéntia mea, Dómine : * Dómine, spes mea a iuventúte mea.

In te confirmátus sum ex útero : * de ventre matris meae tu es protéctor meus.

In te cantáto mea semper : * tamquam prodígiū factus sum multis : et tu adiútor fortis.

Repleá- tur os meum laude, ut cantem glóriam tuam : * tota die magnitúdinem tuam.

Ne proí- cias me in témpore

senectútis : * cum defécerit virtus mea, ne derelíquas me.

Quia dixérunt inimici mei mihi : * et qui custodiébant áni- mam meam, consilium fecérunt in unum,

Dicéntes : Deus derelíquit eum, ζ persequímini, et com- prehéndite eum : * quia non est qui erípiat.

Deus, ne elongéris a me : * Deus meus, in auxílium meum réspice.

Confundántur, et defí- ciant de- trahéntes ánimæ meæ : * ope- riántur confusióne et pudóre, qui quærunt mala mihi.

Ego autem semper sperábo : * et adíci- am super omnem laudem tuam.

Os meum annuntiábit iustí- tiā tuam : * tota die salutáre tuum.

Quóniam non cognóvi litteráram, introíbo in poténtias Dómini : * Dómīne, memorábor iustítiae tuæ solíus.

Deus, docuísti me a iuventúte mea : * et usque nunc pronuntiábo mirabília tua.

Et usque in senéctam et sénium : * Deus, ne derelíquas me,

Donec annúntiem bráchium tuum * generatióni omni, quæ ventúra est :

Poténtiam tuam et iustítiam tuam, Deus, usque in altíssima, quæ fecísti magnália : * Deus, quis símilis tibi?

Quantas ostendísti mihi tribu-

Anti-phona

De-us me-us, é-ri-pe me de manu pecca-tó-ris.

¶. Exsúrge, Dómi-ne.

R. Et iú-di-ca causam me- am.

Dicto Pater noster, secreto, non pronuntiatur Et ne nos, sed facto signo a *Prælato*, *lector incipit legere*; et hoc etiam fit ante quartam et septimam lectionem. Iube, domne, et Tu autem, non dicuntur, sed finita lectione sive lamentatione, immediate inchoatur responsoriū.

latiόnes multas et malas : * et convérsus vivificásti me : * et de abyssis terræ íterum reduxísti me :

Multiplicásti magnificéntiam tuam : * et convérsus consolátus es me.

Nam et ego confitébor tibi in vasis psalmi veritátem tuam : * Deus, psallam tibi in cíthara, *sanc-tus Israel*.

Exsultábunt lábia mea cum cantávero tibi : * et ánima mea, quam redemísti.

Sed et lingua mea tota die meditábitur iustítiam tuam : * cum confúsi et revériti fúerint qui quærunt mala mihi.

Lectio I

I n-ci-pit lamentáti-o Ie-remi- æ Prophé-tæ.

A-leph. Quómo-do se-det so-la cí-vi-tas ple-na pópu-lo :

facta est qua-si ví-du-a dómi-na génti- um: princeps pro-vin-

ci- á-rum facta est sub tri-bú-to. Beth. Plo-rans plo-rá-vit

in nocte, et lácrimæ e-ius in ma-xí-lis e-ius. Non est

qui conso-lé-tur e- am ex ómni-bus ca-ris e-ius. Omnes amí-

ci e-ius spre- vé-runt e- am, et facti sunt e- i in-i-mí-ci.

Ghimel. Migrá-vit Iu-das propter afflicti- ó-nem et multi-

Feria V in Cena Domini

tú-di-nem servi-tú-tis : ha-bi-tá-vit inter gentes, nec invé-nit
réqui-em. Omnes perse-cu-tó-res e-ius appre-hendé-runt
e-am inter angústi-as. Ie-rú-sa-lem, Ie-rú-sa-lem, convér-
te-re ad Dómi-num De-um tu-um.

¶ Et ita usque ad Sabbathum Sanctum inclusive, terminantur lectiones Jeremiæ.

¶ Finita lectione, ille qui legit, inter pulpitum et gradus presbyterii, inclinationem facit profundam.

Responsorium I

VIII

I n mon-te * O-li-vé- ti o-rá- vit ad
Pa-trem: Pa-ter, si fi-e-ri pot- est, tránse-at a
me ca-lix i-ste. Spí-ri-tus qui-dem promptus

Ad Matutinum

est, ca-ro autem in-fír-ma: * Fi-at vo-lún-
tas tu-a. ¶ Ve-rúm ta-men non sic ut
e-go vo-lo, sed sic ut tu-vis. * Fi-at vo-
lún-tas tu-a.

Lectio II

D a-leth. Vi-æ Si-on lu-gent, e-o quod non sint
qui vé-ni- ant ad so-lemni-tá-tem: omnes portæ e-ius destrúc-
tæ, sa-cerdó-tes e-ius geméntes: vírgi-nes e-ius squá-li-dæ,
et ipsa oppræssa ama-ri-tú-di-ne. He. Facti sunt

hostes e-ius in cá-pi-te, in-imí-ci e-ius lo-cuple-tá-ti sunt :
qui a Dómi-nus lo-cú-tus est su-per e- am propter multi-tú-
di-nem in-i-qui-tá-tum e-ius : párvu-li e-ius ducti sunt in
cap-ti-vi-tá-tem, ante fá-ci- em tri-bu- lántis. Va- u.
Et egréssus est a fí- li- a Si- on omnis de-cor e-ius : facti
sunt prínci-pes e-ius vel-ut a-rí- e-tes non inve-ni- éntes
páschu- a : et ab-i- é-runt absque forti-tú-di-ne ante fá-
ci- em subsequéntis. Ie-rú-sa-lem, Ie-rú-sa-lem, converte-re
ad Dómi-num De- um tu- um.

VIII   *T* ristis est * á-nima me- a us- que ad
mor- tem : sus-ti-né-te hic et vi- gi-lá-te me- cum :
nunc vi-dé-bi- tis turbam, quæ circúmda-bit me : * Vos
fu- gam ca-pi- é- tis, et e- go va- dam
immo-lá- ri pro vo- bis. ¶ Ecce ap-
pro-pínquat ho- ra, et Fí- li- us hómi-nis tra-dé-tur in
manus pec-ca- tó- rum. * Vos fu- gam ca-pi-
é- tis.

Lectio III

Z
a-in. Re-cordá-ta est Ie-rú-sa-lem di- é-rum af-
flic-ti- ó-nis su-æ et præ-va-ri-ca-ti- ó-nis, ómni- um de-si-de-
ra-bí- li- um su- ó-rum quæ habú- e-rat a di- ébus antíquis,
cum cá-de-ret pópu-lus e-ius in manu hostí- li, et non esset
auxi- li- á-tor : vi-dé-runt e- am hostes et de-ri-sé-runt sáb-
ba-ta e-ius. Heth. Peccá-tum pec-cá-vit Ie-rú-sa-lem, prop-
té-r-e-a instá-bi- lis facta est : omnes, qui glo-ri- fi-cá-bant
e- am, spre- vé-runt il-lam, qui a vi-dé-runt ignomí-ni- am

e- ius : ipsa autem gemens convérsa est re-trórum.
Teth. Sordes e-ius in pé-di-bus e-ius, nec re-cordá-ta est
fi-nis su- i : de-pó-si-ta est ve-héménter, non habens con-
so-la- tó-rem : vi-de, Dómi-ne, afflic-ti- ó-nem me- am, quó-
ni- am e-réctus est in-i-mí-cus. Ie-rú-sa-lem, Ie-rú-sa-lem,
convérte-re ad Dómi-num De- um tu- um.

Responsorium III

v
E c-ce * ví-di-mus e- um non ha-béntem
spé-ci- em, neque de- có- rem : aspéc-tus e-ius

in e- o non est. Hic pec-cá-ta no-
stra portá-vit et pro no- bis do- let : ipse
au- tem vulne-rá-tus est propter in- i-qui-tá-
tes no- stras : * Cu- ius li-vó- re sa-ná-
ti su- mus. ¶ Ve- re languó-res nostros ipse
tu- lit, et do-ló-res nostros i- pse por-tá- vit.

* Cu- ius. R. Ecce ví-di-mus e- um.

¶ Dum reincipitur responsorium, surgunt Fratres et stant donec totum fuerit percantatum.

IN II NOCTURNO

Ant. 4 VII d

L i-be-rá- vit Dómi-nus * páupe-rem a po-tén-te :
et ín-o-pem cu- i non e- rat ad- iú- tor. Ps. 71. De- us,
iu-dí-ci- um tu- um re-gi da : * et iustí- ti- am tu- am
fi- li- o re- gis :

Iudicáre pótulum tuum in
iustítia, * et páuperes tuos in
iudicio.

Suscípiant montes pacem pót-
pulo : * et colles iustítiam.

Iudicábit páuperes pótuli, et
salvos fáciet filios páupe-
rum : * et humiliábit calumnia-
tórem.

Et permanébit cum sole, et
ante lunam, * in generatióne et
generatióinem.

Descéndet sicut pluvia in vel-
lus : * et sicut stillicídia stillántia
super terram.

Oriétur in diébus eius iustítia,
et abundántia pacis : * donec
auferátur luna.

Et dominábitur a mari usque
ad mare : * et a flúmine usque
ad térmilos orbis terrárum.

Coram illo prócident Æthío-
pes : * et inimici eius terram lin-
gent.

Reges Tharsis, et ínsulæ mú-
nera ófferent : * reges Arabum
et Saba dona addúcent.

Et adorábunt eum omnes reges
terræ : * omnes gentes sérvient
ei :

Quia liberabit páuperem a poténte : * et páuperem, cui non erat adiútor.

Parcet páperi et ínopi : * et ánimas páuperum salvas fáciet.

Ex usúris et iniquitáte rédimet ánimas eórum : * et honorábile nomen eórum coram illo.

Et vivet, et dábitur ei de auro Arábiæ, ⁊ et adorábunt de ipso semper : * tota die benedicent ei.

Et erit firmaméntum in terra in summis móntium, ⁊ superextollétur super Líbanum fruc-

tus eius : * et florébunt de civitáte sicut fænum terræ.

Sit nomen eius benedictum in saecula : * ante solem pérmanet nomen eius.

Et benedicéntur in ipso omnes tribus terræ : * omnes gentes magnificábunt eum.

Benedictus Dóminus, Deus Israel, * qui facit mirabília solus :

Et benedictum nomen maiestatis eius in æternum : ⁊ et replebitur maiestáte eius omnis terra : * fiat, fiat.

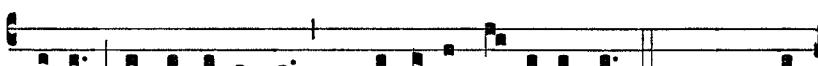
Li-be-rá-vit Dómi-nus páupe-rem a po-tén-te :

et ín-o-pem cu-i non e-rat ad-iú-tor.

C o-gi-ta-vé-runt ímp-i-i * et lo-cú-ti sunt ne-quí-

ti-am : in-iqui-tá-tem in excélsø lo-cú-ti sunt. Ps. 72. Quam

bonus Isra-el De-us * his qui recto sunt cor-de!

Mei autem pæne moti sunt pedes : * pæne effusi sunt gressus mei.

Quia zelávi super iníquos, * pacem peccatórum videns.

Quia non est respéctus morti eórum : * et firmaméntum in plaga eórum.

In labóre hóminum non sunt, * et cum homínibus non flagella-búntur :

Ideo tenuit eos supérbia, * opérta sunt iniquitáte et impietáte sua.

Pródiit quasi ex ádipe iniquitas eórum : * transíerunt in afféctum cordis.

Cogitavérunt, et locúti sunt nequítiam : * iniquitátem in excélsø locúti sunt.

Posuérunt in cælum os suum : * et lingua eórum transívit in terra.

Ideo convertétur póplus meus hic : * et dies pleni inveniéntur in eis.

Et dixerunt : Quómodo scit Deus, * et si est sciéntia in excélsø?

Ecce ipsi peccatóres, et abundantes in saeculo, * obtinuérunt divírias.

Et dixi : ⁊ Ergo sine causa iustificávi cor meum, * et lavi inter innocéntes manus meas :

Et fui flagellátus tota die, * et castigátio mea in matutínis.

Si dicébam : Narrábo sic : * ecce nationem filiorum tuórum reprobávi.

Existimábam ut cognósicerem hoc, * labor est ante me :

Donec intrem in Sanctuárium Dei : * et intélligam in novíssimis eórum.

Verúmtamen propter dolos posuísti eis : * deiecísti eos dum alleváréntur.

Quómodo facti sunt in desolatióñem, súbito defecérunt : * periérunt propter iniquitátem suam.

Velut sómnium surgéntium, Dómine, * in civitáte tua imáginem ipsórum ad nihilum rédiges.

Quia inflammátum est cor meum, ⁊ et renes mei commutáti sunt : * et ego ad nihilum redáctus sum, et nescívi.

Ut iuméntum factus sum apud te : * et ego semper tecum.

Tenuísti manum déxteram meam : ⁊ et in voluntáte tua deduxísti me, * et cum glória suscepísti me.

Quid enim mihi est in cælo? * et a te quid volui super terram?

Defécit caro mea, et cor meum : * Deus cordis mei, et pars mea Deus in æternum.

Quia ecce, qui elongant se a te,
peribunt : * perdidisti omnes,
qui fornicantur abs te.

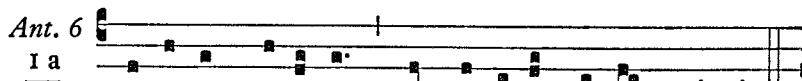
Mihi autem adhaerere Deo bo-

num est : * pónere in Dómino
Deo spem meam :

Ut annúntiem omnes prædicati-
ónes tuas, * in portis filiæ Sion.

Co-gi-ta-vé-runt ímpi-i et lo-cú-ti sunt nequí-
ti-am : in-iqui-tá-tem in excélsō lo-cú-ti sunt.

E x-súrge, Dómi-ne, * et iú-di-ca causam me- am.

Memor esto congregatiónis
tuæ, * quam possedisti ab ini-
tio.

Redemísti virgam hereditatís
tuæ : * mons Sion, in quo habi-
tásti in eo.

Leva manus tuas in supérbias
eórum in finem : * quanta ma-
lignátus est inimícus in sancto!

Et gloriáti sunt qui odérunt
te : * in médio solemnitatís tuæ.

Posuérunt signa sua, signa : *
et non cognovérunt sicut in éxitu
super summum.

Quasi in silva lignórum secú-
ribus excidérunt iánuas eius in
idípsum : * in secúri et áscia
deiecérunt eam.

Incendérunt igni Sanctuárium
tuum : * in terra polluérunt
tabernáculum nóminis tui.

Dixérunt in corde suo cognáti-
eórum simul : * Quiéscere faciá-
mus omnes dies festos Dei a
terra.

Signa nostra non vídimus, ζ
iam non est prophéta : * et nos
non cognósset amplius.

Usquequo, Deus, improperábit
inimícus : * irritat adversárius
nomen tuum in finem ?

Ut quid avértis manum tuam,
et déxteram tuam, * de médio
sinu tuo in finem ?

Deus autem rex noster ante
sécula : * operátus est salútem
in médio terræ.

Tu confirmásti in virtúte tua
mare : * contribulásti cápita dra-
cónum in aquis.

Tu confregísti cápita dracó-
nis : * dedísti eum escam pó-
pulis Aethíopum.

Tu dirupísti fontes, et tor-
réntes : * tu siccásti flúvios
Ethan.

Tuus est dies, et tua est

nox : * tu fabricátus es auróram
et solem.

Tu fecísti omnes térmilos
terræ : * aestátem et ver tu plas-
masti ea.

Memor esto huius, inimícus
improperávit Dómino : * et pó-
pulus insípiens incitávit nomen
tuum.

Ne tradas béstias ánimas con-
fiténtes tibi, * et ánimas páu-
perum tuórum ne obliscáris in
finem.

Réspice in testaméntum tu-
um : * quia repléti sunt, qui obscurá-
ti sunt terræ dómibus iniquitátum.

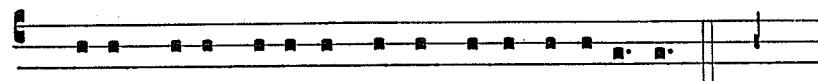
Ne avertáatur húmilis factus
confúsus : * pauper et inops
laudábunt nomen tuum.

Exsúrge, Deus, iúdica causam
tuam : * memor esto imprope-
riorum tuórum, eórum quae ab
insipiénte sunt tota die.

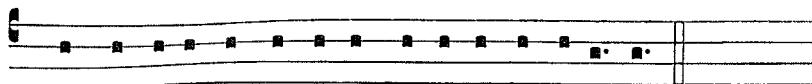
Ne obliscáris voces inimicó-
rum tuórum : * supérbia eórum,
qui te odérunt, ascéndit semper.

Exsúrge, Dómi-ne, et iú-di-ca causam me- am.

¶. De-us me-us, é-ri-pe me de ma-nu pecca-tó- ris.

R. Et de manu contra le-gem a-géntis et in-íqui.

Pater noster, *secreto*.

Sermo sancti Leónis Papæ.

Lectio IV

Sermo 7 de Passione

Incipientes, dilectissimi, de passione Domini tractare, divino intelligimus dispositum fuisse consilio, et ut sacrilegi Iudaeorum principes et impii sacerdotes, qui saeviendi in Christum occasiones saepe quæsiverant: nonnisi in solemnitate paschali exercendi furoris sui acciperent potestatem. Oportebat enim ut manifesto implerentur effectu, et quæ diu fuerant figurato promissa mysterio: et uno expleretur sacrificio variarum differencia victimarum. Ut ergo umbras cederent corpori et cessarent imagines sub praesentia veritatis: antiqua observantia novo excluditur sacramento. Hostia in hostiam transit, et sanguine sanguis aufertur: et legalis festivitas, dum mutatur, impletur.

Responsorium IV

VIII

A -mí- cus me- us * óscu- li me trá-di-
dit si- gno. Quem oscu- lá-tus fú- e- ro, i-pse
est, te-né- te e- um. Hoc ma- lum

fe- cit si- gnum, qui per óscu-lum ad-implé-vit
ho- mi- cí- di- um. * Infé- lix præ-termí-
sit pré- ti- um sán- gui- nis, et in fi- ne láque- o se
sus- pén- dit. ¶ V. Fí- li- us qui- dem hómi- nis
va- dit, sic-ut scriptum est de il- lo: vae autem hómi- ni
il- li, per quem tra- dé- tur. * Infé- lix.

Lectio V

Incipiente enim festivitate paschali, et qui ornare templum, vasa mundare, victimas providere debuerant, in unum facinus coniurant: ut et nova mysteria non apprehenderent, et antiqua violarent. Providentibus ergo ne in die sancto tumultus oriretur: non festivitati, sed facinori studebatur. Metuebantque, non ut populus non peccaret: sed ne Christus evaderet. At Iesus consilio sui certus, vetus testamētum consummabat: et novum Pascha condébat. Et cum in Cáiphæ átrio tractaretur, quomodo Christus debéret occidi: ille Córporis et Sánguinis sui órdinans sacramētum, docébat qualis Deo hóstia debéret offerri, et nec traditóre submóto: ut ostenderetur nulla iniúria exasperátus.

Responsorium V

VIII

U

-nus * ex vo- bis tra-det me hó-di- e :

* Mé-li- us il-li e- rat, si na- tus non fu- ís-

set. ¶. Qui intíngit me-cum ma-num in par-ópsi-

de, hic me tra-di-tú-rus est in ma-nus pec-ca-tó-

rum. * Mé-li- us il-li e- rat.

Lectio VI

Dicens quoque, Unus vestrum me tradíturus est, notam sibi tradítoris ac proditoris consciéntiam demonstrávit : non áspera, nec apértá ímpium increpatíone confundens, ꝑ sed leni ac tácita admonitióne convéniens : ut facilius corrígeret pænitúdo, quem nulla deformásset abiéctio. Cur, infélix Iuda, tanta benignitaté non úteris? Ecce parcit áusibus tuis Dóminus, et nulli te, nisi tibi, índicat Christus, ꝑ nec nomen tuum, nec persóna detégitur : sed veritatis

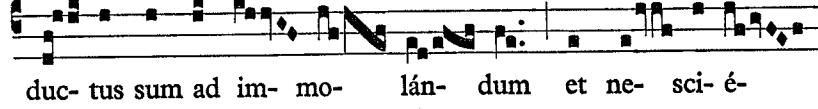
et misericórdiæ verbo, cordis tui tantum arcána tangúntur. Non Apostólici órdinis honor, non sacramentórum tibi commúnio dene-gátor. Redi in íntegrum, et depósito furóre resipísce, ꝑ cleméntia invítat, salus pulsat : ad vitam révocat.

Responsorium VI

VII

E

- ram * qua- si a- gnus ínno- cens :

duc-tus sum ad im- mo- lán- dum et ne- sci- é-

bam : consí- li- um fe-cé- runt in- imí-ci me- i

advérsum me, di-céntes : * Ve-ní-te, mit-támus lignum in

pa-nem e- ius, et e-ra-dá- mus e- um de

ter- ra vi- vénti- um. ¶. Om-nes in-imí-ci

me- i advérsum me co-gi-tá-bant ma-la mi- hi : ver- bum

in-íquum manda-vé-runt advérsum me, di- cén-
tes. * Ve-ní-te. R. E- ram qua- si a- gnus.

IN III NOCTURNO

Ant. 7
vii d

Di- xi in- í-quis : * No- lí- te loqui advérsus De- um
in- iqui-tá- tem. *Ps. 74.* Confi-té-bimur ti- bi, De- us : *

confi-té-bimur, et invo-cá-bimus no- men tu- um.

Narrábimus mirabília tua : * cum accépero tempus, ego iustí- tias iudicábo.

Liquefácta est terra, et omnes qui hábitant in ea : * ego con- firmávi colúmnas eius.

Dixi iníquis : Nolite iníque ágere : * et delinquéntibus : No- lité exaltáre cornu : Nolite extóllere in altum cornu

vestrum : * nolíte loqui advérsus Deum iniquitátem.

Quia neque ab Oriénte, neque ab Occidénte, neque a desértils móntibus : * quóniam Deus iudex est.

Hunc humíliat, et hunc exál- tat : * quia calix in manu Dómini vini meri plenus mixto.

Et inclinávit ex hoc in hoc :

verúmtamen fæx eius non est exinaníta : * bibent omnes pec- catóres terræ.

Ego autem annuntiábo in sá-

culum : * cantábo Deo Iacob.

Et ómnia córnua peccatórum confríngam : * et exaltabúntur córnua iusti.

Anti- phona

Di-xi in-í-quis : No- lí- te loqui advérsus De- um

in- iqui-tá- tem.

Ant. 8
viii c

Terra trému- it * et qui- é- vit, dum re-súrge-ret

in iu-dí-ci- um De- us. *Ps. 75.* No-tus in Iudé- a De- us : *

in Isra- el magnum *nomen e- ius.*

Et factus est in pace locus eius : * et habitátio eius in Sion.

Ibi confrégit poténtias árcu- um, * scutum, gládium, et bellum.

Illúminans tu mirabíliter a móntibus átérnis : * turbáti sunt omnes insipiéntes corde.

Dormiérent somnum suum : * et nihil invenérunt omnes viri divitiárum in móntibus suis.

Ab increpatiōne tua, Deus Iacob, * dormitavérunt qui ascen- dérunt equos.

Tu terribilis es, et quis resístet tibi? * ex tunc *ira tua.*

De cælo audítum fecísti iudí- cium : * terra trémuit et quiévit,

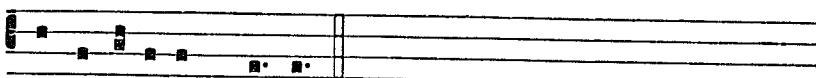
Cum exsúrgeret in iudicium Deus, * ut salvos fáceret omnes mansuétos terræ.

Quóniam cogitátió hóminis
confitébitur tibi : * et reliquiæ
cogitatióni diem festum agent
tibi.

Vovéte, et réddite Dómino Deo

Terra trému- it et qui- é- vit, dum re-súrge- ret

in iu-dí-ci- um De- us.

In di- e * tri-bu-la-ti- ó-nis me- æ De- um exqui-

sí- vi má- ni-bus me- is. Ps. 76. Vo-ce me- a ad Dómi-num

clamá- vi : * vo-ce me- a ad De- um, et intén-dit mi- hi.

In die tribulatióni meæ Deum
exquisívi, máni-bus meis nocte
contra eum : * et non sum
decéptus.

Rénuit consolári ánima mea : ?
memor fui Dei, et delectátus
sum, et exercitátus sum : * et
defécit spíritus meus.

Anticipavérunt vigiliás óculi
mei : * turbátus sum, et non sum
locútus.

Cogitávi dies antíquos : * et
annos àetérnos in mente hábui.

Et meditátus sum nocte cum
corde meo, * et exercitábar, et
scopébam spíritum meum.

vestro : * omnes qui in circúitu
eius affértis múnera.

Terríbili et ei qui aufert spíri-
tum príncipum, * terríbili apud
reges terræ.

Numquid in àetérnum proícit
Deus : * aut non appónet ut
complacítior sit adhuc?

Aut in finem misericórdiam
suam abscíndet, * a generatióne
in generatióne?

Aut obliscétur miseréri
Deus? * aut continébit in ira
sua misericórdias suas?

Et dixi : Nunc cœpi : * hæc
mutatió dexteræ Excélsi.

Memor fui óperum Dómini : *
quia memor ero ab initio mira-
biliúm tuórum,

Et meditábor in ómnibus opé-
ribus tuis : * et in adinventióni-
bus tuis exercébor.

Deus, in sancto via tua : ? quis
Deus magnus sicut Deus noster? *
tu es Deus qui facis mirabília.

Notam fecísti in pôpulis vir-
tútēm tuam : * redemísti in
bráchio tuo pôpulum tuum, filios
Iacob, et Ioseph.

Vidérunt te aquæ, Deus, ?
vidérunt te aquæ : * et timu-
erunt, et turbátæ sunt abýssi.

Multitúdo sónitus aquárum : *
vocem dedérunt nubes.

Etenim sagittæ tuæ tráns-
eunt : * vox tonítrui tui in rota.

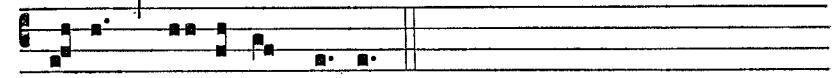
Illuxérunt coruscatiónes tuæ
orbi terræ : * commóta est, et
contrémuit terra.

In mari via tua, et sémitæ
tuæ in aquis multis : * et vestí-
gia tua non cognoscéntur.

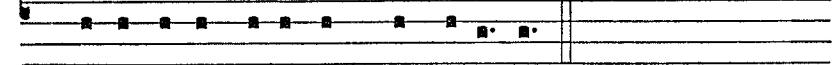
Deduxísti sicut oves pôpulum
tuum, * in manu Móysi et
Aaron.

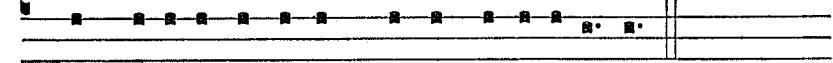
In di- e tri-bu-la-ti- ó-nis me- æ De- um exqui-

sí- vi má- ni-bus me- is.

¶. Homo pa-cis me- æ, in quo spe-rá- vi.

¶. Ampli- á-vit advérsum me supplanta- ti- ó-nem.

Pater noster, secreto.

Sermo sancti Ioánnis Chrysóstomi.

Lectio VII

Hom. i de proditione Iudeæ

Tunc ábiit, inquit. Non invitátus a princípibus : sponte procéssit. Unus de duódecim. Septuagínta discípulis : non tam interióra commissa sunt. Hæc erat catérva régalis. De hoc choro Iudas egréssus est. Iudas, inquit, Iscariótes. Quid mihi eius pátriam dicis? Utinam ipsum quoque nescíre licuisset. Et dixit eis. Quid vultis mihi dare, et ego eum vobis tradam? O puniéndæ vocis temeritatēm. Ideo Magíster te divítias debére contémnere prædicábát? O crudelitatēm. Dic, quæ causa prodítioñis. Fórsitan quod tibi dáemonum trádidit potestatēm, et quod fecit languéntibus subveníre : quod mórtuos suscitare didicísti. O verbum totius supérbiæ. Tradis eum, qui cuncta consérvat, qui dæmóribus ímparat, et cui obtémperant mária : cui omnes súbiacent potestatés.

Responsorium VII

vii

U-na ho- ra * non po-tu- í- stis vi-gi-
lá- re me- cum, qui exhortabámi- ni
mo-ri pro me? * Vel Iu- dam non vi- dé- tis,
quómo-do non dor-mit, sed fe-stí- nat tráde-re

me Iu- dæ- is? ¶. Dormí- te iam et requi-
esci- te: ec- ce appro-pínquat qui me tra-
det. * Vel Iu- dam non vi- dé- tis.

Lectio VIII

Quando Iudas de traditione tractábat : dicunt discípuli. Ubi vis parémus tibi Pascha manducáre? Vide discípulos : vide discípulum. Isti sunt de præparatiōne sollíciti : ille Domíni sanguinis mercátor exsístit. Et illud quidem Pascha Iudæorum discípuli præparabant : istud autem, quod nostrum est, ipse Christus constituit. Et dixit. Hoc est Corpus meum : quod pro vobis tradétur. Hic est Sanguis meus : qui pro multis effundétur. O Christi misericordia. O Iudæ deméntia. Ille eum paciscebátur, ut vénderet : Christus ei sanguinem, quem vénidit, offerébat, et ut habéret remissiónem peccatórum : si tamen ímpius exsistere noluisset. Nam sacrificiū communicatiōnem méruit, et pedes eius lavit Christus : ut excusatiónem suæ malitiæ non habéret.

Responsorium VIII

I
Se- ni- ó- res * pô- pu- li consí- li- um fe-
cé- runt, * Ut Ie- sum do-lo te-né- rent et oc-cí-

de-rent: cum glá-di-is et fústi-bus ex-i-é-runt
tamquam ad latró-nem. ¶. Col-le-gé-runt ergo pon-tí-
fi-ces et pha-ri-sá-i con-cí-li-um. * Ut Ie-sum.

Lectio IX

Sed iam ad terribilem mensam cum débita reveréntia, cum cóngrua vigilántia : opportúnū tempus invítat. Nullus ibi Iudas reperiártur, ⁊ nullus malignus accédat : nec insídiæ mente condántur. Nullus fictus accédat : nullus fucató ánimo. Pura ígitur sit mens, pura cogitátio : quia et sacrificíum purum est. Dóminus quidem noster, corpus assúmptum ablatúrus ex óculis nostris, et sidéribus illatúrus, ⁊ in hac die sacraméntum Córporis et Sánguinis sui consecrávit : ut perénnis illa víctima víveret in memória, et semper præsens esset in grátiā. Cum ígitur ad reveréndum altáre ascéndis : sacrum Dei tui Corpus et Sánguinem fide réspice, ⁊ honore miráre, mente contínge : cordis manu súscipe et gustu interíori assúme.

Responsorium IX

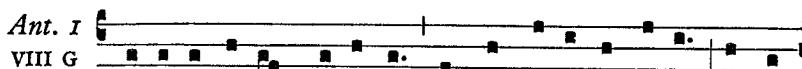
I
R e-ve-lábunt cæ- li * in-iqui-tá-tem Iu- dæ,
et terra advér-sus e-um con- sur- get: et ma-ni-fé-

stum e- rit peccá-tum il-lí- us in di-e fu-ró-ris Dó-
mi- ni: * Cum e- is qui di-xé-runt Dó-mi-no
De-o: Re-cé-de a no- bis, sci- én-ti- am
vi- á-rum tu- á-rum nó- lu- mus. ¶. In di- em perdi-
ti- ó-nis servá- bi- tur, et ad di- em ul-ti- ó- nis du-
cé- tur. * Cum e- is. ¶. Re-ve-lábunt cæ- li.

Si Matutinum a Laudibus separetur, subiungitur oratio Réspice, quássumus, ut in Laudibus.

AD LAUDES

Hoc triduo non dicitur **V.** ante Laudes, sed Laudes absolute inchoantur ab antiphona primi psalmi.

Iustifi-cé-ris, Dómi-ne, * in sermó-ni-bus tu- is, et vin-
cas cum iu-di-cá- ris. *Ps. 50.* Mi-se-ré-re me- i, De- us, * se-
cúndum magnam mi-se-ri-córdi- am tu- am.

Et secúndum multitúdinem mi-
seratiónum tuárum, * dele ini-
quitátem **meam**.

Amplius lava me ab iniuitáte
mea : * et a peccáto **meo munda**
me.

Quóniam iniuitátem meam
ego cognósco : * et peccátum
meum contra **me est semper**.

Tibi soli peccávi, et malum
coram te feci : * ut iustificéris
in sermóníbus tuis, et vincas
cum *iudicáris*.

Ecce enim in iniuitáibus
concéptus sum : * et in peccátis
concépit me **mater mea**.

Ecce enim veritátem dilexi-

sti : * incérta et occulta sapiéntiæ
tuæ manifestásti **mihi**.

Aspérges me hyssópo, et mun-
dábor : * lavábis me, et super
nivem dealbábor.

Audítui meo dabis gáudium
et lètitiæ : * et exsultábunt
ossa humiliáta.

Avérte fáciem tuam a peccátis
meis : * et omnes iniuitátes
meas dele.

Cor mundum crea in me,
Deus : * et spíritum rectum
innova in viscéribus **meis**.

Ne proficias me a fácie tua : *
et spíritum sanctum tuum ne
áuferas a me.

Redde mihi lètitiæ salutáris
tui : * et spíritu principálí con-
firma me.

Docébo iniquos vias tuas : *
et ímpii ad te converténtur.

Líbera me de sanguínibus,
Deus, Deus salútis **meæ** : * et
exsultábit lingua mea iustitiæ
tuæ.

Dómine, lábia mea apéries : *
et os meum annuntiábit laudem
tuæ.

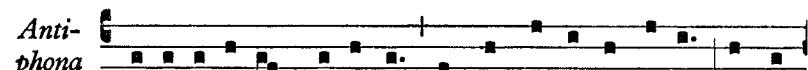
Quóniam si voluisses sacrifi-

cium, dedísssem útique : * holocáustis non *delectáberis*.

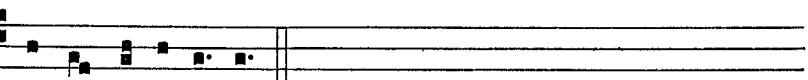
Sacrificium Deo spíritus con-
tribulátus : * cor contrítum, et
humiliátum, Deus, *non despí-*
cies.

Benígne fac, Dómine, in
bona voluntáte tua **Sion** : * ut
ædificéntur muri *Jerúsalem*.

Tunc acceptábis sacrificium
iustitiæ, oblatiōnes et holocáu-
sta : * tunc impónent super altáre
tuum vítulos.

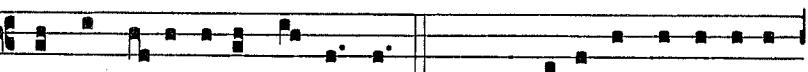
Iustifi-cé-ris, Dómi-ne, in sermó-ni-bus tu- is, et vin-

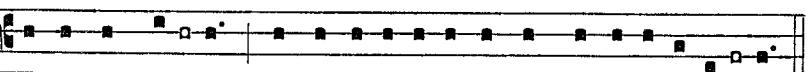
cas cum iu-di-cá- ris.

Dómi-nus * tamquam o-vis ad víc-timam ductus est,

et non a-péru- it os su- um. *Ps. 89.* Dómi-ne, re-fú-gi- um

factus es no- bis : * a ge-ne-ra-ti- ó-ne in ge-ne-ra-ti- ó- nem.

Priúsqam montes fierent, aut formaréetur terra et orbis : * a século et usque in sáculum tu es, Deus.

Ne avérta hóminem in humitatem : * et dixisti : Convertimini, filii hóminum.

Quóniam mille anni ante óculos tuos, * tamquam dies hesterna quæ præteriit,

Et custódia in nocte, * quæ pro níhilo habéntur, eórum anni erunt.

Mane sicut herba tránseat, ⁊ mane flóreat, et tránseat : * véspere décidat, indúret et aréscat.

Quia defécimus in ira tua, * et in furóre tuo turbáti sumus.

Posuísti iniquítates nostras in conspéctu tuo : * sáculum nostrum in illuminatióne vultus tui.

Quóniam omnes dies nostri defecérunt : * et in ira tua defécimus.

Anni nostri sicut aránea meditabúntur : * dies annórum nostrorum in ipsis, septuaginta anni.

Si autem in potentáibus, octoginta anni : * et amplius eórum, labor et dolor.

Quóniam supervénit mansuetudo : * et corripiémur.

Quis novit potestátem iræ tuæ : * et præ timore tuo iram tuam dinumeráre?

Déxteram tuam sic notam fac : * et eruditós corde in sapiéntia.

Convrétere, Dómine, úsquequo? * et deprecábilis esto super servos tuos.

Repléti sumus mane misericórdia tua : * et exsultávimus, et delectáti sumus ómnibus diébus nostris.

Lætati sumus pro diébus, quibus nos humiliásti : * annis, quibus vídimus mala.

Réspice in servos tuos, et in ópera tua : * et dírige filios eórum.

Et sit splendor Dómini Dei nostri super nos, et ópera mánum nostrárum dírige super nos : * et opus mánum nostrárum dírige.

*Anti-
phona*

Dómi-nus tamquam o-vis ad vic-timam ductus est,

et non a-péru- it os su- um.

Ant. 3 VIII G

C ontrí-tum est * cor me- um in mé-di- o me- i: con-
tremu- é-runt ómni- a ossa me- a. Ps. 62. De- us, De- us
me- us, * ad te de lu-ce ví-gi-lo.

Sitívit in te ánima mea, * quam multipliciter tibi caro mea.

In terra desérta, et ívia, et in aquósa : ⁊ sic in sancto appárui tibi, * ut vidérem virtútem tuam, et glóriam tuam.

Quóniam mélior est misericórdia tua super vitas : * lábia mea laudábunt te.

Sic benedícám te in vita mea : * et in nómine tuo levábo manus meas.

Sicut ádipe et pinguédine repleátur ánima mea : * et lábiis exsultatiónis laudábit os meum.

Si memor fui tui super stra-

*Anti-
phona*

Contrí-tum est cor me- um in mé-di- o me- i: con-
tremu- é-runt ómni- a ossa me- a.

Ant. 4

IV A

Exhortá-tus es * in virtú-te tu- a, et in re-fecti-
ó-ne sancta tu- a, Dómi-ne. *Cant. Moysis.* Cantémus Dó-
mi-no : glo-ri- ó-se e-nim magni-fi-cá-tus est, * equum et
ascensó-rem de-ié-cit in ma- re.

Fortitudo mea, et laus *mea* Dóminus, * et factus est mihi in salutem :

Iste Deus meus, et glorificabo eum : * Deus patris mei, et exaltabo eum.

Dóminus quasi vir pugnátor, omnípotens *nomen eius*. * Currus Pharaónis et exércitum eius proiecit in mare :

Elécti príncipes eius subméri sunt in Mari Rubro : ⁊ abyssi operuérunt eos, * descendérunt in profundum quasi lapis.

Déxtera tua, Dómine, magnifica est in fortitúdine : ⁊ déxtera tua, Dómine, percússit inimicum. * Et in multitúdine glóriæ tuæ deposuísti adversários tuos :

Misisti iram tuam, quæ devorávit eos sicut stípulam. * Et in spíritu furóris tui congregátæ sunt aquæ :

Stetit unda fluens, * congregátæ sunt abyssi in médio mari.

Dixit inimicus : Pérsequar et comprehéndam, ⁊ dívidam spólia, * implébitur áнима mea :

Evaginábo gládium meum, * interficiet eos manus mea.

Flavit spíritus tuus, et opéruit eos mare : * subméri sunt quasi plumbum in aquis vehéméntibus.

Quis símilis tui in fórtibus, Dómine? * quis símilis tui, magníficus in sanctitaté, terribilis atque laudabilis, fáciens mirabília?

Extendísti manum tuam, ⁊ et devorávit eos terra. * Dux fuísti

in misericórdia tua pópulo quem redemísti.

Et portásti eum in fortitúdine tua, * ad habitáculum sanctum tuum.

Ascendérunt pópuli, et iráti sunt : * dolóres obtinuérunt habitatóres Philistíi.

Tunc conturbáti sunt príncipes Edom, robústos Moab obtínuit tremor : * obriguérunt omnes habitatóres Chánaan.

Irruat super eos formido et pavor, * in magnitúdine bráchii tui :

Fiant immóbiles quasi lapis, ⁊ donec pertránseat pópulus tuus,

Dómine : * donec pertránseat pópulus tuus iste, quem posse-dísti.

Introdúces eos, et plantábis in monte hereditatis tuæ, * fir-míssimo habitáculo tuo, quod operátus es, Dómine :

Sanctuárium tuum, Dómine, quod firmavérunt manus tuæ. * Dóminus regnábit in aeternum et ultra.

Ingréssus est enim eques Phárao cum cùrribus et equítibus eius in mare : * et redúxit super eos Dóminus aquas maris :

Fílli autem Israel ambulavérunt per siccum * in médio eius.

Anti-phona

Exhortá-tus es in virtú-te tu- a, et in re-fec-
tí- ó-ne sancta tu- a, Dómi-ne.

Ant. 5

II D

Ob-lá-tus est, * qui a ipse vó-lu- it : et peccá-
ta nostra i-pse por-tá- vit. *Ps. 148. Laudá- te Dómi-num*

de cælis : * laudá-te e- um in excél- sis.

Laudá-te eum, omnes Angeli eius : * laudá-te eum, omnes vir-tutes eius.

Laudá-te eum, sol et luna : * laudá-te eum, omnes stellæ et lumen.

Laudá-te eum, cæli cælórum : * et aquæ omnes, quæ super cælos sunt, laudent nomen Dómini.

Quia ipse dixit, et facta sunt : * ipse mandávit, et creáta sunt.

Státuit ea in ætérnum, et in sǽculum sǽculi : * præceptum pósuit, et non præteríbit.

Laudá-te Dóminum de terra, * dracónes, et omnes abýssi.

Ignis, grando, nix, glácie, spíritus procellárum : * quæ fáciunt verbum eius :

Oblá-tus est, qui- a ipse vó-lu- it : et peccá-

ta nostra i-pse por-tá-vit.

Finita antiphona post psalmum Laudá-te, mox antiphona ad Bene-dictus ab eo qui præest incipitur.

Ad Benedictus

Ant. I g
T

rá-di-tor au-tem * de-dit e- is signum di- cens : Quem

oscu-lá-tus fú-e-ro, ipse est, te-né-te e- um.

Ant. I g

Cant. Be-ne-dictus Dómi-nus, De-us Isra-el : * qui- a vi-si-tá-

Ant. I g

vit et fe-cit red-empti- ó-nem ple-bis su- æ :

Et eréxit cornu salútis nobis * in domo David púeri sui,

Sicut locútus est per os sanctórum, * qui a sǽculo sunt, prophetárum eius :

Salútem ex inimícis nostris, * et de manu ómnium, qui odérunt nos,

Ad faciéndam misericórdiam cum pátribus nostris, * et memori- rati testaménti sui sancti :

Iusiurándum, quod iurávit ad Abraham patrem nostrum, * da-túrum se nobis,

Ut sine timóre, de manu inimi-córum nostrórū liberáti, * ser-viámus illi

In sanctitaté et iustítia coram ipso * ómnibus diébus nostris.

Et tu, puer, prophéta Altíssimi vocáberis : * præbis enim ante fáciem Dómini paráre vias eius,

Ad dandam sciéntiam salútis plebi eius * in remissióne pecca-tórum eórum

Per víscera misericórdiæ Dei nostri, * in quibus visitávit nos Oriens ex alto,

Illumináre his, qui in ténebris et in umbra mortis sedent, * ad dirigéndos pedes nostros in viam pacis.

Antiphona

Trá-di-tor au-tem de-dit e- is signum di- cens : Quem
oscu-lá-tus fú- e- ro, ipse est, te-né-te e- um.

Ad ea quæ sequuntur Fratres stant versi ad altare.

Repetita post Benedictus antiphona, duo Fratres stantes ante gradus altaris cantant :

IV

K y-ri- e, e-léi- son.

Et choro respondente :

Ky-ri- e, e-léi- son.

Iterum illi duo Fratres cantant :

Ky-ri- e, e-léi- son.

Deinde alii duo Fratres stantes in medio chori cantant :

Dómi-ne, mi-se-ré-re.

Et chorus respondet :

Christus Dómi-nus factus est o-bé-di- ens us-que ad mor-tem.

Fratres ante gradus cantant :

¶. Qui passú-rus adve- ni-sti propter nos.

Chorus :

Christe, e-léi- son.

Fratres ante gradus :

¶. Qui, expánsis in cru-ce má-ni-bus, tra-xí-sti ómni- a

ad te sáecu-la.

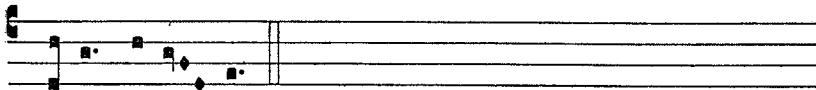
Chorus :

Christe, e-léi- son.

Fratres ante gradus :

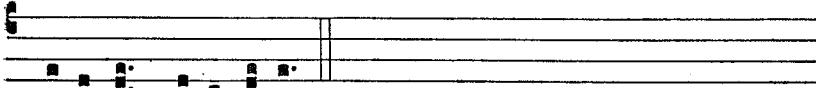
¶. Qui prophé-ti-ce prompsí- sti: E-ro mors tu- a, o mors.

Chorus :

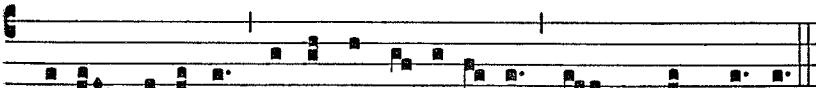
Christe, e-léi- son.

Deinde duo Fratres in medio chori cantant :

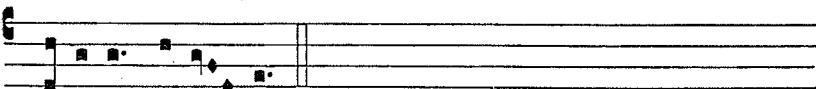
Dómi-ne, mi-se-ré-re.

Et chorus respondet :

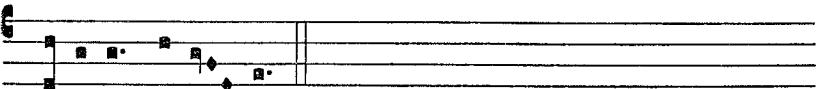
Christus Dómi-nus factus est o-bé-di- ens us-que ad mor-tem.

Item Fratres ante gradus cantant :

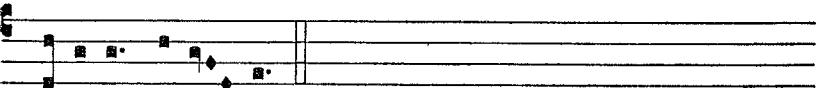
Ký-ri- e, e-léi- son.

Et chorus respondet :

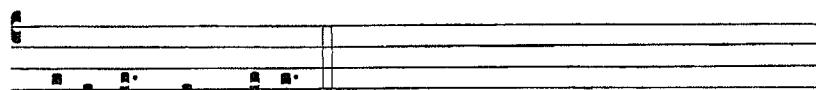
Ký-ri- e, e-léi- son.

Et Fratres ante gradus :

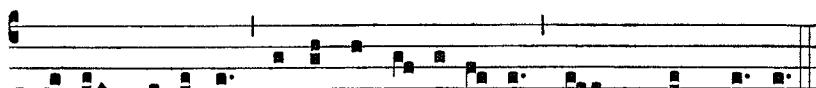
Ký-ri- e, e-léi- son.

Deinde duo Fratres in medio chori cantant :

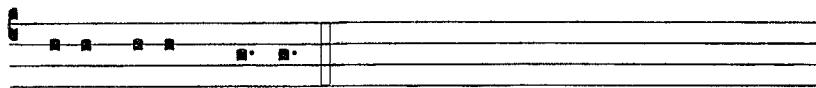
Dómi-ne, mi-se-ré-re.

Et chorus respondet :

Christus Dómi-nus factus est o-bé-di- ens us-que ad mor-tem.

Denique duo Fratres ante gradus alta voce cantant :

Mortem autem cru- cis.

*Finito versu Mortem autem crucis genuflectunt omnes et dicunt
Pater noster totum secreto.*

Deinde, absque Dóminus vobiscum et absque Orémus, dicitur :

Oratio

Réspice, quásimus, Dómine, super hanc famíliam tuam, ⁊ pro
qua Dóminus noster Iesus Christus non dubitávit mánibus
tradi nocéntium : et crucis subíre torméntum. ⁊

*Non dicitur Qui tecum, neque Amen, neque Benedicámus Dómino,
neque Fidélium.*

¶ *Hac die non fünt genuflexiones ad Horas, propter solemnitatem
Cenæ, nisi in hac Hora Laudum tantum.*

¶ *Horæ minores dicuntur hora competenti.*

AD PRIMAM

Postquam fratres versis vultibus ad altare se signaverint, Prima absolute inchoatur ab antiphona.

Ant.

VIII G

C

hristus factus est * pro no-bis o-bé-di- ens usque ad mortem, mortem autem crucis. *Ps. 53.* De-us, in nómí-ne tu-o salvum me fac : * et in virtú-te tu-a iú-di-ca me.

Deus, exáudi oratióne meam : * áuribus pércepe verba oris mei.

Quóniam aliéni insurrexérunt adversum me, et fortes quæsiérunt ánimam meam : * et non proposuérunt Deum ante conspéctum suum.

Ecce enim Deus ádiuvat me : * et Dóminus suscéptor est ánimæ meæ.

Avérte mala inimícis meis : * et in veritáte tua dispérde illos.

Voluntárie sacrificábo tibi, * et confitébor nómini tuo, Dómine : quóniam bonum est :

Quóniam ex omni tribulatióne eripuísti me : * et super inimícos meos despéxit óculus meus.

Psalmus 118, i

Béati immaculáti in via : * qui ámbulant in lege Dómini. Beáti, qui scrutántur testimónia eius : * in toto corde exquirunt eum.

Non enim qui operántur iniquitátem, * in viis eius ambulavérunt.

Tu mandásti * mandáta tua custodíri nimis.

Utinam dirigántur viæ meæ, * ad custodiéndas iustificatiónes tuas!

Tunc non confúndar, * cum perspéxero in ómnibus mandátis tuis.

Ad Primam

Confitébor tibi in directiōne cordis : * in eo quod dídicí iudicia iustitiae tuæ.

Iustificatiónes tuas custódiam : * non me derelínquas usquequáque.

In quo córrigit adolescéntior viam suam? * in custodiéndo sermónes tuos.

In toto corde meo exquisívi te : * ne repéllas me a mandátis tuis.

In corde meo abscondi eloquia tua : * ut non peccem tibi.

Benedictus es, Dómine : * doce me iustificatiónes tuas.

In lábiis meis, * pronuntiávi ómnia iudicia oris tui.

In via testimoniórum tuórum delectátus sum, * sicut in ómnibus divitiis.

In mandátis tuis exercébor : * et considerábo vias tuas.

In iustificatióibus tuis meditábor : * non oblíviscar sermónes tuos.

Psalmus 118, ii

Retríbue servo tuo, vivifica me : * et custódiam sermónes tuos.

Revélá oculos meos : * et considerábo mirabília de lege tua.

Incola ego sum in terra : * non abscondas a me mandáta tua.

Concupívit ánima mea desiderare iustificatiónes tuas, * in omni tempore.

Increpásti supérbos : * male-dicti qui declínant a mandátis tuis.

Aufer a me opprórium, et contémptum : * quia testimónia tua exquisívi.

Etenim sedérunt príncipes, et adversum me loquebántur : * servus autem tuus exercebátur in iustificatióibus tuis.

Nam et testimónia tua medi-tatio mea est : * et consilium meum iustificatiónes tuæ.

Adhæsit pavimento ánima mea : * vivifica me secúndum verbum tuum.

Vias meas enuntiávi, et exaudi-ísti me : * doce me iustificatiónes tuas.

Viam iustificatiónum tuárum instrue me : * et exercébor in mirabilibus tuis.

Dormitávit ánima mea prætadio : * confírma me in verbis tuis.

Viam iniquitatis ámove a me : * et de lege tua miserére mei.

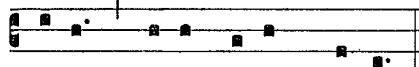
Viam veritatis elégi : * iudicia tua non sum oblítus.

Adhæsi testimóniis tuis, Dómine : * noli me confundere.

Viam mandatórum tuórum cu-cúrri, * cum dilatásti cor meum.

*Anti-
phona*

Christus factus est pro no-bis o-bé-di-ens usque ad

mortem, mortem autem cru-cis

Repetita post psalmos antiphona statim subiungitur

Oratio absque Orémus

Réspice, quásumus, Dómine, super hanc famíliam tuam, ⁊ pro qua Dóminus noster Iesús Christus non dubitávit mánibus tradi nocéntium : et crucis subíre torméntum. ⁊

AD PRETIOSA

Finitis quæ de Martyrologio pronuntianda sunt, et responso Deo grátias, subiungitur :

¶. Pretiosa est in conspéctu Dómini. ⁊

R. Mors sanctórum eius. ⁊

Oratio absque Orémus

Sancta María et omnes Sancti intercéndant pro nobis ad Dóminum : Ut mereámur adiuvári ab eo, qui vivit et regnat per ómnia sǽcula sǽculórum. ⁊

R. Amen.

Deinde dicitur ter :

¶. Deus, in adiutorium meum inténde. ⁊

R. Dómine, ad adiuvándum me festína. ⁊

Postea, omissa Glória Patri, subiungitur :

Kýrie, éléison. Chríste, éléison. Kýrie, éléison.

Pater noster, *secreto*.

Et ne nos indúcas in tentaciónem. ⁊

R. Sed líbera nos a malo. ⁊

¶. Réspice, Dómine, in servos tuos et in ópera tua, et dirige filios eórum. ⁊

R. Et sit splendor Dómini Dei nostri super nos, et ópera mánuum nostrárum dirige super nos : et opus mánuum nostrárum dirige. ⁊

Oratio absque Orémus

Dirígere et sanctificáre dignérís, Dómine, sancte Pater, omnípotens ætérne Deus, hódie corda et córpora nostra in lege tua et in opéribus mandatórum tuórum, ⁊ ut hic et in æténum, te auxiliánte, semper salvi esse mereámur : Per Christum Dóminum nostrum. ⁊

R. Amen.

Iube, domne, benedícere.

Benedictio. Divínū auxíliū ⁊ máneat semper nobiscum. ⁊

R. Amen.

Evangelium secundum Ioannem

Cap. 13

Ante diem festum Paschæ, sciens Iesús quia venit hora eius ut tránsit ex hoc mundo ad Patrem : cum dilexísset suos, qui erant in mundo, in finem diléxit eos. Tu autem, Dómine, ⁊ miseré nostri.

R. Deo grátias.

Commemorátió Fratrum, Sorórum, Familiárium, Benefactórum defunctórum : Ordinis nostri.

Requiéscant in pace. ⁊

R. Amen.

Psalmus 116

Laudáte Dóminum, omnes gentes : ⁊ * laudáte eum, omnes populi, ⁊

Quóniam confirmáta est super nos misericórdia eius, ⁊ * et véritas Dómini manet in æténum. ⁊

Deinde, omissa Glória Patri, sequitur :

¶. Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam. ⁊

R. Et salutáre tuum da nobis. ⁊

Dóminus vobíscum. ⁊

R. Et cum spíritu tuo.

Orémus. ⁊

Actiones nostras, quæsumus, Dómine, aspirando préveni et adiuvando proséquere : ut cuncta nostra operatio a te semper incipiatur, ⁊ et per te coepita finiatur. Per Christum Dóminum nostrum. ⁊
R. Amen.

V. Adiutorium nostrum in nōmine Dómini. ⁊

R. Qui fecit cælum et terram. ⁊

Non dicitur Fidélium ánimæ.

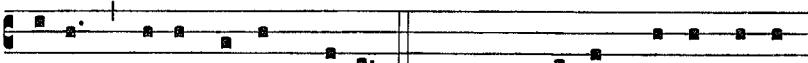
AD TERTIAM

Postquam fratres versis vultibus ad altare se signaverint, Tertia absolute inchoatur ab antiphona.

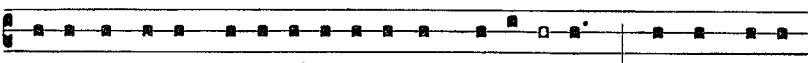
Ant.

VIII G

Christus factus est * pro no-bis o-bé-di-ens usque ad

mortem, mortem autem cru-cis. *Ps. 118, iii.* Le-gem po-ne mi-hi,

Dómi-ne, vi- am iusti-fi-ca-ti-ó-num tu-á- rum : * et exqui-ram

e- am sem-per.

Da mihi intelléctum, et scru-
tabor legem tuam : * et custódiam

Deduc me in sémitam man-
datórum tuórum : * quia ipsam
illam in toto corde meo.

Oratio

Inclína cor meum in testimónia tua : * et non in avarítiam.

Avérte óculos meos ne vídeant vanitátem : * in via tua vivífica me.

Státue servo tuo elóquium tuum, * in timóre tuo.

Amputa opprórium meum quod suspicáti sum : * quia iudícia tua iucúnda.

Ecce concupívi mandáta tua : * in æquitáte tua vivífica me.

Et véniat super me misericórdia tua, Dómine : * salutáre tuum secúndum elóquium tuum.

Et respondébo exprobrántibus mihi verbum : * quia sperávi in sermónis tuis.

Et ne áuferas de ore meo verbum veritatis usquequáque : * quia in iudíciis tuis supersperávi.

Et custódiam legem tuam semper : * in sǽculum et in sǽculum sǽculi.

Et ambulábam in latitúdine : * quia mandáta tua exquisívi.

Et loquébar in testimóniis tuis in conspéctu regum : * et non confundébar.

Et meditábar in mandátis tuis, * quæ diléxi.

Et levávi manus meas ad mandáta tua, quæ diléxi : * et exercébar in iustificatiónis tuis.

Ad Tertiam

Psalmus 118, iv

Memor esto verbi tui servo tuo, * in quo mihi spem dedísti.

Hæc me consoláta est in humilitáte mea : * quia elóquium tuum vivificávit me.

Supérbi inique agébant usquequáque : * a lege autem tua non declinávi.

Memor fui iudiciórum tuórum a sǽculo, Dómine : * et consoláta sum.

Deféctio ténuit me, * pro pecatóribus derelinquéntibus legem tuam.

Cantábiles mihi erant iustificatiónes tue, * in loco peregrinatiónis meæ.

Memor fui nocte nōminis tui, Dómine : * et custodívi legem tuam.

Hæc facta est mihi : * quia iustificatiónes tuas exquisívi.

Pórtio mea, Dómine, * dixi custodíre legem tuam.

Deprecátus sum fáciem tuam in toto corde meo : * miserére mei secúndum elóquium tuum.

Cogitávi vias meas : * et convérti pedes meos in testimónia tua.

Parátus sum, et non sum turbáitus : * ut custódiam mandáta tua.

Funes peccatórum circumpléxi sunt me : * et legem tuam non sum oblítus.

Média nocte surgébam ad con-fiténdum tibi, * super iudícia iustificatiónis tuae.

Párticeps ego sum ómnium timéntium te : * et custodiéntium mandáta tua.

Misericórdia tua, Dómine, plena est terra : * iustificatiónes tuas doce me.

Psalmus 118, v

Bonitátem fecísti cum servo tuo, Dómine, * secúndum verbum tuum.

Bonitátem, et disciplinam, et scíentiam doce me : * quia mandátis tuis créddi.

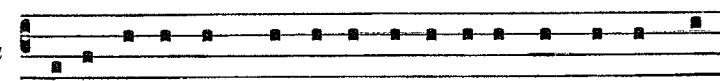
Priúsqam humiliárer ego de-líqui : * proptérea eloquium tuum custodívi.

Bonus es tu : * et in bonitáte tua doce me iustificatiónes tuas.

Multiplicáta est super me iniquitas superbórum : * ego autem in toto corde meo scrutábor mandáta tua.

Coagulátum est sicut lac cor eórum : * ego vero legem tuam meditátus sum.

Anti-phona

Christus factus est pro nobis obediens usque ad mor-

Bonum mihi quia humiliásti me : * ut discam iustificatiónes tuas.

Bonum mihi lex oris tui, * super míllia auri et argénti.

Manus tuae fecérunt me, et plasmavérunt me : * da mihi intelléctum, et discam mandáta tua.

Qui timent te vidébunt me, et lètabúntur : * quia in verba tua supersperávi.

Cognóvi, Dómine, quia áequitas iudícia tua : * et in veritáte tua humiliásti me.

Fiat misericórdia tua ut consolétur me, * secúndum eloquium tuum servo tuo.

Véniant mihi miseratiónes tuae, et vivam : * quia lex tua medi-tatio mea est.

Confundántur supérbi, quia iniúste iniquitátem fecérunt in me : * ego autem exercébor in mandátis tuis.

Convertántur mihi timéntes te : * et qui novérunt testimónia tua.

Fiat cor meum immaculátum in iustificatióibus tuis, * ut non confúndar.

tem, mortem autem cru-cis.

Repetita post psalmos antiphona statim subiungitur

Oratio absque Orémus

Réspice, quássumus, Dómine, super hanc famíliam tuam, ꝑ pro qua Dóminus noster Iesus Christus non dubitávit mánibus tradi nocéntium : et crucis subíre torméntum. ꝑ

AD SEXTAM

Postquam fratres versis vultibus ad altare se signaverint, Sexta absolute inchoatur ab antiphona.

Ant.

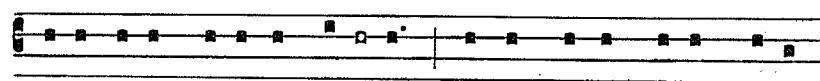
VIII G

C

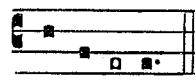
hristus factus est * pro no-bis o-bé-di-ens usque ad

mortem, mortem autem cru-cis. *Ps. 118, vi. De-fé-cit in sa-lu-*

tá-re tu-um á-nima me- a : * et in verbum tu-um super-

spe-rá- vi.

Defecérunt óculi mei in elo-
quium tuum, * dicéntes : Quando
consoláberis me?

Quia factus sum sicut uter in
pruña : * iustificatiónes tuas non
sum oblítus.

Quot sunt dies servi tui? * quando fácies de persequéntibus me iudícium?

Narráverunt mihi iníqui fabulatiónes : * sed non ut lex tua.

Omnia mandáta tua véritas : * iníque persecúti sunt me, áduva me.

Paulo minus consummavérunt me in terra : * ego autem non derelíqui mandáta tua.

Secúndum misericórdiam tuam vivífica me : * et custódiam testimónia oris tui.

In ætérnum, Dómine, * verbum tuum pérmanet in cælo.

In generatióne et generatióne véritas tua : * fundásti terram, et pérmanet.

Ordinatióne tua persevérat di- es: * quóniam ómnia sérvium tibi.

Nisi quod lex tua meditatio mea est : * tunc forte periísem in humilitáte mea.

In ætérnum non oblívscar iustificatiónes tuas : * quia in ipsis vivificásti me.

Tuus sum ego, salvum me fac : * quóniam iustificatiónes tuas exquisívi.

Me exspectavérunt peccatóres ut pérderent me : * testimónia tua intelléxi.

Omnis consummatiónis vidi finem : * latum mandátum tuum nimis.

Psalmus 118, vii

Quómodo diléxi legem tuam, Dómine? * tota die mediatio mea est.

Super inimícos meos prudéntem me fecísti mandáto tuo : * quia in ætérnum mihi est.

Super omnes docéntes me intelléxi : * quia testimónia tua meditatio mea est.

Super senes intelléxi : * quia mandáta tua quæsívi.

Ab omni via mala prohíbui pedes meos : * ut custódiam verba tua.

A iudíciis tuis non declinávi : * quia tu legem posuísti mihi.

Quam dúcias fáucibus meis elóquia tua, * super mel ori meo!

A mandátis tuis intelléxi : * propterea odívi omnem viam iniquitatis.

Lucérna pédibus meis verbum tuum, * et lumen sémitis meis.

Iurávi, et státui * custodire iudicia iustitiæ tuæ.

Humiliátus sum usquequáque, Dómine : * vivífica me secúndum verbum tuum.

Voluntária oris mei beneplácita fac, Dómine : * et iudicia tua doce me.

Anima mea in máníbus meis semper : * et legem tuam non sum oblitus.

Posuérunt peccatóres láqueum mihi : * et de mandátis tuis non errávi.

Hereditáte acquisívi testimónia tua in ætérnum : * quia exsultatio cordis mei sunt.

Inclinávi cor meum ad faciéndas iustificatiónes tuas in ætérnum, * propter retríbutiōnem.

Psalmus 118, viii

Iníquos ódio hábui : * et legem tuam diléxi.

Adiútor et suscéptor meus es tu : * et in verbum tuum supersperávi.

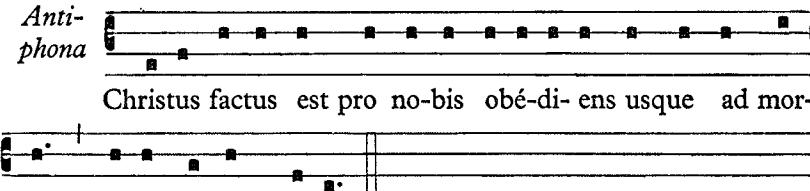
Declináte a me, malígni : * et scrutábor mandáta Dei mei.

Súscipe me secúndum elóquium tuum, et vivam : * et non confúndas me ab exspectatione mea.

Adiuva me, et salvus ero, * et meditábor in iustificatióibus tuis semper.

Sprevísti omnes discedéntes a iudíciis tuis : * quia iniústa cogitatio eórum.

*Anti-
phona*

Christus factus est pro no-bis obé-di-ens usque ad mor-

tem, mortem autem cru-cis.

Repetita post psalmos antiphona statim subiungitur

Prævaricántes reputávi omnes peccatóres terræ : * ídeo diléxi testimónia tua.

Confige timóre tuo carnes meas : * a iudíciis enim tuis tímui.

Feci iudícium et iustítiam : * non tradas me calumniántibus me.

Súscipe servum tuum in bonum : * non calumniéntur me supérbi.

Oculi mei defecérunt in salutáre tuum : * et in elóquium iustitiæ tuæ.

Fac cum servo tuo secúndum misericórdiam tuam : * et iustificatiónes tuas doce me.

Servus tuus sum ego : * da mihi intelléctum, ut sciam testimónia tua.

Tempus faciéndi, Dómine : * dissipávérunt legem tuam.

Ideo diléxi mandáta tua, * super aurum et topázion.

Propterea ad ómnia mandáta tua dirigébar : * omnem viam iníquam ódio hábui.

Oratio absque Orémus

Réspice, quæsumus, Dómine, super hanc familiam tuam, ꝑ pro qua Dóminus noster Iesús Christus non dubitávit manib⁹ tradi nocéntium : et crucis subíre torméntum. ꝑ

AD NONAM

Postquam fratres versis vultibus ad altare se signaverint, Nona absolute inchoatur ab antiphona.

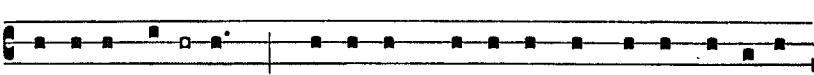
Ant.

VIII G

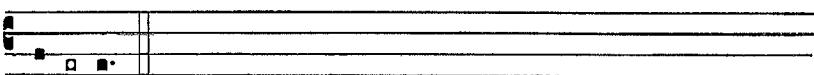
Christus factus est * pro no- bis o-bé-di- ens usque ad

mortem, mortem autem cru-cis. *Ps. 118, ix. Mi-ra-bí-li-a testi-*

mó-ni-a tu-a : * id-e-o scru-tá-ta est e-a á-nima

Declaratio sermónum tuórum illúminat : * et intelléctum dat párvulis.

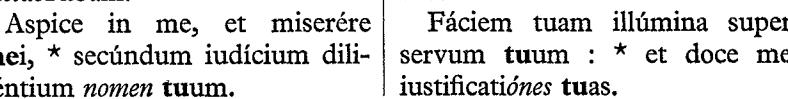
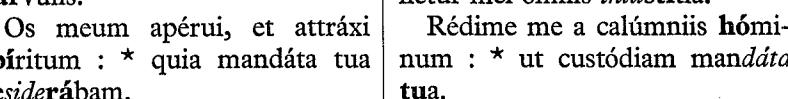
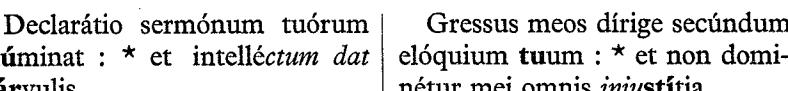
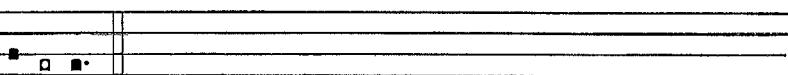
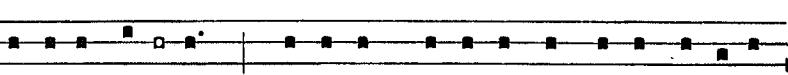
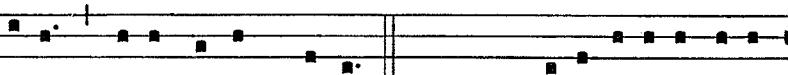
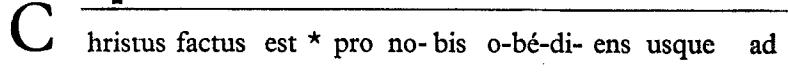
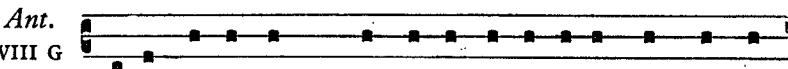
Os meum apérui, et attráxi spíritum : * quia mandáta tua desiderábam.

Aspice in me, et miserére mei, * secúndum iudícium dili-géntium nomen tuum.

Gressus meos dirige secúndum elóquium tuum : * et non domi-nétur mei omnis iniustitia.

Rédime me a calúnniis hómi-num : * ut custódiam mandáta tua.

Fáciem tuam illúmina super servum tuum : * et doce me iustificatiónes tuas.

Exitus aquárum deduxérunt óculi mei : * quia non custodiérunt legem tuam.

Iustus es, Dómine : * et rectum iudícium tuum.

Mandásti iustitiam testimónia tua : * et veritátem tuam nimis.

Tabéscere me fecit zelus meus : * quia obliti sunt verba tua inimici mei.

Ignítum elóquium tuum vehe-ménter : * et servus tuus diléxit illud.

Adolescéntulus sum ego et contémptus : * iustificationes tuas non sum oblítus.

Iustitia tua, iustitia in ætérnum : * et lex tua véritas.

Tribulatio, et angústia invenérunt me : * mandáta tua medi-tatio mea est.

Æquitas testimónia tua in ætérnum : * intelléctum da mihi, et vivam.

Psalmus 118, x

Clamávi in toto corde meo, exáudi me, Dómine : * iustificatiónes tuas requíram.

Clamávi ad te, salvum me fac : * ut custódiam mandáta tua.

Prævéni in maturitatē, et clama-vi : * quia in verba tua su-persperávi.

Prævenérunt óculi mei ad te dilúculo : * ut meditárer elóquia tua.

Vocem meam audi secúndum misericórdiam tuam, Dómine : * et secúndum iudícium tuum vi-vifica me.

Appropinquavérunt persequéntes me iniquitati : * a lege autem tua longe facti sunt.

Prope es tu, Dómine : * et omnes viæ tue véritas.

Início cognóvi de testimóniis tuis : * quia in ætérnum fundásti ea.

Vide humilitatē meam, et éripe me : * quia legem tuam non sum oblítus.

Iúdica iudícium meum, et rédi-me me : * propter elóquium tuum vivifica me.

Longe a peccatóribus salus : * quia iustificationes tuas non ex-quisiérunt.

Misericórdiae tuæ multæ, Dómine : * secúndum iudícium tuum vivifica me.

Multi qui persequúntur me, et tribulant me : * a testimóniis tuis non declinávi.

Vidi prævaricántes, et tabescébam : * quia elóquia tua non custodiérunt.

Vide quóniam mandáta tua diléxi, Dómine : * in misericórdia tua vivifica me.

Principiū verbórum tuórum, véritas : * in ætérnum ómnia iudicia iustitiae tuæ.

Psalmus 118, xi

Principes persecuti sunt me gratis : * et a verbis tuis formidavit cor meum.

Lætabor ego super elóquia tua : * sicut qui invénit spolia multa.

Iniquitatem odio hábui, et abominatus sum : * legem autem tuam diléxi.

Sépties in die laudem dixi tibi, * super iudicia iustitiae tuæ.

Pax multa diligéntibus legem tuam : * et non est illis scandalum.

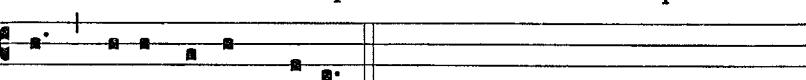
Exspectabam salutare tuum, Dómine : * et mandata tua diléxi.

Custodivit áнима mea testimonia tua : * et diléxit ea vehementer.

Servávi mandata tua, et testimonia tua : * quia omnes viæ

Christus factus est pro no-bis o-bé-di-ens usque ad mor-

tem, mortem autem crucis.

Repetita post psalmos antiphona statim subiungitur

Oratio absque Orémus

Réspice, quásimus, Dómine, super hanc familiam tuam, ꝑ pro qua Dóminus noster Iesus Christus non dubitavit manib⁹ tradi nocentium : et crucis subire tormentum. ꝑ

meæ in conspéctu tuo.

Appropinquet deprecatio mea in conspéctu tuo, Dómine : * iuxta elóquium tuum da mihi intellectum.

Intret postulatio mea in conspéctu tuo : * secundum elóquium tuum éripe me.

Eructabunt lábia mea hymnum, * cum docueris me iustificationes tuas.

Pronuntiabit lingua mea elóquium tuum : * quia ómnia mandata tua æquitas.

Fiat manus tua ut salvet me : * quóniam mandata tua elegi.

Concupívi salutare tuum, Dómine : * et lex tua meditatio mea est.

Vivet áнима mea, et laudabit te : * et iudicia tua adiuvabunt me.

Errávi, sicut ovis, quæ pérīit : * quare servum tuum, quia mandata tua non sum oblitus.

AD PSALMOS PÆNITENTIALES

Hora opportuniore ante prandium Prior cum diacono et subdiacono, in albis absque sericis indumentis, præcedentibus acolythis sine cereis, ad gradus presbyterii venit, ibique, diacono cum uno acolythorum a dextris et subdiacono cum altero acolythorum a sinistris stantibus, debitam altari facit reverentiam. Deinde genuflectunt omnes, et Prior incipit sine cantu antiphonam Ne reminiscáris, quam omnes prosequuntur. Ea finita, cantor, ex cuius choro fuerit hebdomada, incipit psalmum Dómine, ne in furore, et fratres, genuflexi, capite detecto, ipsum et reliquos psalmos pénitentiales prosequuntur, dicendo singulos psalmos sine Glória Patri, utroque choro versus alternatim dicente.

Antiphona. Ne reminiscáris, * Dómine, delicta nostra vel paréntum nostrorum : neque vindictam sumas de peccatis nostris.

Psalmus 6

Dómine, ne in furore tuo árguas me, * neque in ira tua corrípias me.

Miserére mei, Dómine, quóniam infirmus sum : * sana me, Dómine, quóniam conturbata sunt ossa mea.

Et áнима mea turbata est valde : * sed tu, Dómine, usquequo?

Convrertere, Dómine, et éripe ánimam meam : * salvum me fac propter misericordiam tuam.

Quóniam non est in morte qui memor sit tui : * in inférno autem quis confitébitur tibi?

Laborávi in gémitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum : * lácrimis meis stratum meum rigábo.

Turbátus est a furore óculus meus : * inveterávi inter omnes inímicos meos.

Discédite a me, omnes, qui operámini iniquitatem : * quóniam exaudívít Dóminus vocem fletus mei.

Exaudívít Dóminus deprecationem meam, * Dóminus orationem meam suscépit.

Erubéscant, et conturbéntur vehementer omnes inímici mei : * convertántur et erubéscant valde velociter.

Psalmus 31

Béati quorum remissæ sunt iniquitátes : * et quorum tecta sunt peccáta.

Beatus vir, cui non imputávit Dóminus peccátum, * nec est in spíitu eius dolus.

Quóniam tacui, inveteravérunt ossa mea, * dum clamárem tota die.

Quóniam die ac nocte graváta est super me manus tua : * convérsus sum in ærúmna mea, dum configitur spina.

Delictum meum cónsideratum tibi feci : * et iniustitiam meam non abscóndi.

Dixi : Confitébor adversum me iniustitiam meam Dómino : * et tu remisisti impietátem peccati mei.

Pro hac orábit ad te omnis sanctus, * in tempore opportuno.

Verúmtamen in diluvio aquárum multárum, * ad eum non approximábunt.

Tu es refúgium meum a tribulatióne, quæ circúmdedit me : * exsultatio mea, érue me a circumdántibus me.

Intelléctum tibi dabo, et instruam te in via hac, qua gradíris : * firmábo super te óculos meos.

Nolite fieri sicut equus et

mulus, * quibus non est intellectus.

In camo et freno maxillas eórum constringe, * qui non appróximant ad te.

Multa flagella peccatóris, * sperántem autem in Dómino misericordia circúmdabit.

Lætámini in Dómino et exsultáte, iusti, * et gloriámini, omnes recti corde.

Psalmus 37

Dómine, ne in furóre tuo árguas me, * neque in ira tua corrípias me.

Quóniam sagittæ tuæ infixa sunt mihi : * et confirmásti super me manum tuam.

Non est sánitas in carne mea a fácie iræ tuæ : * non est pax óssibus meis a fácie peccatórum meórum.

Quóniam iniquitátes meæ supergréssæ sunt caput meum : * et sicut onus grave gravítæ sunt super me.

Putruérunt et corrúptæ sunt cicatrices meæ, * a fácie insipientiæ meæ.

Miser factus sum, et curvátus sum usque in finem : * tota die contristátus ingrediébar.

Quóniam lumbi mei impléti sunt illusiónibus : * et non est sánitas in carne mea.

Ad psalmos pénitentiales

Afflítus sum, et humiliátus sum nimis : * rugiébam a gémitu cordis mei.

Dómine, ante te omne desiderium meum : * et gémitus meus a te non est absconditus.

Cor meum conturbátum est, derelíquit me virtus mea : * et lumen oculórum meórum, et ipsum non est mecum.

Amici mei, et próximi mei * advérsus me appropinquavérunt et stetérunt.

Et qui iuxta me erant, de longe stetérunt : * et vim faciébant qui quærébant ániam meam.

Et qui inquirébant mala mihi, locúti sunt vanitátes : * et dolos tota die meditabántur.

Ego autem tamquam surdus non audiébam : * et sicut mutus non apériens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens : * et non habens in ore suo redargutiōes.

Quóniam in te, Dómine, sperávi : * tu exáudies me, Dómine, Deus meus.

Quia dixi : Ne quando supergáudeant mihi inimici mei : * et dum commovéntur pedes mei, super me magna locúti sunt.

Quóniam ego in flagella páratus sum : * et dolor meus in conspéctu meo semper.

Quóniam iniquitátem meam annuntiábo : * et cogitábo pro peccáto meo.

Inimici autem mei vivunt, et confirmáti sunt super me : * et multiplicáti sunt qui odérunt me inique.

Qui retríbuunt mala pro bonis, detrahébant mihi : * quóniam sequébar bonitátem.

Ne derelinquas me, Dómine, Deus meus : * ne discésseris a me.

Inténde in adiutorium meum, * Dómine, Deus salútis meæ.

Psalmus 50

Miserere mei, Deus, * secundum dum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitúdinem miserationum tuárum, * dele iniquitátem meam.

Amplius lava me ab iniquitáte mea : * et a peccáto meo munda me.

Quóniam iniquitátem meam ego cognósco : * et peccátum meum contra me est semper.

Tibi soli peccávi, et malum coram te feci : * ut iustificeris in sermónibus tuis, et vincas cum iudicáris.

Ecce enim in iniquitábus concéptus sum : * et in peccatis concépit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti : * incerta et occulta sapientiae tuæ manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, et mundabor : * lavabis me, et super nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium et lætitiam : * et exsultabunt ossa humiliata.

Avérte faciem tuam a peccatis meis : * et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me, Deus : * et spiritum rectum innoxa in viscerebus meis.

Ne proicias me a facie tua : * et spiritum sanctum tuum ne áuferas a me.

Redde mihi lætitiam salutari tui : * et spiritu principali confirma me.

Docébo iniquos vias tuas : * et ímpii ad te convertentur.

Líbera me de sanguínibus, Deus, Deus salutis meæ : * et exsultabit lingua mea iustitiam tuam.

Dómine, lábia mea apéries : * et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quóniam si voluisses sacrificium, dedísem útique : * holocáustis non delectáberis.

Sacrificium Deo spíritus contribulátus : * cor contrítum, et humiliátum, Deus, non despíces.

Benigne fac, Dómine, in bona voluntate tua Sion : * ut ædificentur muri Ierúsalem.

Tunc acceptábis sacrificium iustitiae, oblationes, et holocáusta : * tunc impónent super altare tuum vítulos.

Psalmus 101

Dómine, exaudi orationem meam : * et clamor meus ad te véniat.

Non avertas faciem tuam a me : * in quacumque die tríbulator, inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die invocávere te, * velóciter exaudi me.

Quia defecérunt sicut fumus dies mei : * et ossa mea sicut crémium aruérunt.

Percússus sum ut fænum, et áruit cor meum : * quia oblitus sum comedere panem meum.

A voce gémitus mei * adhæsit os meum carni meæ.

Símilis factus sum pellicáno solitúdinis : * factus sum sicut nyctícorax in domicilio.

Vigilávi, * et factus sum sicut passer solitarius in tecto.

Tota die reprobrabant mihi inimici mei : * et qui laudábant me, advérsum me iurábant.

Quia cínerem tamquam panem manducábam, * et pótum meum cum fletu miscébam.

A facie iræ et indignationis tuæ : * quia elevans allisisti me.

Dies mei sicut umbra declinavérunt : * et ego sicut fænum árui.

Tu autem, Dómine, in æternum pérmanes : * et memoriálē tuum in generationem et generationem.

Tu exsúrgens miseréberis Sion : * quia tempus miseréndi eius, quia venit tempus.

Quóniam placuérunt servis tuis lápides eius : * et terræ eius miserebúntur.

Et timébunt gentes nomen tuum, Dómine, * et omnes reges terræ gloriā tuam.

Quia ædificávit Dóminus Sion: * et vidébitur in glória sua.

Respéxit in orationem humílium : * et non sprevit precem eórum.

Scribántur hæc in generatione altera : * et póplus, qui creábitur, laudábit Dóminum :

Quia prospéxit de excélsō sancto suo : * Dóminus de cælo in terram aspexit :

Ut audíret gémitus compeditórum : * ut sólveret filios interemptórum :

Ut annúntient in Sion nomen Dómini : * et laudem eius in Ierúsalem.

In conveniéndo pópolos in

unum, * et reges ut sérviant Dómino.

Respóndit ei in via virtútis suæ : * Paucitatem diérum meórum núnctia mihi.

Ne révores me in dimidio diérum meórum : * in generationem et generationem anni tui.

Initio tu, Dómine, terram fundásti : * et ópera mánuum tuárum sunt cæli.

Ipsi peribunt, tu autem pérmanes : * et omnes sicut vestimentum veteráscent.

Et sicut opertórium mutábis eos, et mutabúntur : * tu autem idem ipse es, et anni tui non deficient.

Fili servórum tuórum habitabunt : * et semen eórum in sǽculum dirigétur.

Psalmus 129

De profundis clamávi ad te, Dómine : * Dómine, exaudi vocem meam :

Fiant aures tuæ intendentes, * in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observáveris, Dómine : * Dómine, quis sustinébit?

Quia apud te propitiatio est : * et propter legem tuam sustinui te, Dómine.

Sustinuit ánima mea in verbo eius : * sperávit ánima mea in Dómino.

A custódia matutína usque ad noctem : * speret Israel in Dómino.

Quia apud Dóminum misericórdia : * et copiosa apud eum redémptio.

Et ipse rédimet Israel * ex ómnibus iniquitáibus eius.

Psalmus 142

Dómine, exáudi oratióne meam : áuribus pércepe obsecratióne meam in veritáte tua : * exáudi me in tua iustítia.

Et non intres in iudícium cum servo tuo : * quia non iustificábitur in conspéctu tuo omnis vivens.

Quia persecútus est inimícus ánimam meam : * humiliávit in terra vitam meam.

Collocávit me in obscuris sicut mórtuos sáculi : * et anxiáitus est super me spíritus meus, in me turbátum est cor meum.

Memor fui diérum antiquórum, meditátus sum in ómnibus opéribus tuis : * in factis mánuum tuárum meditábar.

Post psalmos subiungitur a toto choro antiphona :

Ne reminiscáris, Dómine, delícta nostra vel paréntum nostrórum : neque vindictam sumas de peccátis nostris.

Deinde Kýrie, élison. Christe, élison. Kýrie, élison.

Pater noster, secreto.

Expándi manus meas ad te : * áнима mea sicut terra sine aqua tibi.

Velóciter exáudi me, Dómine : * defécit spíritus meus.

Non avértas fáciem tuam a me : * et símilis ero descendéntibus in lacum.

Auditam fac mihi mane misericórdiam tuam : * quia in te sperávi.

Notam fac mihi viam, in qua ámbulem : * quia ad te levávi ánimam meam.

Eripe me de inimícis meis, Dómine, ad te confúgi : * doce me fáceré voluntátem tuam, quia Deus meus es tu.

Spíritus tuus bonus dedúcet me in terram rectam : * propter nomen tuum, Dómine, vivificábis me, in æquitáte tua.

Edúces de tribulatióne ánimam meam : * et in misericórdia tua dispérdes inimícios meos.

Et perdes omnes, qui tribulant ánimam meam : * quóniam ego servus tuus sum.

Quo finito, surgit Prior cum solo diacono, et stans super gradus presbyterii, versa facie ad meridiem, et dexteram manum erectam habens ad conventum sive populum, diacono coram eo tenente librum, dicit :

Et ne nos indúcas in tentatióne.

R. Sed líbera nos a malo.

V. Salvos fac servos tuos.

R. Deus meus, sperántes in te.

V. Mitte eis, Dómine, auxílium de sancto.

R. Et de Sion tuére eos.

V. Esto eis, Dómine, turris fortitúdinis.

R. A fácie inimíci.

V. Dómine, exáudi oratióne meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

Quae sequuntur cantat in tono simplici.

Dóminus vobíscum. ζ

R. Et cum spíritu tuo.

Orémus. ζ

Oratio

*E*xáudi, Dómine, preces nostras, et confitentíum tibi parce peccátis, ζ ut, quos consciéntiae reátus accúsat, indulgentia tuæ pietatis absolvat : Per Christum Dóminum nostrum. ζ

R. Amen.

Finita prædicta oratione, facit absolutionem, absque Dóminus vobíscum et absque Orémus, cantando eodem modo :

*D*óminus Iesus Christus, qui beáto Petro Apóstolo suo potestátem dedit ligándi atque solvéndi, ipse vos absolvat ab omni vínculo delictórum, ζ et, quantum meæ fragilitati permittitur, sitis absoluti ante tribúnal eiúsdem Dómini nostri Iesu Christi ab ómnibus peccátis et negligéntiis vestris : habeatisque vitam æternam et vivátis in sácula sáculórum. ζ

R. Amen.

Facta absolutione, Prior cum ministris in sacristiam revertitur.

AD MANDATUM

Ubi contingit lotionem pedum extra Missarum solemnia peragi, post comedionem utriusque mensæ, hora idonea, fit signum ad Mandatum peragendum. Quo auditio, Prælatus cum coadiutoribus sibi deputatis vadit in sacristiam, et Fratres interim ad ablutionem pedum se præparant, providentes ne aliquid in eis tunc appareat, quod in oculis sæcularium, cum ibidem convenerint, reprehensibile videatur.

Procuratoris vero erit providere ut aqua et vasa necessaria ad Mandatum cum sufficientibus linteis hora competenti sint præparata, uti et de Fratribus cooperatoribus, qui aquam et vasa Prælato et coadiutoribus eius ministrent. Prior vero induens camisiam decentem, non notabiliter brevem, præcinctus se linteo a sacrista præparato : et sic venit in locum Capituli et coadiutores eius in caputis cum eo. Cumque ad medium Capituli pervenerint, Prior stans inter coadiutores, verso vultu ad Crucifixum, dicit humili voce hanc orationem :

Actiones nostras, quæsumus, Dómine, aspirando præveni et adiuvando proséquere : ut cuncta nostra operatio a te semper incipiat, et per te coepita finiatur : Per Christum Dóminum nostrum. ¶

R. Amen.

Qua oratione terminata, Cantor incipit antiphonam Dóminus Iesus, et versum Deus misereátur nostri, et conventus prosequitur quæ cantanda sunt, Cantore semper incipiente antiphonas et versus. Cantantur autem tot antiphonæ quot sunt necessariæ, ut infra.

Et tunc Prælatus flexis genibus incipit lavare pedes Fratrum a superioribus ad inferiores, et primo in dextero choro, utrosque pedes Fratrum abluendo, uno coadiutorum ipsum præcedente et supponente et coaptante pelvim pedibus Fratris abluendi, et altero subsequente et aquam cum aliquo vase idoneo superinfundente. Prior vero pedes lotos abstergit linteo quo est præcinctus et postmodum osculatur. Ablutio autem pedum, cum necesse fuerit, proicitur in vas aliquod ad hoc præparatum ibidem.

Postquam autem Prælatus pedes omnium laverit, aquam dat singulis ad abluendas sibi manus, eo ordine quo pedes lavit, altero coadiutorum

ipsum præcedente et pelvim ad ablutionem recipiendam tenente, et altero subsequente et tenente manutergium (a sacrista præparatum) ad extergendas manus.

Quo facto, Prælatus in loco suo residet, et coadiutores eius qui sacerdotes fuerint, iuxta eum hinc et inde. Alii vero ministri seorsim in aliquo loco idoneo ex parte iuniorum sedent. Et tunc Supprior indutus camisia in sacristia et præcinctus linteo, cum coadiutoribus suis, ut de Priore dictum est, pedes eorum lavat, et ipsis lotis, aquam manibus eorum dat supradicto modo.

Expletis prædictis omnibus, surgunt Fratres, et Prælatus in loco suo stans, dicit humili voce orationem sequentem, sine Orémus :

Adéstō, Dómine, nostræ officio servitútis : et quia tu pedes laváre dignátus es tuis discípulis, ne despícias ópera mánuum tuárum, quæ nobis retinénda mandásti, ¶ sed præsta, ut, sicut hæc exterióra abluúntur inquinaménta, sic a te ómnium nostrum interiória lavéntur peccáta : Qui vivis et regnas per ómnia sǽculórum. ¶

R. Amen.

Et sic Mandatum terminatur. Quo facto, Prior et Supprior in sacristiam ad deponendum camisias et linta eunt, resumunt vestes.

¶ Ubi multitudo Fratrum tanta fuerit, ut Prior non possit totum Mandatum peragere : Supprior cum aliis duobus coadiutoribus sibi deputatis, vel plures, si necesse fuerit, ad illud cum Priore faciendum se præparant.

AD MISSAM VESPERTINAM IN CENA DOMINI

Statio ad S. Ioannem in Laterano

Missa solemnis in Cena Domini celebranda est vespere, hora magis opportuna, non autem ante horam quartam post meridiem, nec post horam nonam.

Fratres Missas privatim non celebrent, sed omnes in Missa conventuali communicent. Ubi vero ratio pastoralis id postulet, loci Ordinarius unam alteramve Missam lectam in singulis ecclesiis vel oratoriis publicis permittere poterit; in oratoriis autem semipublicis unam tantum Missam lectam; ea quidem de causa, ut omnes fideles hac sacra die Missæ sacrificio interesse et Corpus Christi sumere possint. Hæ autem Missæ infra idem temporis spatium permittuntur quod supra pro Missa solemni assignatum est.

Hac die sacra Communio fidelibus distribui potest tantummodo inter Missas vespertinas vel continuo ac statim ab iis expletis; infirmis vero hac die sacra Communio deferri licet, horis ante- et postmeridianis.

Ante Missam sacrista omnia altaria, præter maius, detegit.

Tabernaculum, si quod exstat in altari maiore, omnino vacuum sit; pro communicandis vero Fratribus et populo hodie et crastina die, ponatur super altare pyxis (vel pyxides) cum particulis in hac ipsa Missa consecrandis.

Hora competenti celebrans et ministri in sacristia se præparant ad Missam celebrandam; indumenta serica sunt albi coloris. Sacerdotes qui Missæ solemni vespertinæ intersunt, induunt stolam albam.

Omnibus sic præparatis, incipit processio per ecclesiam ad altare: præcedunt acolythi cum cereis accensis, post eos sequitur conventus, iunioribus præcedentibus, ultimo ministri sacri et celebrans. Interim cantatur antiphona ad Introitum.

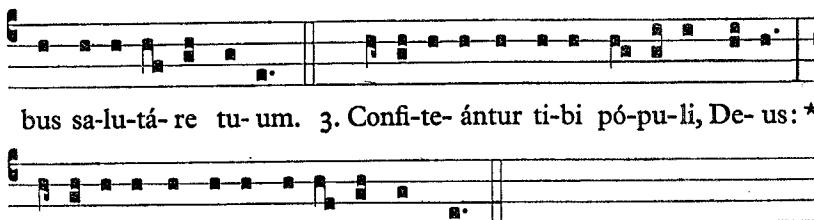
Antiphona ad Introitum

IV

Nos au- tem * glo- ri- á- ri opór- tet in Cru-
ce Dó- mi-ni no-stri Ie- su Chri- sti: in quo est sa-lus,
vi- ta et re-surréc- ti- o no- stra: per quem salvá-ti
et li-be- rá- ti su- mus. **V.** De- us mi-se-re- á-tur no-
stri, et be-ne- dí-cat no-bis: * il-lúmi-net vultum su- um super
nos, et mi-se-re- á-tur nostri. Nos au- tem.

Versus ad libitum

2. Ut cognoscámus in terra vi- am tu- am : * in ómni-bus génti-

confi-te- ántur ti-bi pópu- li omnes.

Dicitur Glória in excélsis, et pulsantur campanæ et organum, quæ, expleto hymno, silent usque ad initium hymni angelici in Missa vigiliæ paschalis.

Oratio

Deus, a quo et Iudas reatus sui pœnam, et confessiónis suæ latro prémium sumpsit; concéde nobis tuæ propitiatiónis efféctum : ut, sicut in passione sua Iesus Christus Dóminus noster divérsa utrísque íntulit stipéndia meritórum; ita nobis, abláto vetustatis erróre, resurrectiōnis suæ grátiam largiátur : Qui tecum vivit et regnat.

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. *I, c. II*

Fratres : Conveniéntibus vobis in unum, iam non est Domínicam cenam manducáre. Unusquísque enim suam cenam præsúmeret ad manducandum. Et álius quidem ésurit : álius autem ébrius est. Numquid domos nón habétis ad manducandum et bibendum? Aut ecclésiam Dei contémnit, et confundit eos qui non habent? Quid dicam vobis? Laudo vos? In hoc non laudo. Ego enim accépi a Dómino quod et trádidi vobis, quóniam Dóminus Iesus, in qua nocte tradebátur, accépit panem, et grátias agens fregit, et dixit : Accípite et manducáte : Hoc est corpus meum, quod pro vobis tradétur : hoc fácite in meam commemorationem. Similiter et cálicem, postquam cenávit, dicens : Hic calix novum testaméntum est in meo sanguine : hoc fácite, quotescúmque bibétis, in meam commemorationem. Quotiescúmque enim manducábitis panem hunc et cálicem bibétis : mortem Dómini annuntiábitis, donec véniat. Itaque qui-cúmque manducáverit panem hunc vel biberit cálicem Dómini

indigne : reus erit córporis et sanguinis Dómini. Probet autem seípsum homo : et sic de pane illo edat et de cálice bibat. Qui enim mandúcat et biberit indigne, iudícum sibi mandúcat et biberit : non diiúdicans corpus Dómini. Ideo inter vos multi infírmi et imbecíllas, et dórmiant multi. Quod si nosmetípos diiudicarémus, non útique iudicarémur. Dum iudicámur autem, a Dómino corrípimur, ut non cum hoc mundo damnémur.

Responsorium

C hri-stus * factus est pro no-bis obé-di-ens us- que ad mor-tem, mor-tem autem cru-cis.

V. Propter quod et De-us ex-al-távit il-lum et de- dit

il-li no-men, * quod est super om-ne no-men.

Sequentia sancti Evangelii secundum Ioannem.

c. 13

Ante diem festum Paschæ, sciens Iesus quia venit hora eius, ut tránseat ex hoc mundo ad Patrem : cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in finem diléxit eos. Et, cena facta, cum diabolus iam misísset in cor ut tráderet eum Iudas Simónis Iscariótæ : sciens quia ómnia dedit ei Pater in manus, et quia a Deo exívit et ad Deum vadit, surgit a cena et ponit vestiménta sua. Et, cum accepísset línteum, præcínxit se. Deinde mittit aquam in pelvum, et coepit laváre pedes discipulórum et extérgere línteo, quo erat præcinctus. Venit ergo ad Simónem Petrum. Et dicit ei Petrus : Dómine, tu mihi lavas pedes? Respóndit Iesus et dixit ei : Quod ego fácio, tu nescis modo, scies autem póstea. Dicit ei Petrus : Non lavábis mihi pedes in ætérnum. Respóndit ei Iesus : Si non lávero te, non habébis partem mecum. Dicit ei Simon Petrus : Dómine, non tantum pedes meos, sed et manus et caput. Dicit ei Iesus : Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet, sed est mundus totus. Et vos mundi estis, sed non omnes. Sciébat enim quisnam esset qui tráderet eum : propterea dixit, Non estis mundi omnes. Postquam ergo lavit pedes eórum et accépit vestiménta sua : cum recubuísset íterum, dixit eis : Scitis quid fécerim vobis? Vos vocátis me Magister et Dómine : et bene dícitis : Sum étenim. Si ergo ego lavi pedes vestros, Dóminus et Magíster : et vos debétis alter alterius laváre pedes. Exémplum enim dedi vobis, ut quemádmodum ego feci vobis, ita et vos faciáti.

Valde convenit ut post Evangelium habeatur brevis homilia ad illustranda mysteria potissima, quæ hac Missa recoluntur, institutio scilicet sanctissimæ Eucharistiae et ordinis sacerdotalis, necnon et mandatum Domini de caritate fraterna.

AD LOTIONEM PEDUM

Post homiliam proceditur, ubi ratio pastoralis id suadeat, ad lotionem pedum.

In medio presbyterii vel in ipsa aula ecclesiæ parata sint sedilia hinc inde pro duodecim viris (Fratribus et, vel, laicis) vel paulo pluribus, quibus pedes lavandi sunt; cetera quæ occurrunt, tempore opportuno, in mensula parentur.

Celebrans sessum vadit. Interim diaconus et subdiaconus inducunt duodecim viros selectos, binos et binos, ad locum paratum, dum cantor incipit antiphonam Dóminus Iesus. Cantantur antiphonæ infrascriptæ, prout necesse fuerit. Lotione pedum ad finem vergente, incipitur antiphona Ubi est cáritas, ceteris, si opus sit, omissis. Antiphona autem Ubi est cáritas et duæ sequentes Congregávit nos in unum et Måneant in nobis numquam omittuntur.

Duodecim viri selecti, facta reverentia altari et celebranti, in presbyterio sedenti, disponuntur per sedilia. Tunc ministri sacri adeunt celebrantem, qui surgit, manipulum et casulam dimittit et línteo se præcinctus. Ministri sacri pariter manipulum deponunt.

Deinde celebrans, comitantibus diacono et subdiacono, accedit ad eos quibus pedes lavandi sunt ; et, genuflectens singulis, subdiacono singulorum pedem dextrum tenente, acolythis pelvum et aquam ministrantibus, illorum pedem lavat et extergit, diacono præbente línteum ad abstergendum.

Antiphona I

D

ómi- nus Ie-sus, * postquam ce-ná- vit cum discí-
pu-lis su- is, la-vit pe-des e- ó-rum, et a- it il- lis :
Sci- tis quid fé-ce- rim vo- bis e-go, Dómi- nus et
Ma-gí- ster? Ex-émplum de- di vo- bis, ut et vos i- ta

fa-ci- á- tis. **V.** De- us mi-se-re- á-tur nostri, et be-ne-dí-
cat no-bis : * il-lúmi-net vultum su- um super nos, et mi-se-re-
á-tur nostri. Dómi- nus Ie-sus.

Antiphona 2

IV

P ostquam surré-xit Dómi-nus * a ce-na, mi-sit
aqua- in pel- vim, et cœ-pit la-vá-re pedes di-sci-
pu- ló- rum: hoc ex-émplum re- líquit e- is.
V. Audí-te hæc, omnes gentes : * áuri-bus percí-pi-te, qui ha-bi-
tá-tis orbem. Postquam surré-xit Dómi-nus.

Antiphona 3

IV

Si e-go, Dómi-nus * et Ma-gí-ster ve- ster, la-vi-
vo-bis pe-des, quanto ma- gis vos de-bé-tis alter alte-
rí- us la-vá- re pe-des. **V.** Ex-émplum e-nim de-di vo-bis, *
ut et vos i-ta fa-ci- á- tis. Si e-go, Dómi-nus.

Antiphona 4

II

Vos vo- cá- tis me * Ma-gíster et Dómi-ne; et
bene dí-ci- tis : sum ét-e-nim. Si e-go la-vi pedes vestros,
Dómi-nus et Ma- gí-ster : et vos de-bé-tis alter alte-rí- us

Feria V in Cena Domini

la-vá-re pe-des. **V.** Di-xit Ie-sus * discí-pu-lis su-is :
Vos vo-cá-tis me.

Antiphona 5

Mandá-tum novum do vo-bis : * ut di-li-gá-tis invi-cem,
sic ut di-lé-xi vos, di-cit Dómi-nus. **V.** Be-á-ti imma-cu-lá-ti
in vi-a : * qui ámbu-lant in le-ge Dómi-ni. Mandá-tum
novum do vo-bis.

Antiphona 6

In hoc cognóscent omnes * qui a me-i estis discí-
pu-li, si di-lecti-ó-nem habu-é-ri-tis ad ínvi-cem.

Ad Missam vespertinam

V. Pa-cem me-am do vo-bis : * pa-cem re-línquo vo-bis.
In hoc cognóscent omnes.

Antiphona 7

Dómi-ne, * tu mi-hi la-vas pe-des? Respóndit
Ie-sus et di-xit e-i : Si non lá-ve-ro ti-bi pe-des,
non ha-bé-bis partem me-cum. **V.** Dómi-ne, non tantum pe-des
me-os, * sed et ma-nus et caput. Dómi-ne.

Antiphona 8

Di-li-gámus nos ín-vi-cem, * qui a cá-ri-tas ex
De-o est; et qui dí-li-git fratrem su-um, ex De-o

Feria V in Cena Domini

natus est et vi-det De- um. ¶ Et hoc mandá-tum ha-
bémus a De-o : * ut, qui dí-li-git De- um, dí-li-gat et fra-
trem su-um. Di-li-gámus nos ín-vi-cem.

Hæ ultimæ tres antiphonæ numquam omittuntur; incipitur autem antiphona Ubi est cáritas, omissis, si opus sit, præcedentibus, lotione pedum ad finem vergente.

Antiphona 9

VII
U-bi est cá-ri-tas * et di- lécti- o, i-bi sanctó-rum
est congre-gá-ti- o : i-bi nec i-ra est nec indi- gná-ti- o,
sed firma cá-ri-tas in perpé-tu-um. Christus descéndit
mundum red- íme-re, ut li-be-rá-ret a morte hómi-

Ad Missam vespertinam

nem : ex-émplum práebu- it su- is di- scí-pu-lis, ut ín- vi-
cem pe- des la- vá-rent.

Antiphona 10

I
Congre-gá-vit * nos in unum Chri-sti amor : time- á-
mus et amémus Christum De- um : ubi cá-ri-tas et amor, i-bi
De- us. ¶ Ecce quam bo-num et quam iu-cúndum : * ha-bi-tá-re
fra-tres in unum. Congre-gá-vit.

Antiphona 11

VII
Má-ne- ant in no- bis * fi-des, spes, cá-ri- tas,
tri- a hæc : Ma-iор autem ho- rum est cá-ri- tas. ¶ Nunc

autem ma-nent fi-des, spes, cá-ri-tas : * tri- a hæc. Ma-ior
autem ho-rum est cá-ri-tas.

Lotione pedum expleta, celebrans reddit ad sedem, manus lavat et abstergit, et linteum deponit quo erat præcinctus. Deinde omnes resumunt manipulum, celebrans vero etiam casulam, et redeunt ante medium altaris, ubi, omnibus stantibus et diacono librum tenente, celebrans versus populum cantat orationem in tono simplici, sine Orémus :

Adéstō, Dómine, nostræ offício servitús : et, quia tu pedes laváre dignátus es tuis discípulis, ne despícias ópera mánuum tuárum, quæ nobis retinénda mandásti, ⁊ sed præsta, ut, sicut hæc exterióra ablúuntur inquinaménta, sic a te ómnium nostrum interióra lavéntur peccáta : Qui vivis et regnas per ómnia sécula sæculórum. ⁊

R. Amen.

Oratione completa, duodecim viri, facta reverentia altari et celebranti, reducuntur ad loca sua; si sint Fratres, in chorum, si sint laici, in peculiarem locum ad hoc designatum.

Post pedum lotionem, seu, ubi hæc locum non habuerit, post homiliam, proceditur in celebratione Missæ more solito.

Credo non dicitur.

Antiphona ad Offertorium

II
D ex-te- ra Dómi- ni * fe- cit vir- tú- tem,
déxte- ra Dó- mi-ni ex-altá- vit me : non mó-

ri- ar, sed vi- vam, et narrá- bo ó- pe-ra Dó-
mi-ni.

Secreta

Ipse tibi, quássumus, Dómine, sancte Pater, omnípotens ætére Deus, sacrificium nostrum reddat accéptum, qui discípulis suis in sui commemorationem hoc fieri hodiéra traditióne monstrávit, Iesus Christus, Filius tuus, Dóminus noster : Qui tecum vivit.

Præfatio de sancta Cruce.

Communicántes, Hanc ígitur et Qui prídie propria.

Ad triplex Agnus Dei, ter respondetur miserére nobis.

Post orationem Hæc sacrosáncta commixtio omittitur osculum calicis, et pax non datur.

Sumpto sacratissimo Sanguine, celebrans procedit ad distributionem Communionis more solito.

Ministri et Fratres ad recipiendam Communionem accedunt ad altare eo ordine et modo qui dicitur in rubrica De sacra Communione.

Fideles accipiunt Communionem ad cancellos. Si multiudo fidelium ad sacram mensam accendentium magna sit, alii quoque sacerdotes, vel una cum celebrante ad cancellos, vel alio loco apto, Communionem distribuere possunt, cauto tamen ut bono ordini ac devotioni fidelium sedulo provideatur.

Antiphona ad Communionem

II
D ómi- nus Ie-sus, * postquam ce-ná- vit cum discí-

pu-lis su-is, la-vit pedes e- ó-rum, et a-it il-lis :
Sci-tis quid fé-ce- rim vo-bis e-go, Dómi-nus et
Ma-gí-ster? Exémplum de-di vo-bis, ut et vos i-ta
fa-ci- á-tis.

Iuxta numerum communicantium addi possunt psalmi 22, 71, 103 et 150, ea ratione ut antiphona post singulos psalmos vel post singulos aut binos versus cuiusque psalmi repetatur, omissio hodie Glória Patri.

Psalmus 22

Dómi-nus re-git me, et ni-hil mi-hi dé-e-rit : * in lo-co
páscu-æ i-bi me col-lo-cá- vit. 2. Su-per aquam...

Super aquam refectionis educávit me : * ániam meam convértilt.

Dedúxit me super sémitas iustítia : * propter nomen suum.

Nam, et si ambulávero in mé-dio umbræ mortis, non timébo mala : * quóniam tu mecum es.

Virga tua et báculus tuus : * ipsa me consoláta sunt.

Parásti in conspéctu meo men-sam, * advérsus eos qui tríbulant me.

Impinguásti in óleo caput meum : * et calix meus inébrians quam præclarus est!

Non dicitur Glória Patri, et repetitur antiphona Dóminus Iesus, ut supra.

Psalmus 71

De-us, iu-dí-ci- um tu- um re-gi da : * et iustí-ti- am tu- am
fi- li- o re- gis :

Iudicáre pópulum tuum in iustitia, * et páuperes tuos in iudicio.

Suscípiant montes pacem pó-pulo : * et colles iustítiam.

Iudicábit páuperes pópuli, et salvos fáciet fílios páupe-rum : * et humiliábit calumnia-tórem.

Et permanébit cum sole, et ante lunam, * in generatióne et generatiónen.

Descéndet sicut plúvia in vel-lus : * et sicut stílicídia stillántia super terram.

Oriétur in diébus eius iustitia

Et misericórdia tua subsequé- tur me * ómnibus diébus vité meæ :

Et ut inhábitem in domo Dó-mini * in longitúdinem diérum.

Non dicitur Glória Patri, et repetitur antiphona Dóminus Iesus, ut supra.

et abundántia pacis : * donec auferátur luna.

Et dominábitur a mari usque ad mare : * et a flúmine usque ad términos orbis terrárum.

Coram illo prócident Aethí-opes : * et inimíci eius terram lingent.

Reges Tharsis et ínsulæ múnera ófferent : * reges Arabum et Saba dona addúcent.

Et adorábunt eum omnes reges terræ : * omnes gentes sérvient ei:

Quia liberábit páuperem a po-téntie : * et páuperem, cui non erat adiútor.

Parcer páuperi et ínopi : * et ánimas páuperum salvas fáciet.

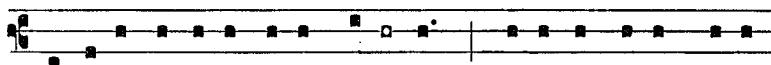
Ex usúris et iniquitáte rédimet ánimas eórum : * et honorábile nomen eórum coram illo.

Et vivet, et dábitur ei de auro Arábiæ, ꝑ et adorábunt de ipso semper : * tota die benedicent ei.

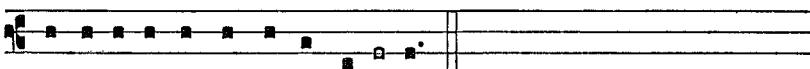
Et erit firmaméntum in terra in summis móntium, ꝑ superextollétur super Líbanum fructus eius : * et florébunt de civitáte sicut fænum terræ.

Non dicitur Glória Patri, et repetitur antiphona Dóminus Iesus, ut supra.

Psalmus 103

Bé-ne-dic, á-nima me-a, Dómi-no : * Dómi-ne De-us me-us,

magni-fi-cá-tus es ve-hemén-ter.

Confessióнем et decórem in-duísti : * amíctus lúmine sicut vestiménto :

Exténdens cælum sicut pelle-lem : * qui tegis aquis superiòra eius.

Qui ponis nubem ascénsu-mum tuum : * qui ámbulas super pennas ventórum.

Qui facis ángelos tuos, spíri-tus : * et minístros tuos ignem uréntem.

Qui fundásti terram super sta-bilitátem suam : * non incliná-bitur in séculum séculi.

Abýssus, sicut vestiméntum, amíctus eius : * super montes stabunt aquæ.

Sit nomen eius benedictum in sécula : * ante solem pémanet nomen eius.

Et benedicéntur in ipso omnes tribus terræ : * omnes gentes magnificábunt eum.

Benedictus Dóminus, Deus Israel, * qui facit mirabília solus :

Et benedictum nomen maie-statis eius in ætérnum : ꝑ et re-plébitur maiestáte eius omnis terra : * fiat, fiat.

Ab increpatiōne tua fúgient : * a voce tonítrui tui formidábunt.

Ascéndunt montes, et descén-dunt campi * in locum quem fundásti eis.

Términum posuísti, quem non transgrediéntur : * neque conver-téntur operíre terram.

Qui emittis fontes in convál-libus : * inter médium móntium pertransíbunt aquæ.

Potábunt omnes béstiae agri : * exspectábunt ónagri in siti sua.

Super ea vólucres cæli habitá-bunt : * de medio petrárum dabunt voces.

Rigans montes de superiòribus suis : * de fructu óperum tuórum satiábitur terra :

Prodúcens fænum iuméntis, * et herbam servitúti hóminum :

Ut edúcas panem de terra : * et vinum lătificet cor hóminis :

Ut exhilaret fáciem in óleo : * et panis cor hóminis confírmet.

Saturabúntur ligna campi, ꝑ et cedri Líbani, quas plantávit : * illic pásseres nidificábunt.

Heródii domus dux est eórum: ꝑ montes excélsi cervis : * petra refúgium herináciis.

Fecit lunam in témpora : * sol cognovit occásu-mum suum.

Posuísti ténebras, et facta est nox : * in ipsa pertransíbunt omnes béstiae silvæ.

Cátuli leónum rugiéntes, ut rápiant, * et quærant a Deo escam sibi.

Ortus est sol, et congregáti sunt : * et in cubílibus suis collo-cabúntur.

Exibit homo ad opus suum : * et ad operationem suam usque ad vésperum.

Quam magnificáta sunt ópera tua, Dómine! ꝑ ómnia in sapiéntia fecísti : * impléta est terra possessiōne tua.

Hoc mare magnum, et spatiósum mánibus : * illic reptilia, quorum non est númerus.

Animália pusilla cum magnis: * illic naves pertransíbunt.

Draco iste, quem formásti ad illudéndum ei : * ómnia a te exspéctant ut des illis escam in témpore.

Dante te illis, còlligent : * aperiénte te manum tuam, ómnia implebúntur bonitáte.

Averténte autem te fáciem, turbabúntur : ꝑ áuferes spíritum eórum, et defícient, * et in púlverem suum reverténtur.

Emíttes spíritum tuum, et crea-búntur : * et renovábis fáciem terræ.

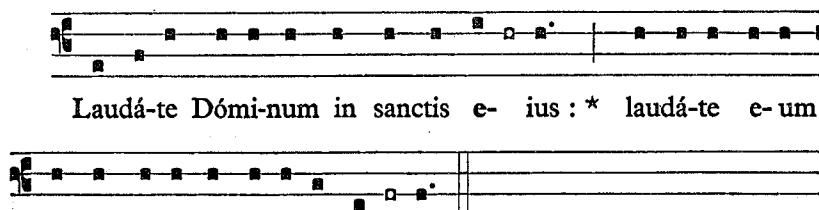
Sit glória Dómini in séculum : * lătabitur Dóminus in opéribus suis :

Qui réspicit terram, et facit eam trémere : * qui tangit montes, et fúmigant.

Cantábo Dómino in vita mea : * psallam Deo meo, quámdui sum.

Non dicitur Glória Patri, et repetitur antiphona Dóminus Iesus, ut supra.

Psalmus 150

Laudá-te Dómi-num in sanctis e- ius : * laudá-te e- um

in firmaménto virtú-tis e- ius.

Laudáte eum in virtútibus eius : * laudáte eum secúndum multitudinem magnitúdinis eius.

Laudáte eum in sono tubæ : * laudáte eum in psaltério et cíthara.

Laudáte eum in týmpano et

Non dicitur Glória Patri, et repetitur antiphona Dóminus Iesus, ut supra.

Distributione sacrae Communionis peracta, pyxis deponitur super corporale, et Missa continuatur uti moris est coram Sacramento solemniter exposito.

Si tamen pyxides plures sunt et tabernaculum in altari exstat, una tantum relinquitur super corporale, reliquæ vero reponuntur in tabernaculo, et, ante altaris denudationem, forma simplici transferuntur ad locum reservationis.

Iucúndum sit ei elóquium meum : * ego vero delectábor in Dómino.

Defícient peccatóres a terra, ε et iníqui ita ut non sint : * bénedic, áнима mea, Dómino.

Si pyxides plures sunt et tabernaculum in altari non exstat, una tantum relinquitur super corporale, reliquæ statim post distributionem Communionis transferuntur ad locum reservationis.

Postcommunio

Refécti vitálibus aliméntis, quásumus, Dómine Deus noster : Ut, quod témpore nostræ mortalitatis exséquimur; immortalitatis tuæ múnere consequámur : Per Dóminum.

Loco Ite, missa est hodie dicitur Benedicámus Dómino.

Celebrans dicit more solito Pláceat tibi, sancta Trínitas, sed omittit benedictionem.

Missæ lectæ quæ ab Ordinario loci celebrari permittuntur, terminantur more solito.

AD SOLEMNEM TRANSLATIONEM
ET REPOSITIONEM SACRAMENTI

Circa finem Missæ cruciferarius et thuriferarius ad presbyterium veniunt.

Facta post orationem Pláceat genuflexione, celebrans de altari descendit et genuflectit in infimo gradu altaris. In choro omnes genuflectunt et accenduntur candelæ.

Cruciferarius accipit crux velatam (post evangelium iuxta credentiam relictam), acolythi autem candelabra, et sistunt, absque genuflexione, ad gradus presbyterii vel ad cancellos.

Aliqui ex antiquioribus Patribus aut nobilioribus sacerdotibus, a sacrista invitati, accipiunt hastas baldachini.

Omnibus paratis, celebrans genuflexus ter incensat Sacramentum. Deinde, accepto velo albi coloris, ascendit altare, genuflectit et stans, adiuvante diacono, pyxidem accipit, illam extremitatibus veli cooperit et se vertit ad populum.

Cantoribus inchoantibus hymnum Pange, lingua, gloriósi Córporis mystérium, incipit processio ordine consueto : celebrante sub baldachino incedente, medio inter diaconum et subdiaconum, et thuriferario Sacramentum continue incensante.

Hymnus Pange, lingua cantatur usque ad verba Tantum ergo exclusive, et, si opus sit, repetitur inde a secunda stropha.

Hymnus

III
Pange, lingua, glo-ri- ó-si * Córpo-ris mysté-ri- um,
 Sangui-nísque pre-ti- ó-si, Quem in mundi pré-ti- um Fructus
 ventris ge-ne-ró-si Rex effú-dit gén-ti- um.

Nobis datus, nobis natus
 Ex intácta Virgine,
 Et in mundo conversátus,
 Sparso verbi sémine,
 Sui moras incolátus
 Miro clausit órdine.

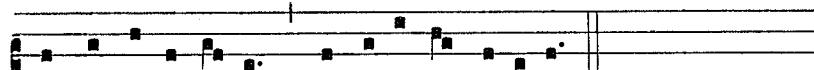
In supréma nocte cenæ
 Recúmbens cum frátribus,
 Observáta Lege plene
 Cibis in legálibus,

Cibum turbæ duodénæ
 Se dat suis mánibus.

Verbum caro panem verum
 Verbo carnem éfficit,
 Fitque sanguis Christi merum,
 Et si sensus déficit,
 Ad firmándum cor sincérum
 Sola fides súfficit.

Alius tonus

VI
Pange, lingua, glo-ri- ó-si * Córpo-ris my-sté-ri- um,
 Sangui-nísque pre-ti- ó-si, Quem in mundi pré-ti- um Fructus

ventris ge-ne-ró-si Rex effú-dit génti- um.
Alius tonus
 v
Pange, lingua, glo-ri- ó-si * Córpo-ris mysté-ri- um,
 Sangui-nísque pre-ti- ó-si, Quem in mundi pré-ti- um Fructus
 ventris ge-ne-ró-si Rex effú-dit génti- um.

Cum ad locum paratum pervenerint, Fratres hinc et inde se collocant, et, dum celebrans cum Sacramento transit, in genua procumbunt.

Celebrans altare ascendit, pyxidem, adiuvante diacono, super altare deponit, factaque genuflexione de altari descendit. Velo dimisso, genuflexus ter Sacramentum incensat, dum interim cantatur Tantum ergo.

Tantum ergo Sacraméntum
 Venerémur cérnui :
 Et antíquum documéntum
 Novo cedat rítui :
 Præstet fides suppléméntum
 Sénsum deféctui.

Genitóri, Genitóque
 Laus et iubiláto,
 Salus, honor, virtus quoque
 Sit et benédictio :
 Procedénti ab utróque
 Compar sit laudáto. Amen.

Sub finem hymni diaconus pyxidem in tabernaculo seu capsa reponit.

Omnes, genibus flexis, per aliquod temporis spatiū in silentio Sacramentum adorant. Quo facto, celebrans et ministri surgunt, iterum genibus flexis adorant, et in sacristiam revertuntur.

Si aliae pyxides transferendæ remanserint in altari maiore, idem celebrans (vel, si habeatur, aliis sacerdos aut diaconus, superpelliceo, stola alba et velo eiusdem coloris indutus), ante altaris maioris denudationem eas transferat ad locum reservationis vel, si nullus locus ad id aptus habeatur, ad altare ipsum repositionis, forma simplici, scilicet comitantibus duobus acolythis cum cereis accensis, alioque umbellam portante.

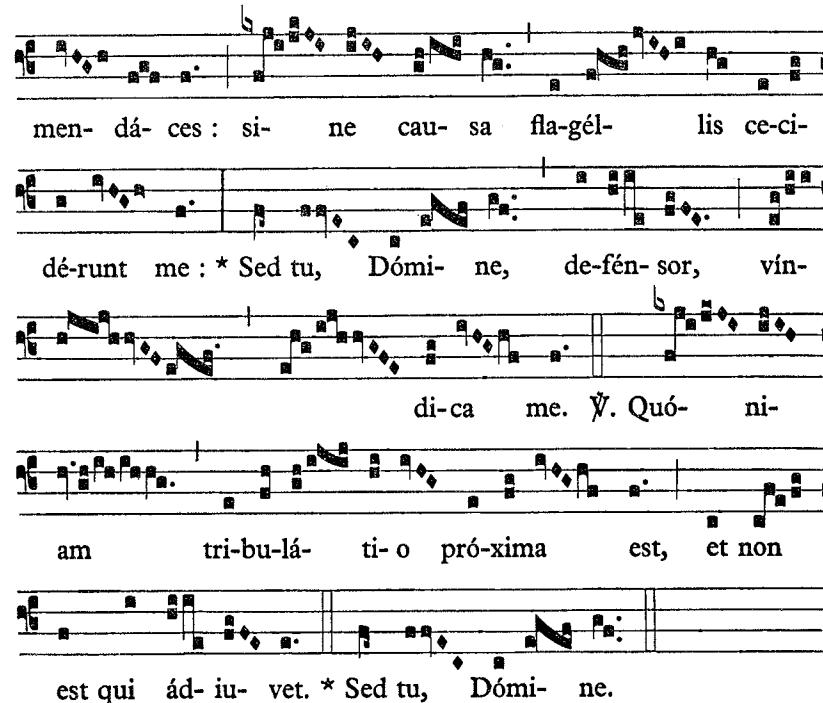
AD ALTARE MAIUS ABLUENDUM

Post Sacramenti repositionem in sacristiam reversi, acolythi deponunt candelabra et redeunt ad presbyterium, ubi, adiuvante sacrista, altare maius detegunt, mappas auferendo, et in sacristiam reportant quæ fuerint reportanda. Crux autem et candelabra post ablutionem altaris removentur.

Celebrans vero et ministri sacri deponunt indumenta serica albi coloris et assumunt, celebrans et diaconus stolam et manipulum coloris violacei, subdiaconus manipulum eiusdem coloris. Deinde, præcedentibus ceroferariis et subsequentibus post eos aliis duobus, quorum unus defert situlam cum aqua et alter scopam de aliquibus ramis et linteum, deinde subdiacono cum ampulla vinaria et diacono cum libello, celebrans procedit ad altare maius abluendum. Interim cantatur a choro responsorium Circumdedérunt.

Facta altari inclinatione profunda, omnes, præter ceroferarios et diaconum, ascendunt. Tunc qui situlam defert, effundit aquam super magnam mensam altaris, si consecrata fuerit, vel super mensam altaris portatilis, si altare non fuerit consecratum. Quo facto, celebrans accipiens scopam, cum ea lavat altare. Deinde a Fratre qui defert linteum extergitur. Postmodum celebrans scopam Fratri reddit, et, accepta ampulla de manu subdiaconi, in modum crucis vinum effundit super altare. Expletis his omnibus omnes de altari descendunt.

Responsorium

Finito responsorio, cantatur antiphona de sancto vel sanctis illis, in cuius vel quorum memoriam altare constructum est; qua finita, ceroferarii, cantore eis deferente, vel ipsi cantores cantant versiculum de sancto vel de sanctis illis, et celebrans, absque Dóminus vobiscum, præmisso Orémus, orationem, diacono librum tenente.

Facta altari inclinatione profunda, omnes eodem ordine quo venerunt in sacristiam revertuntur.

Ad locum autem repositionis sanctissimæ Eucharistiæ fit publica adoratio, inde ab expleta Missa in Cena Domini instituenda, et protrahenda saltem usque ad medium noctem.

Sermo dominicus legitur ad cenam, lingua vernacula.

Vesperæ ab iis qui Missæ vespertinæ in Cena Domini intersunt, hodie non dicuntur.

AD COMPLETORIUM

Completorium dicitur post ablutionem altaris maioris, hora opportuniore, candelis extinctis.

Completorium voce mediocri dicitur, ita tamen quod sonus psalmodiae clare distinque resonet (quod etiam abhinc omnibus Horis in psalmodia et cantu usque ad Vesperas Sabbati Sancti inclusive fiat, exceptis Matutinis, quae solemnius sunt dicendae).

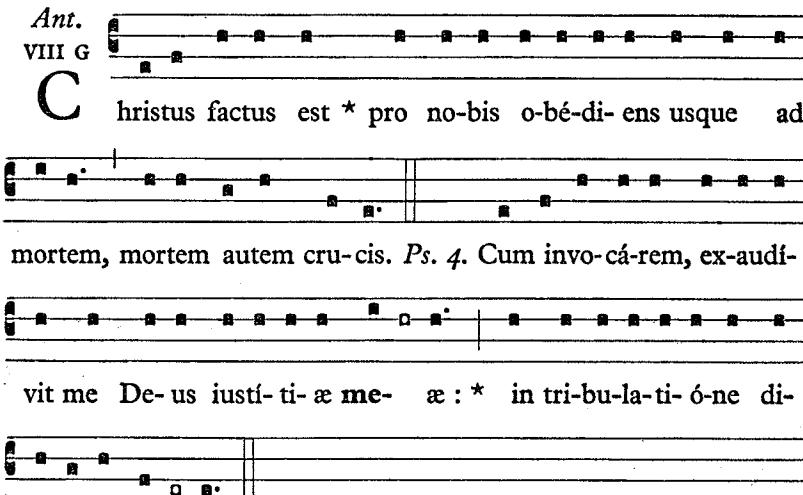
Postquam fratres versis vultibus ad altare se signaverint, Completorium absolute inchoatur ab antiphona.

Ant.

VIII G

C

hristus factus est * pro no-bis o-bé-di-ens usque ad
 mortem, mortem autem cru-cis. Ps. 4. Cum invo-cá-rem, ex-audi-
 vit me De-us iustí- ti- æ me- æ : * in tri-bu-la-ti- ó-ne di-
 la-tásti mi- hi.

Miseré mei, * et exaudi ora-
 tionem meam.

Filió hóminum, úisquequo gravi-
 corde? * ut quid diligitis vanitá-
 tem, et quærítis mendácium?

Et scítote quóniam mirificávit
 Dóminus sanctum suum : * Dó-

minus exaudiét me cum clamá-
 vero ad eum.

Irascímimi, et nolíte peccáre : *
 quae dícitis in córdibus vestris,
 in cubílibus vestris compungí-
 mini.

Sacrificáte sacrificium iustítiae, *

et speráte in Dómino. * Multi
 dicunt : Quis osténdit nobis bona?

Signátum est super nos lumen
 vultus tui, Dómine : * dedísti
 lætitiam in corde meo.

A fructu fruménti, vini, et ólei
 sui, * multiplicáti sunt.

In pace in idípsum * dórmiam,
 et requiéscam;

Quóniam tu, Dómine, singu-
 láriter in spe * constituísti me.

Psalmus 90

Qui hábitat in adiutorio Altís-
 simi, * in protectióne Dei
 cæli commorábitur.

Dicet Dómino : Suscéptor
 meus es tu, et refúgium meum : *
 Deus meus, sperábo in eum.

Quóniam ipse liberávit me de
 láqueo venántium, * et a verbo
 áspero.

Scápolis suis obumbrábit tibi: *
 et sub pennis eius sperábis.

Scuto circúmdabit te véritas
 eius : * non timébis a timóre
 noctúrno.

A sagitta volánte in die, η a
 negócio perambulánte in téne-
 bris : * ab incúrsu, et dæmónio
 meridiáno.

Cadent a látere tuo mille, η et
 decem millia a dextris tuis : * ad
 te autem non appropinquábit.

Verúmtamen óculis tuis consi-
 derábis : * et retributióne pec-
 catórum vidébis.

Quóniam tu es, Dómine, spes
 mea : * Altíssimum posuísti
 refúgium tuum.

Non accédet ad te malum : *
 et flagéllum non appropinquábit
 tabernáculo tuo.

Quóniam Angelis suis man-
 dávit de te : * ut custódiant te
 in ómnibus viis tuis.

In mánibus portábunt te : *
 ne forte offéndas ad lápidem
 pedem tuum.

Super áspidem, et basiliscum
 ambulábis : * et conculcábis leó-
 nem et dracónem.

Quóniam in me sperávit, libe-
 rábo eum : * prótegam eum, quó-
 niam cognovít nomen meum.

Clamábit ad me, et ego exáu-
 diam eum : η cum ipso sum in
 tribulatióne : * erípiam eum et
 glorificábo eum.

Longitúdine diérum replébo
 eum : * et osténdam illi salutáre
 meum.

Psalmus 133

Ecce nunc benedícite Dómi-
 num, * omnes servi Dómini :

Qui statis in domo Dómini, *
 in átriis domus Dei nostri.

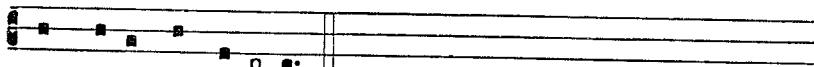
In nóctibus extóllite manus
 vestras in sancta, * et benedícite
 Dóminum.

Benedícat te Dóminus ex Si-
 on, * qui fecit cælum et terram.

Continuo sequitur Canticum Simeonis :

Nunc dimít-tis servum tu- um, Dómi-ne, * se-cúndum ver-

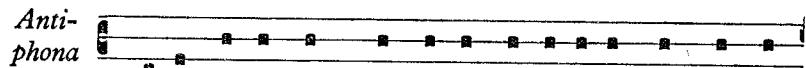

bum tu- um in pa- ce :

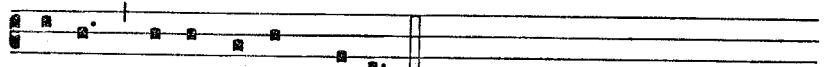
Quia vidérunt óculi mei * Lumen ad revelatióne gén-
salutáre tuum,

Quod parásti * ante fáciem tium, * et glóriam plebis tuæ

ómnium populórum, Israel.

Christus factus est pro no-bis o-bé-di- ens usque ad

mortem, mortem autem crucis.

Repetita post psalmos et canticum antiphona, statim subiungitur

Oratio absque Orémus

Réspice, quássumus, Dómine, super hanc familiam tuam, ꝑ pro
qua Dóminus noster Iesus Christus non dubitávit mánibus
tradi nocéntium : et crucis subíre torméntum. ꝑ

¶ *Hodie et cras post Completorium benedictio non datur, omittitur
ant. Salve, Regína, nec aspergitur aqua benedicta.*

FERIA VI IN PASSIONE ET MORTE DOMINI

I classis

AD MATUTINUM

Si Officium peragatur in choro vel in communi, Matutinum non anticipatur de sero, sed dicitur mane, hora competenti.

In recitatione vero a solo Matutinum et Laudes dicuntur congruo tempore, iuxta rubricas.

Postquam fratres versis vultibus ad altare se signaverint, omnibus aliis prætermisis, Matutinum absolute incipiatur ab antiphona primi psalmi.

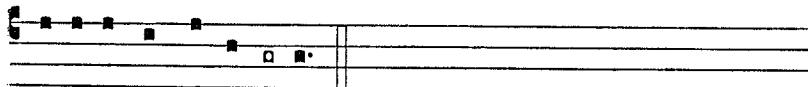
IN I NOCTURNO

Ant. I
VIII G

A-sti- té-runt * re-ges terræ et prínci- pes conve-

né-runt in unum advérsus Dómi-num et advérsus Christum

e- ius. *Ps. 2. Qua-re fremu- é-runt gen- tes, * et pópu-li me-*

di-tá-ti sunt in-á-ni- a?

Astérunt reges terræ, ⁊ et
príncipes convenérunt in unum *
advérsus Dóminum, et advérsus
Christum eius.

Dirumpámus víncula eórum : *
et proiciámus a nobis iugum
ipsórum.

Qui hábitat in cælis, irridébit
eos : * et Dóminus subsannabit eos.

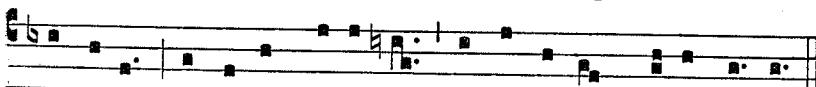
Tunc loquétur ad eos in ira
sua, * et in furóre suo contur-
babit eos.

Ego autem constitútus sum
Rex ab eo super Sion montem
sanctum eius, * prædicens præ-
céptum eius.

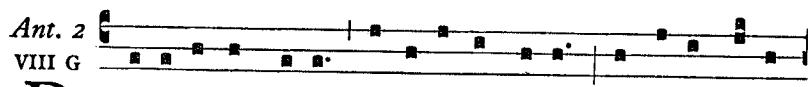
Dóminus dixit ad me : * Filius
meus es tu, ego hódie génui te.

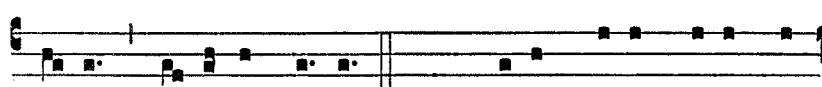
Asti-té-runt re-ges terræ et princi- pes conve- né-runt

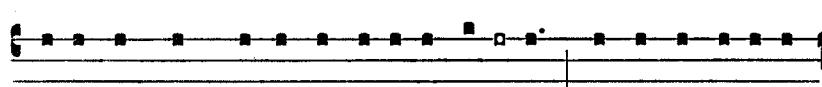
in unum advérsus Dómi-num et advérsus Christum e- ius.

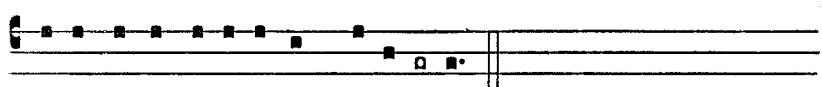
Di-vi-sé-runt si-bi * ve-stiménta me- a, et super vestem

me- am mi- sé-runt sor-tem. Ps. 21. De- us, De- us me- us, ré-

spi-ce in me : qua-re me de-re liquí- sti? * longe a sa-lú-te

me- a verba de-lictó-rum me- ó- rum.

Deus meus, clamábo per diem,
et non exáudies : * et nocte, et
non ad insipiéntiam mihi.

Tu autem in sancto hábitas, *
laus Israel.

In te speravérunt patres no-
stri: * speravérunt, et liberásti eos.

Ad te clamavérunt, et salvi
facti sunt : * in te speravérunt,
et non sunt confúsi.

Ego autem sum vermis, et
non homo : * opprórium hómi-
num, et abiéctio plebis.

Omnés vidéntes me, derisé-
runt me : * locúti sunt lábiis,
et movérunt caput.

Sperávit in Dómino, erípiat
eum : * salvum fáciat eum, quó-
niā vult eum.

Quóniam tu es, qui extraxísti
me de ventre : * spes mea ab
ubéribus matris meæ.

In te proiéctus sum ex útero : ⁊
de ventre matris meæ Deus meus
es tu, * ne discésseris a me :

Quóniam tribulátio próxima
est : * quóniam non est qui
ádiuvet.

Circumdedérunt me vítuli
multi : * tauri pingues obse-
drent me.

Aperuérunt super me os
suum, * sicut leo rápiens et
rúgiens.

Sicut aqua effúsus sum : *
et dispérsa sunt ómnia ossa
mea.

Factum est cor meum tam-
quam cera liquéscens * in médio
ventris mei.

Aruit tamquam testa virtus
mea, ⁊ et lingua mea adhæsít
fáucibus meis : * et in púlverem
mortis deduxísti me.

Quóniam circumdedérunt me canes **multi** : * concílium malignántium obsédit me.

Fodérunt manus meas et pedes **meos** : * dinumeravérunt ómnia ossa **mea**.

Ipsi vero consideravérunt et inspexérunt me : * divisérunt sibi vestiménta mea, et super vestem meam misérunt sortem.

Tu autem, Dómine, ne elongáveris auxílium tuum a me : * ad defensiónem **meam** cónspice.

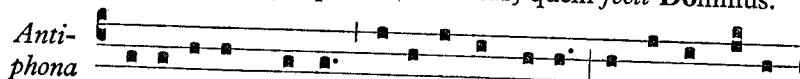
Erue a frámea, Deus, ánimam **meam** : * et de manu canis únicam **meam** :

Salva me ex ore leónis : * et a córnibus unicórniū humilitátem **meam**.

Narrábo nomen tuum frátribus meis : * in médio ecclésiae laudábo te.

Qui timétis Dóminum, laudáte eum : * univérsum semen Iacob, glorificate eum.

Tímeat eum omne semen Israël: * quóniam non sprevit, neque despéxit deprecationem páuperis :

Di-vi-sé-runt si-bi vestiménta me-a, et su-per vestem
me- am mi-sé-runt sor-tem.

Nec avértit fáciem suam a me : * et cum clamárem ad eum, exaudívit me.

Apud te laus mea in ecclésia magna : * vota mea reddam in conspéctu timéntium eum.

Edent páuperes, et saturabún- tur : ζ et laudábunt Dóminum qui requírunt eum : * vivent corda eórum in sáculum sáculi.

Reminiscéntur et converténtur ad Dóminum * univérsi fines terræ :

Et adorábunt in conspéctu eius * univérsæ familiæ géntium.

Quóniam Dómini est regnum: * et ipse dominábitur géntium.

Manducavérunt et adoravérunt omnes pingues terræ : * in conspéctu eius cadent omnes qui descéndunt in terram.

Et ánima mea illi vivet : * et semen meum sérviet ipsi.

Annuntiábitur Dómino generatio ventúra : * et annuntiábunt cæli iustitiæ eius pôpulo qui nascéntur, quem fecit Dóminus.

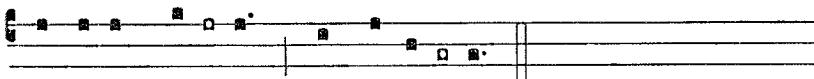
Ant. 3

VIII G

In-surre-xé-runt in me * testes in-i-qui, et mentí-ta

est in-i-qui-tas si- bi. Ps. 26. Dómi-nus il-lumi-ná-ti- o me- a,

et sa-lus me- a, * quem timé- bo?

Dóminus protéctor vitæ **meæ**, * a quo *trepidábo*?

Dum apprópiant super me no- cén tes, * ut edant *carnes meas* :

Qui tríbulant me inimici **mei**, * ipsi infirmáti sunt, et *cecidé*- runt.

Si consístant advérsum me ca- stra, * non timébit *cor meum*.

Si exsúrgat advérsum me pré- lium, * in hoc ego *sperábo*.

Unam pétii a Dómino, hanc requíram, * ut inhábitem in do- mo Dómini ómnibus diébus vitæ **meæ**:

Ut vídeam voluptátem Dómi- ni, * et vísitem *templum eius*.

Quóniam abscondit me in ta- bernáculo suo : * in die malórum protéxit me in abscondito taber- náculi sui.

In petra exaltávit me : * et

nunc exaltávit caput meum super inimícos **meos**.

Circuívi, et immolávi in taber- náculo eius hóstiam vociferatió- nis : * cantábo, et psalmum *dicam* Dómino.

Exáudi, Dómine, vocem meam, qua clamávi ad te : * miseré mei, et exáudi me.

Tibi dixit cor meum, ζ exqui- sítiv te fácies **mea** : * fáciem tuam, Dómine, requíram.

Ne avértas fáciem tuam a me : * ne declínes in ira a servo tuo.

Adiútor meus esto : * ne dere- líquas me, neque despícias me, Deus, salutáris **meus**.

Quóniam pater meus, et mater mea dereliquerunt me : * Dómi- nus autem assúmpsit me.

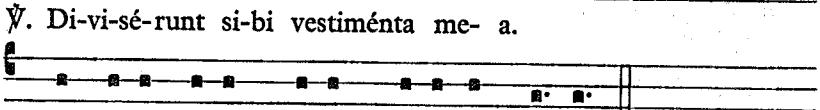
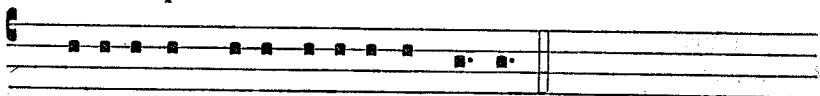
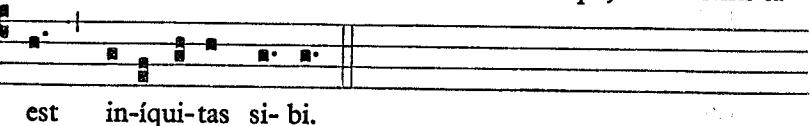
Legem pone mihi, Dómine, in via tua : * et dirige me in

sémitam rectam propter inimicos
meos.

Ne tradideris me in áimas
tribulántium me : * quóniam
insurrexérunt in me testes iníqui,
et mentita est iniquitas sibi.

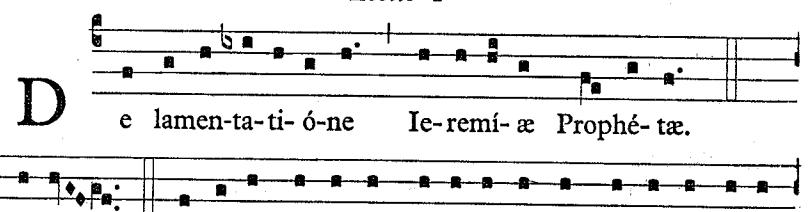

Insurre-xé-runt in me testes in-i-qui, et mentí-ta

Dicto Pater noster secreto, non pronuntiatur Et ne nos, sed facto signo a Prælato, lector incipit legere; et hoc etiam fit ante quartam et septimam lectionem. Iube, domne, et Tu autem, non dicuntur, sed finita lectione sive lamentatione, immediate inchoatur responsorium.

Lectio I

A-leph. Quómodo obté-xit ca-lí-gi-ne in fu-ró-re su- o

Dómi-nus fi-li- am Si-on : pro-ié-cit de cæ-lo in terram ín-

cli-tam Isra- el, et non est re-cordá-tus scabél-li pedum su- ó-

rum in di-e fu-ró-ris su- i. Beth. Præ-ci-pi-tá-vit Dó-

mi-nus nec pe-pérct omni- a spe-ci- ó-sa Ia-cob : destrú-xit

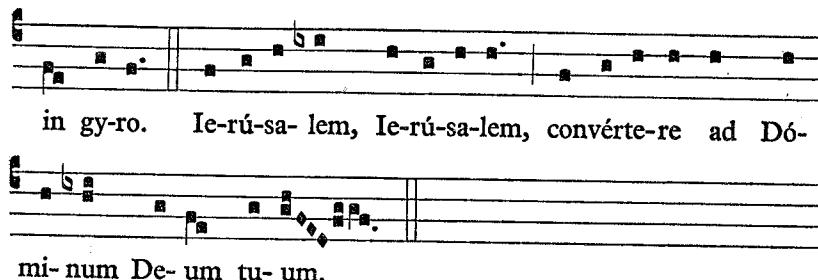
in fu-ró-re su- o mu-ni- ti- ó-nes vírgi-nis Iuda et de-ié-cit

in terram : póllu- it regnum et prínci-pes e-ius. Ghimel.

Confré-git in i-ra fu-ró-ris su- i omne cornu Isra- el :

a-vér-tit retrórsum déxte-ram su- am a fá-ci- e in-imí-ci :

et succéndit in Ia-cob qua-si ignem flammæ de-vo- rántis

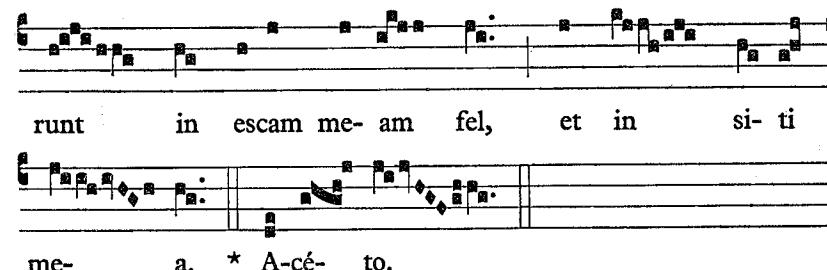

¶ Finita lectione, ille qui legit, inter pulpitum et gradus presbyterii, utrumque genu flectit.

Responsorium I

III
O m-nes * amí-ci me- i de-re- liqué-
runt me, et præ-va-lu- é- runt insi-di- án-tes
mi- hi : trá-di-dit me, quem di- li-gé- bam : et ter-
ri-bí-li-bus ó- cu- lis pla-ga crudé- li percu- ti- éntes,
* A-cé- to po-tá- bant me. ¶ Et de-dé-

* A-cé- to po-tá- bant me. ¶ Et de-dé-

Lectio II

D a-leth. Te-téndit arcum su-um qua-si in-imí-cus,
firmá-vit déxte-ram su- am qua-si hostis : et occí-dit omne
quod pulchrum e-rat vi-su in ta-berná-cu-lo fi- li- æ Si- on,
ef-fú-dit qua-si ignem indigna- ti- ó-nem su- am. He.
Factus est Dómi-nus vel- ut in-imí-cus : præ-ci- pi- tá-vit Is-
ra-el, præ-ci-pi-tá-vit ómni- a mó-ni- a e-ius, dis-si-pá-vit

mu-ni-ti- ónes e-ius, et replé-vit in fí-li- a Iu-da humi-
li- á-tum et humi- li- á-tam. Va- u. Et dissí-pávit qua-si
hortum ten-tó-ri- um su- um, demo- lí-tus est ta-berná-cu- lum
su- um : obli-vi- ó-ni trá-di-dit Dóminus in Si- on festi- vi-
tá-tem et sábba-tum : et in oppróbri- um et in indigna- ti- ó-
nem fu-ró-ris su- i re-gem et sa- cer-dó- tem. Ie-rú-sa- lem, Ie-
rú-sa- lem, con-vérte-re ad Dómi-num De- um tu- um.

Responsorium II

II

V e-lum templi * scis- sum est, et omnis ter-

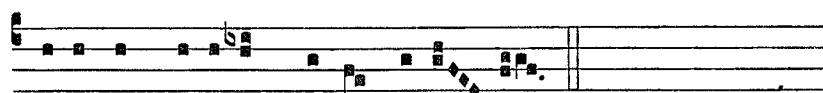
ra trému- it : latro de cru- ce clamá-bat,
di- cens : * Meménto me- i, Dómi- ne, dum vé-
ne-ris in regnum tu- um. ¶ A- men di-co
ti- bi : hó-di- e me-cum e-ris in pa-ra- dí- so.

* Meménto me- i, Dómi- ne.

Lectio III

Z a- in. Répu- lit Dómi-nus al-táre su- um, ma-le-dí-
xit sancti- fi- ca- ti- ó-ni su- æ : trá-di-dit in manu in-imí-ci-
mu- ros túrri- um e- ius : vo-cem de-dé-runt in domo Dómi-ni,

sic-ut in di-e so-lémni. Heth. Co-gi-tá-vit Dó-mi-nus
dis-si-pá-re mu-rum fí-li-æ Si-on : te-téndit fu-ní-cu-lum
su-um, et non a-vérit manum su-am a per-di-ti-ó-ne :
lu-xítque antemu-rá-le, et mu-rus pá-ri-ter dissi-pá-tus est.
Teth. De-fí-xæ sunt in terra portæ e-ius : pérdi-dit et
contrí-vit vectes e-ius: re-gem e-ius et prínci-pes e-ius in
génti-bus : Non est lex, et prophé-tæ e-ius non inve-né-runt
vi-si-ó-nem a Dómi-no. Ie-rú-sa-lem, Ie-rú-sa-lem, convér-

te-re ad Dóminum De-um tu-um.

Responsorium III

VIII

V í-ne-a me-a * e-léc-ta, e-go te plan-
tá-vi : * Quó-mo-do convér-sa es in a-ma-
ri-tú-di-nem, ut me cru-ci-fí-ge-res et Ba-
rábbam di-mítte-res? ¶ V. E-go qui-dem
plan-tá-vi te ví-ne-am me-am e-léc-tam, omne se-
men ve-rum. * Quó-mo-do. R. Ví-ne-a me-a.

IN II NOCTURNO

Ant. 4

VIII G

Vim fa-ci- é-bant * qui quæ- ré-bant á-nimam me- am.

Ps. 37. Dómi-ne, ne in fu-ró-re tu-o árgu-as me, * neque

in i-ra tu-a corri-pi- as me.

Quóniam sagittæ tuæ infixæ sunt **mihi** : * et confirmásti super me *manum tuam*.

Non est sánitas in carne mea a fácie iræ **tuæ** : * non est pax óssibus meis a fácie peccatórum **meórum**.

Quóniam iniquitátes meæ supergréssæ sunt caput **meum** : * et sicut onus grave gravátæ sunt super me.

Putruérunt et corrúptæ sunt cicatrices **meæ**, * a fácie insipiéntiæ **meæ**.

Miser factus sum, et curvátus sum usque in finem : * tota die contristátus *ingrediébar*.

Quóniam lumbi mei impléti sunt illusiónibus : * et non est sánitas in *carne mea*.

Afflíctus sum, et humiliátus sum **nimiris** : * rugiébam a gémitu *cordis mei*.

Dómine, ante te omne desidérium **meum** : * et gémitus meus a te non *est absconditus*.

Cor meum conturbátum est, derelíquit me virtus **mea** : * et lumen oculórum **meórum**, et ipsum *non est mecum*.

Amíci mei, et próximi **mei** * advérsum me appropinquavérunt, et stetérunt,

Et qui iuxta me erant, de longe stetérunt : * et vim faciébant qui quærébant ánimam **meam**.

Et qui inquirébant mala **mihi**, locúti sunt vanitátes : * et dolos tota die meditabántur.

Ego autem tamquam surdus non audiébam : * et sicut mutus non apériens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens : * et non habens in ore suo redargutiónes.

Quóniam in te, Dómine, spe-rávi : * tu exáudies me, Dómine, **Deus meus**.

Quia dixi : Nequándo super-gáudeant mihi inimíci **mei** : * et dum commovéntur pedes mei, super me magna locúti sunt.

Quóniam ego in flagélla pará-tus sum : * et dolor meus in conspéctu *meo semper*.

*Anti-
phona*

Vim fa-ci- é-bant qui quæ- ré-bant á-nimam me- am.

Ant. 5

IV A

Confundántur * et re-ve-re- án-tur qui quærunt ánimam

me- am, ut áufe-rant e- am. *Ps. 39. Exspéctans exspectá-vi Dó-*

mi-num, * et inténdit mi- hi.

Et exaudívit *preces meas* : * et edúxit me de lacu misériæ, et de luto fæcis.

Et státuit super petram *pedes meos* : * et diréxit gressus *meos*.

Et immisit in os meum canticum novum, * carmen Deo nostro.

Vidébunt multi, et timébunt : * et sperábunt in Dómino.

Beatus vir cuius est nomen Dómini spes eius : * et non respexit in vanitátes et insánias falsas.

Multa fecisti tu, Dómine, Deus meus, mirabilia tua : * et cogitationibus tuis non est qui símilis sit tibi.

Annuntiávi et locútus sum : * multiplicati sunt super númerum.

Sacrificium et oblationem noluísti : * aures autem perfecisti mihi.

Holocáustum et pro peccáto non postulásti : * tunc dixi : Ecce vénio.

In cápite libri scriptum est de me ut fácerem voluntátem tuam : * Deus meus, vólui, et legem tuam in médio cordis mei.

Annuntiávi iustitiam tuam in ecclésia magna, * ecce lábia mea non prohibébo : Dómine, tu scisti.

Iustitiam tuam non abscóndi in corde meo : * veritátem tuam et salutare tuum dixi.

Non abscóndi misericordiam

tuam et veritátem tuam * a concilio multo.

Tu autem, Dómine, ne longe fáciás miseratíones tuas a me : * misericordia tua et véritas tua semper suscepérunt me.

Quóniam circumdedérunt me mala, quorum non est númerus : * comprehendérunt me iniquítates meæ, et non pótui ut vidérem.

Multiplicátæ sunt super capílos cápitíis mei : * et cor meum dereliquit me.

Compláceat tibi, Dómine, ut éruas me : * Dómine, ad adiuvandum me résponce.

Confundántur et revereántur simul, qui quærunt ánimam meam, * ut áferant eam.

Convertántur retrórsum et revereántur, * qui volunt mihi mala.

Ferant conféstim confusióinem suam, * qui dicunt mihi : Euge, euge.

Exsúltent et læténtur super te omnes quæréntes te : * et dicant semper : Magnificétur Dóminus, qui diligunt salutare tuum.

Ego autem mendícus sum et pauper : * Dóminus sollicitus est mei.

Adiútor meus, et protéctor meus tu es : * Deus meus, ne tardáveris.

Antiphona

Confundántur et re-ve-re- án-tur qui quæ-runt áni-
mam me- am, ut áufe-rant e- am.

Ant. 6 IV A

A - li- é-ni * insurre-xé-runt in me, et fortes quæ-si-

é- runt á-nimam me- am. Ps. 53. De- us, in nómi-ne tu- o
salvum me fac : * et in virtú-te tu- a iú-di-ca me.

Deus, exaudi oratióne meam : * et in veritáte tua dispérde illos.

Quóniam aliéni insurrexérunt advérsum me, et fortes quæsiérunt ánimam meam : * et non proposuérunt Deum ante conspéctum suum.

Ecce enim Deus adiuvat me : * et Dóminus suscéptor est ánimæ meæ.

Antiphona

A-li- é-ni insurre-xé-runt in me, et fortes quæ-si-

é-runt á-nimam me- am.
V. Ab insurgénti-bus in me.
R. Li-be-ra me, Dómi-ne.

Pater noster, *secreto*.

Sermo sancti Leónis Papæ.

Lectio IV

Sermo 8 de Passione

Cum verbis orationis suæ Dóminus declaráset, veríssime sibi atque pleníssime et humánam et divinam inésserat naturam, q̄ osténdens unde esset quod pati nollet, et unde quod vellet: depúlsa trepidatióne infirmitatis et confirmáta magnanimitáte virtutis, rédiit in senténtiam suæ dispositiōnis aetérnæ. Sæviénti diábolo per ministériá Iudæórum formam servi nihil peccati habéntis obiécit, q̄ ut per eum ageretur ómnium causa: in quo solo erat ómnium natúra sine culpa. Irruérunt ergo in lumen filii tenebrárum: et, uténtes fáculis et latérnis, non evasérunt infidelitatis suæ noctem. Occupant voléntem tenéri: et trahunt voléntem trahi. Quod si vellet obniti, q̄ nihil ímpiae manus possent: sed mundi redémptio differréatur, et nullum salváret illásus, qui pro ómnium erat salúte moritúrus.

Responsorium IV

VIII

T amquam * ad latró-nem ex-i-stis cum glá- di-

is compre-hén- de- re me: quo-tí- di- e
apud vos e-ram in templo do- cens, et non me te-nu-
í-stis: et ec-ce fla-gel-lá-tum dú-ci- tis * Ad
cru- ci- fi- gén- dum. V. Fi- li- us qui-dem
hómi-nis va-dit, sic-ut scriptum est de il- lo: vae autem
hómi-ni il-li, per quem tra-dé- tur. * Ad cru-
ci- fi- gén- dum.

Lectio V

Serm. 8 et 10 de Passione

Igitur ad Annam Cáiphæ sócerum, deinde ad Cáipham perdúcitur: et post insánas calumniántium voces, ad audiéntiam Piláti transfertur. Qui, divino iure neglécito: tamquam Románis devótí légibus, expetiérunt exsecutórem magis sævitiæ, quam árbitrum causæ.

Offerébant enim Iesum duris néxibus vinctum, et cólaphis et álapis frequéntibus cæsum, sputis óblitum, clamóribus prædamnátm : ut inter tot præiudícia, quem omnes vellent perire, non audéret Pilátus absólvere. Dénique nec in accusátō reo reperíssē se culpam, nec in senténtia sua tenuísse constántiam : docet iudex, cum innocentem pronúntiat. Sed, cum vellet eum absólvi : conclamavérunt. Si hunc dimítis : non es amícus Cásaris. Omnis enim, qui se regem facit : contradícit Cásari. Imprudénter, Piláte, timuísti. Sed formidábile fuerit nomen régium, et si dominándi consílium tyránnicus tibi pródidiit apparátus : si provisio armórum, si congregatió divitiárum, si præsídia detécta sunt miltum.

Responsorium V

VII

T é-nebræ * factæ sunt, dum cru-ci-fi- xíssent Ie-sum

Iu- dæ- i: et cir- ca ho- ram no- nam ex-

cla- má- vit Ie- sus vo- ce ma- gna :

De- us me- us, De- us me- us, ut quid me

de-re- li-qui- sti? * Et incli-ná- to cá-pi- te emí-

sit spí- ri- tum. ¶ Cum er- go acce-pís-set
a-cé- tum, di-xit : Con- summá- tum est.

* Et incli-ná- to cá-pi- te.

Lectio VI

Quid eum gravári sinis, o Piláte, de affectáta poténtia, et cuius speciális fuit de humilitáte doctrína? Románis légib⁹ non contradíxit, et censem súbiit, didráchma solvit : vectigália non inhíbuit, quæ sunt Cásaris Cásari reddénda constítuit, et paupertátem elégit, obediéntiam suásit : mansuetúdinem prædicávit. Hoc est vere non impugnáre Cásarem : sed iuváre. Verúmtamen ne in totum inánis videátur Iudæórum obíctio, et discute diligéntius, præses : quid de Dómini Iesu opéribus notum sit, quid de potestáte compértum. Cæcis visum, et surdis audítum : claudis gressum, mutis donávit elóquium. Febres abégit, dolóres resolvit : dæmónia eiécit, mórtuos vivificávit. Hanc ergo Iudæí obícant potestátem : et hoc próferant ore, quod tenent corde. Quare de terrénis calumniántur : qui cælestia persequúntur?

Responsorium VI

II

B a-rábbas * latro dimít- ti-tur et ín-no-cens Chri-

stus oc- ci-di- tur : nam et Iu-das armis doc- tus

scé- le- ris, qui per pa-cem dí-di-cit fá- ce-re /
bel- lum, * Oscu-lán-do trá- di- dit Dómi-num
Ie-sum Chri- stum. ¶ Ec- ce turba, et qui vo-ca-bá-tur
Iu-das, ve- nit: et dum appro-pinquá- ret ad Ie-
sum. * Oscu-lán-do. R. Ba-rábbas latro dimít- ti-tur.

IN III NOCTURNO

Ant. 7

I g

A b insurge- tibus in me * lí-be-ra me, Dómi- ne :
qui- a occu-pa-vé-runt á-nimam me- am. Ps. 58. E-ri-pe me

de in-imí-cis me- is, De- us me- us : * et ab insurgé-
ti-bus in me lí-be-ra me.

Eripe me de operántibus ini-
quitaté : * et de viris sanguí-
num salva me.

Quia ecce cepérunt ánimam
meam : * irruérunt in me fortes.

Neque iniquitas mea, neque
peccátum meum, Dómine : *
sine iniquitaté cucúrri, et diréxi.

Exsúrge in occúrsum meum,
et vide : * et tu, Dómine, Deus
virtútum, Deus Israel,

Inténde ad visitáandas omnes
gentes : * non misereáris ómni-
bus, qui operántur iniquitaté.

Converténtur ad vésperam : ?
et famem patiéntur ut canes, *
et circuíbunt civitátem.

Ecce loquéntur in ore suo, ? et
gládius in lábiis eórum : * quó-
niam quis audívit?

Et tu, Dómine, deridébis eos : *
ad níhilum dedúces omnes gentes.

Fortitúdinem meam ad te cu-
stódiam, ? quia, Deus, suscéptor
meus es : * Deus meus, miseri-
códia eius prævéniet me.

Deus osténdet mihi super ini-
micos meos, ne occídás eos : * ne-

quándo obliscántur pópuli mei.

Dispérge illos in virtúte tua : *
et depónē eos, protéctor meus,
Dómine :

Delictum oris eórum, sermó-
nem labiōrum ipsórum : * et
comprehendántur in supérbia sua.

Et de exsecratíone et mendácio
annuntiabúntur in consumma-
tiónē : * in ira consummatiónis,
et non erunt.

Et scient quia Deus dominá-
bitur Iacob : * et finium terræ.

Converténtur ad vésperam : ?
et famem patiéntur ut canes, *
et circuíbunt civitátem.

Ipsi dispergéntur ad mandu-
candum : * si vero non fúerint
saturati, et murmurábunt.

Ego autem cantábo fortitúdi-
nem tuam : * et exsultábo mane
misericórdiam tuam.

Quia factus es suscéptor me-
us, * et refúgium meum, in die
tribulatiónis meæ.

Adiútor meus, tibi psallam, ?
quia Deus suscéptor meus es : *
Deus meus, misericórdia mea.

Anti-phona

Ab insurgénti-bus in me lí-be-ra me, Dómi-ne :

qui a occupa-vé-runt á-nimam me- am.

Ant. 8

VIII G

Longe fe-cí-sti * no-tos me- os a me; trá-di-tus sum,

et non egre-di- é-bar. *Ps. 87.* Dómi-ne, De-us sa-lú-tis

me- æ : * in di-e clamá-vi, et nocte co-ram te.

Intret in conspéctu tuo orátio
mea : * inclína aurem tuam ad
precem meam :

Quia repléta est malis ánima
mea : * et vita mea inférno ap-
propinquávit.

Æstimátus sum cum descen-
déntibus in lacum : * factus sum
sicut homo sine adiutorio, inter
mórtuos liber.

Sicut vulneráti dormiéntes in
sepúlcris, ⁊ quorum non es me-

mor ámplius : * et ipsi de manu
tua repúlsi sunt.

Posuérunt me in lacu inferi-
óri : * in tenebrósis, et in umbra
mortis.

Super me confirmátus est furor
tuus : * et omnes fluctus tuos
induxísti super me.

Longe fecisti notos meos a
me : * posuérunt me abomina-
tíonem sibi.

Tráditus sum, et non egre-

diébar : * óculi mei languérunt
præ inópia.

Clamávi ad te, Dómine, tota
die : * expándi ad te manus meas.

Numquid mórtuis fácies mira-
bilia : * aut médici suscítábunt,
et confitebúntur tibi?

Numquid narrábit áliquis in
sepúlcro misericórdiam tuam, *
et veritátem tuam in perditióne?

Numquid cognoscéntur in té-
nebris mirabilia tua, * et iustitia
tua in terra oblívionis?

Et ego ad te, Dómine, clá-
mávi : * et mane orátio mea
prævéniet te.

Ut quid, Dómine, repéllis ora-
tíonem meam : * avértis fáciem
tuam a me?

Pauper sum ego, et in labóri-
bus a iuventúte mea : * exaltátus
autem, humiliátus sum et con-
turbátus.

In me transiérunt iræ tuæ : *
et terróres tui conturbavérunt
me.

Circumdedérunt me sicut aqua
tota die : * circumdedérunt me
simul.

Elongásti a me amícum et pró-
ximum : * et notos meos a
miséria.

Anti-phona

Longe fe-cí-sti no-tos me- os a me; trá-di-tus sum,

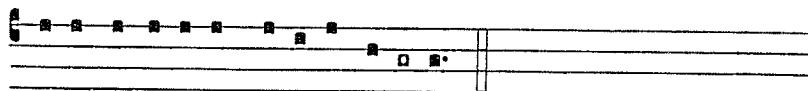
et non egre-di- é-bar.

Ant. 9

VIII G

Captábunt * in á-nimam iu-sti : et sanguinem inno-

céntem condemná-bunt. *Ps. 93.* De-us ul-ti- ó-num Dómi-nus : *

De-us ul-ti- ónum lí-be-re e- git.

Exaltáre, qui iúdicas **terram** : *
reddé retributióne **supérbis**.

Usquequo peccatóres, Dómi-ne, * úsquequo peccatóres gloria-búntur :

Effabúntur, et loquéntur ini-quitátem : * loquéntur omnes, qui operántur *injustíam* ?

Pópulum tuum, Dómine, hu-miliavérun : * et hereditátem tuam *vexavérunt*.

Víduam, et ádvenam interfe-cérunt : * et pupílos *occidérunt*.

Et dixérunt : Non vidébit Dó-minus, * nec intélliget Deus Iacob.

Intelligite, insipiéntes in pó-pulo : * et stulti, aliquándo sá-pite.

Qui plantávit aurem, non áudiet? * aut qui finxit óculum, non considerat?

Qui córripit gentes, non árguet : * qui docet hóminem sciéntiam?

Dóminus scit cogitatiónes hó-minum, * quóniam vanæ sunt.

Beátus homo, quem tu eru-dieris, Dómine : * et de lege tua docueris eum,

Ut mítiges ei a diébus **malis** : * donec fodiátur peccatóri fóvea.

Quia non repéllet Dóminus

plebem suam : * et hereditátem suam non *derelínquet*.

Quoadúsque iustitia convertá-tur in iudicium : * et qui iuxta illam omnes qui recto sunt corde.

Quis consúrget mihi advérsus malignán tes? * aut quis stabit mecum advérsus operántes iniquitátem?

Nisi quia Dóminus adiúvit me : * paulo minus habitáset in inférno **ánima mea**.

Si dicébam : Motus est pes meus : * misericórdia tua, Dómine, *adiuvábatur* me.

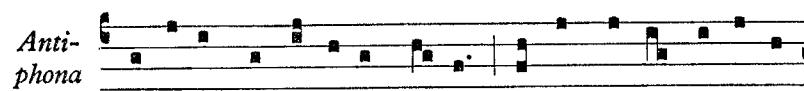
Secúndum multitudinem do-lórum méorum in corde **meo** : * consolationes tuæ lètificavérunt **ánimam meam**.

Numquid adháret tibi sedes iniuitáti : * qui fingis labórem in *præcepto*?

Captábunt in **ánimam iusti** : * et sanguinem innocéntem *con-de-mnábunt*.

Et factus est mihi Dóminus in refúgium : * et Deus meus in adiutorium *spei meæ*.

Et reddet illis iniuitátem ipsórum : * et in malitia eórum dispérdet eos : * dispérdet illos Dóminus **Deus noster**.

Captábunt in á-nimam iu-sti : et sanguinem inno-cén-

tem condemná-bunt.

¶. Lo-cú-ti sunt advérsus me lingua do-ló-sa.

¶. Et sermó-ni-bus ó-di-i circumde-dé-runt me.

Pater noster, *secreto*.

Sermo sancti Leónis Papæ.

Lectio VII

Excéssit quidem Piláti culpam fácinus Iudæórum : qui illum nómíne Cásaris térritum, ad efféctum sui scéleris impulérunt. Sed nec ipse evásit réatum : qui reliquit iudicium próprium et in crimen transívit aliénum. Quod ergo Pilátus Iesum dehonestári ludíbriis, vexári permísit iniúriis, et quodque eum flagéllis cæsum, spinis coronátum et amíctu irrigóriæ vestis indútum, persequéntium aspéctui ostentávit : mitigándos inimicórum ánimos existimávit, et ut exsaturátis ódiis, non ultra iam créderent persequéndum : quem tot modis intuebántur afflictum. Sed, cum inardéscret ira clamántium : obtinuérent in damnatióne suam, quod pertináciter exigébant. Tráditus itaque Dóminus sæviéntium voluntáti, et ad irrisiónem régiae dignitáti, supplícií sui iussus est esse gestátor : ut implerétur illud, Cuius impérium super húmerum eius, et quia pulchra spécie triúmphí sui portábat trophéum : et signum salutáre adorándum regnis ómnibus inferébat.

Sermo 8 de Passione

Responsorium VII

VI

T ra-di-dé- runt me * in ma-nus impi- ó
rum, et inter in-i quos pro-ie cé-runt me, et non
pepercé runt áni mæ me- æ: congre-gá- ti
sunt adversum me for- tes, * Et sic ut gi-gán-
tes ste-té- runt contra me. *V.* Asti- té-
runt re-ges ter- ræ et príncipes conve-né- runt in
u- num. * Et sic ut gi-gantes.

Lectio VIII

E úntibus autem cum Iesu turbis, Simon quidam Cyrenáus invéntus est : in quem lignum supplíci transfréntur a Dómino, ε ut tali facto præsignaréetur géntium fides : quibus crux Christi non confúsio erat futúra, sed glória. Non autem in templo, nec intra septa civitatis, sed extra castra crucifixus est : ut, véterum victimarum cessante mystério, nova hóstia novo imponeréetur altári, et crux Christi non templi esset ara, sed mundi. Exaltato ígitur, dilectissimi, per crucem Christo, non illa tantum spécies aspéctui mentis occúrrat, quæ fuit in oculis impiorum, ε quibus per Móysen dictum est : « Et erit pendens vita tua ante oculos tuos, et timébis die ac nocte, et non credes vitæ tuæ ». Sed intelléctus noster glóriam crucis, celo terráque radiántem, puro corde suscipiat : et vídeat quod Dóminus dixit. « Nunc iudicium mundi est : nunc princeps huius mundi eiciétur foras. Et ego, si exaltátus fúero a terra : ómnia traham ad me ipsum ».

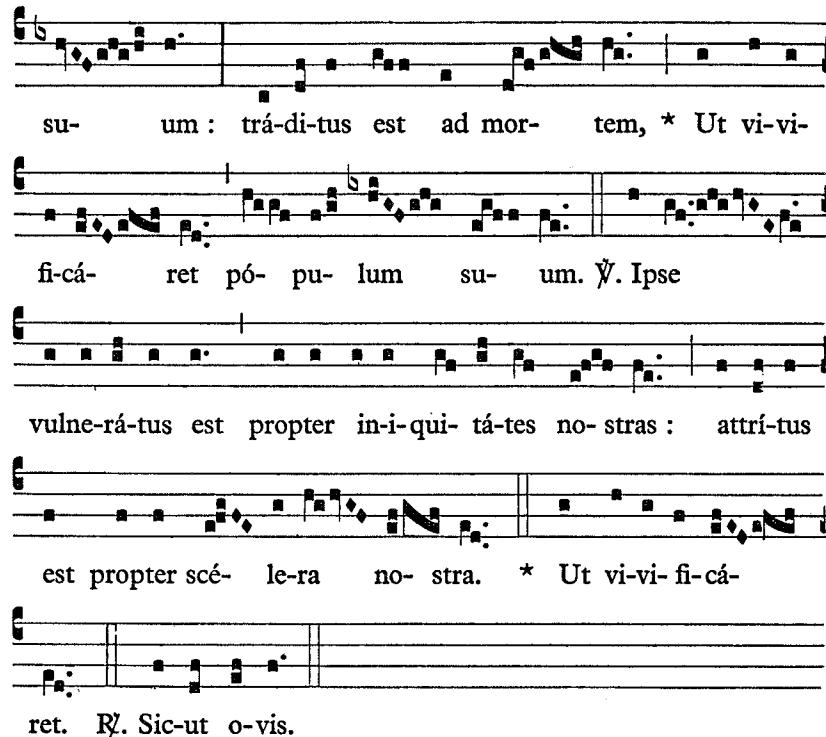
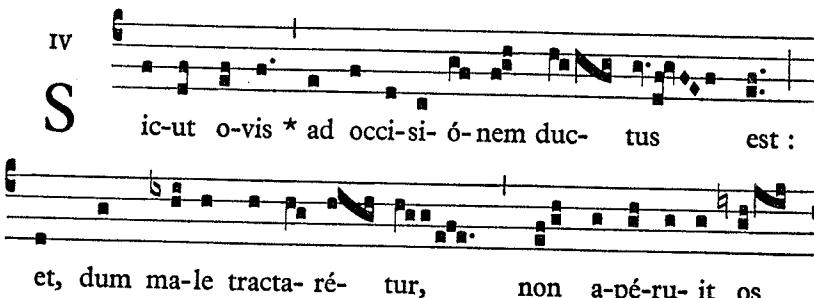
Responsorium VIII

VIII

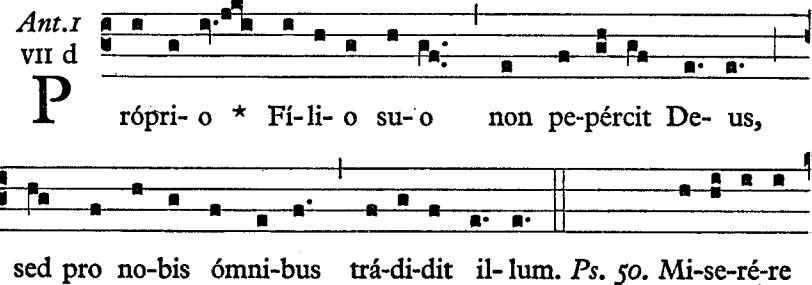
I e-sum * trá- di-dit impi- us summis
princí-pi-bus sa-cerdó- tum et se-ni- ó- ri-bus
pópu- li : Pe-trus autem seque-bá-tur a lon-
ge, * Ut vi-dé- ret fi- nem. *V.* Et ingréssus

Lectio IX

O admirábilis poténtia crucis, ζ o ineffábilis glória passiónis : in qua et tribúnal Dómini et iudícium mundi et potéstas est Crucifixi. Traxísti enim, Dómine, ómnia ad te : cum confiténdæ maiestatis tuæ sensum totus mundus accépit. Traxísti, Dómine, ómnia ad te : cum in exsecratióne Iudáici scéléris unam protulérunt ómnia eleménta senténtiam, ζ cum obscurátis lumináribus cæli, terra quoque móribus quaterétur insólitis : universáque creatúra impiórum se úsui denegáret. Traxísti, Dómine, ómnia ad te : quóniam, scisso templi velo, Sancta sanctórum ab indígnis pontíficibus reces- sérunt, ζ ut figúra in veritátem, prophetía in manifestatióne : et Lex in Evangélium verteréatur. Traxísti, Dómine, ómnia ad te : ut quod in uno Iudéæ templo obumbrátis signifiacióne tegebátur, apérto sacraménto universárum natiónum devótio celebráret.

Responsorium IX

AD LAUDES

me-i, De-us, * se-cúndum magnam mi-se-ri-córdi-am
tu-am.

Et secúndum multitúdinem miserationum tuárum, * dele iniquitátem meam.

Amplius lava me ab iniquitáte mea : * et a peccáto meo munda me.

Quóniam iniquitátem meam ego cognósco : * et peccátum meum contra me est semper.

Tibi soli peccávi, et malum coram te feci : * ut iustificérис in sermónibus tuis, et vincas cum iudicáris.

Ecce enim in iniquitábus concéptus sum : * et in peccátis concépit me **mater mea**.

Ecce enim veritátem dilexi-sti : * incérta et occulta sapiéntiæ tuae manifestásti mihi.

Aspérges me hyssópo, et mun-dábor : * lavábis me, et super nivem dealbábor.

Audítui meo dabis gáudium et létitiam : * et exsultábunt ossa humiliáta.

Avérte fáciem tuam a peccátis

meis : * et omnes iniquitátes meas dele.

Cor mundum crea in me, Deus : * et spíritum rectum innova in viscéribus meis.

Ne proícias me a fácie tua : * et spíritum sanctum tuum ne áuferas a me.

Redde mihi létitiam salutáris tui * et spíritu principáli confírma me.

Docébo iníquos vias tuas : * et ímpii ad te converténtur.

Líbera me de sanguínibus, Deus, Deus salútis meæ : * et exsultábit lingua mea iustitiæ tuam.

Dómine, lábia mea apéries : * et os meum annuntiábit laudem tuam.

Quóniam si voluisses sacrificium, dedísssem útique : * holocáustis non delectáberis.

Sacrificium Deo spíritus contribulátus : * cor contrítum, et humiliátum, Deus, non despícies.

Benígne fac, Dómine, in bona voluntáte tua Sion : * ut aedificentur muri Ierúsalem.

Tunc acceptábis sacrificium

Anti-phona

Própri-o Fí-li-o su-o non pe-pérct De-us,

sed pro no-bis ómni-bus trá-di-dit il-lum.

Ant. 2 IV E

An-xi-á-tus est in me * spí-ri-tus me-us, in me tur-

bá-tum est cor me-um. Ps. 142. Dómi-ne, ex-áudi o-ra-ti-ó-

nem me-am : ? áuri-bus pérci-pe obsecra-ti-ó-nem me-am in

ve-ri-tá-te tu-a : * ex-áudi me in tu-a iu-sti-ti-a.

Et non intres in iudíciū cum servo tuo : * quia non iustificábitur in conspéctu tuo omnis vivens.

Quia persecútus est inimicus ánimam meam : * humiliávit in terra vitam meam.

Collocávit me in obscuris sicut

mórtuos sǽculi : * et anxiátus est super me spíritus meus, in me turbátum est cor meum.

Memor fui diérum antiquórum, ꝑ meditáitus sum in ómnibus opéribus tuis : * in factis mánum tuárum meditábar.

Expándi manus meas ad te : * áнима mea sicut terra sine aqua tibi.

Velóciter exáudi me, Dómine : * defécit spíritus meus.

Non avértas fáciem tuam a me : * et símilis ero descendéntibus in lacum.

Auditam fac mihi mane misericórdiam tuam : * quia in te sperávi.

*Anti-
phona*

Anxi- á-tus est in me spí- ri-tus me- us, in me tur-
bá-tum est cor me- um.

Ant. 3

Ig

A

- it latro ad latró-nem : * Nos qui-dem digna factis
re- cí-pimus? hic autem quid fe-cit? Meménto me- i, Dómi-

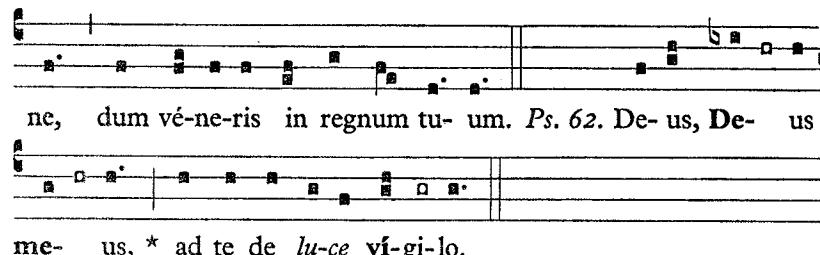
Notam fac mihi viam, in qua ámbulem : * quia ad te levávi ánimam meam.

Eripe me de inimícis meis, Dómine, ad te confúgi : * doce me fácer voluntátem tuam, quia Deus meus es tu.

Spíritus tuus bonus dedúcet me in terram rectam : * propter nomen tuum, Dómine, vivificábis me, in aequitáte tua.

Edúces de tribulatióne ánimam meam : * et in misericórdia tua dispérdes inimícos meos.

Et perdes omnes, qui tríbulant ánimam meam : * quóniam ego servus tuus sum.

ne, dum vé-ne-ris in regnum tu- um. Ps. 62. De- us, De- us
me- us, * ad te de lu-ce ví-gi-lo.

Sitívit in te áнима mea, * quam multiplíciter tibi caro mea.

In terra desérta, et ívia, et inaquósa : ꝑ sic in sancto appárui tibi, * ut vidérem virtútem tuam, et glóriam tuam.

Quóniam mélior est misericórdia tua super vitas : * lábia mea laudábunt te.

Sic benedíciam te in vita mea: * et in nómine tuo levábo manus meas.

Sicut ádipe et pinguédine repleátur áнима mea : * et lábiis exsultatiónis laudábít os meum.

*Anti-
phona*

A- it latro ad latró-nem : Nos qui-dem digna factis
re- cí-pimus: hic autem quid fe-cit? Meménto me- i, Dómi-
ne, dum vé-ne-ris in regnum tu- um.

Ant. 4

I g

Dum conturbá-ta fú-e-rit * á-nima me-a, Dómi-ne,
 mi-se-ri-córdi-æ me-mor e-ris. *Cant. Habacuc.* Dómi-ne, au-
 di-vi audi-ti-ó- nem tu-am, * et tímu-i.

Dómine, opus tuum, * in mé-
 dio annórum vivífica illud :

In médio annórum notum fá-
 cies : * cum irátus fúeris, mis-
 ricórdiæ recordáberis.

Deus ab Austro véniet, * et
 sanctus de monte Pharan :

Opéruit célos glória eius : *
 et laudis eius plena est terra.

Splendor eius ut lux erit : *
 córnua in máribus eius :

Ibi abscónrita est fortitúdo
 eius : * ante fáciem eius ibit mors.

Et egrediéatur diábolus ante
 pedes eius. * Stetit et mensus
 est terram.

Aspéxit, et dissólvit gentes : *
 et contriti sunt montes sáculi.

Incurváti sunt colles mundi, *
 ab itinéribus aëternitáti eius.

Pro iniquitáte vidi tentória
 Æthiópiae, * turbabúntur pelles
 terre Mádian.

Numquid in flumíibus irátus
 es, Dómine? ζ aut in flumíibus
 furor tuus? * vel in mari indi-
 gnátio tua?

Qui ascéndes super equos tu-
 os : * et quadrigæ tuæ salvátio.

Súscitans suscitábis arcum
 tuum : * iuraménta tribubus quæ
 locútus es.

Flúvios scindes terræ : ζ vi-
 dérunt te, et doluérunt montes : *
 gurges aquárum tránsiit.

Dedit abyssus vocem suam : *
 altitúdo manus suas levávit.

Sol, et luna stetérunt in habi-
 táculo suo, * in luce sagittárum
 tuárum, ibunt in splendóre ful-
 gurántis hastæ tuæ.

In frémitu conculcábis ter-
 ram : * et in furóre obstupefácies
 gentes.

Egréssus es in salútem pópuli
 tui: * in salútem cum Christo tuo.

Percussísti caput de domo ím-
 pii : * denudásti fundaméntum
 eius usque ad collum.

Maledixísti sceptris eius, ζ cá-
 piti bellatórum eius, * veniénti-
 bus ut turbo ad dispergéndum
 me.

Exsultátio eórum * sicut eius,
 qui dévorat páuperem in abscon-
 dito.

Viam fecisti in mari equis
 tuis, * in luto aquárum multárum.

Audívi, et conturbátus est ven-
 ter meus : * a voce contre-
 muérunt lábia mea.

Ingrediátur putrédo in óssibus
 meis, * et subter me scáteat.

Ut requiéscam in die tribula-

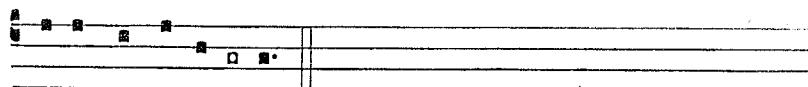
*Anti-
 phona*

Dum conturbá-ta fú-e-rit á-nima me-a, Dómi-ne,
 mi-se-ri-córdi-æ me-mor e-ris.

Ant. 5

VIII G

M eménto me-i, * Dómi-ne, dum vé-ne-ris in regnum
 tu-um. Ps. 148. Laudá-te Dómi-num de cæ- lis : * laudá-te

e- um in excél- sis.

Laudáte eum, omnes Angeli eius : * laudáte eum, omnes virtútes eius.

Laudáte eum, sol et luna: * laudáte eum, omnes stellæ et lumen.

Laudáte eum, cæli cælórum : * et aquæ omnes, quæ super cælos sunt, laudent nomen Dómini.

Quia ipse dixit, et facta sunt : * ipse mandávit, et creáta sunt.

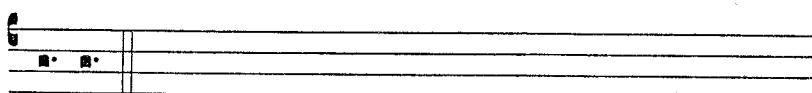
Státuit ea in atérnum, et in sǽculum sǽculi : * præcéptum pósuit, et non præteríbit.

Laudáte Dóminum de terra, * dracónes, et omnes abýssi.

Ignis, grando, nix, glácies, spíritus procellárum : * quæ fáciunt verbum eius :

Meménto me- i, Dómi-ne, dum vé-ne-ris in regnum

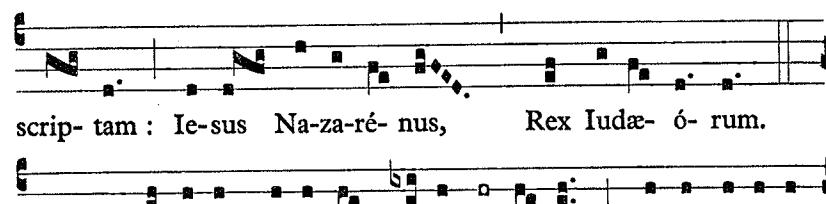
tu- um.

Finita antiphona post psalmum Laudáte, mox antiphona ad Benedictus ab eo qui præest incipitur.

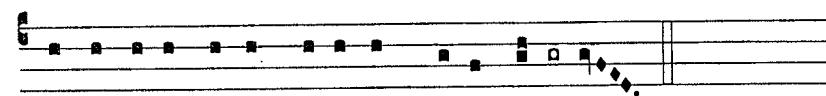
Ad Benedictus

Ant. I D

P o-su- é- runt * su-per caput e-ius causam ipsí- us

Cant. Be-ne-dictus Dómi-nus, De-us Isra- el : * qui a vi-si-tá-

Et eréxit cornu salútis nobis * in domo David púeri sui,

Sicut locútus est per os sanc- tórum, * qui a sǽculo sunt, prophetárum eius :

Salútem ex inimícis nostris, * et de manu ómniū qui odérunt nos,

Ad faciéndam misericórdiam cum pátribus nostris, * et memo- rári testaménti sui sancti :

Iusiurándum, quod iurávit ad Abraham patrem nostrum, * da- túrum se nobis,

Ut sine timóre, de manu inimi- corum nostrórum liberáti, * ser- viámus illi

In sanctítia et iustítia coram ipso * ómnibus diébus nostris.

Et tu, puer, prophéta Altíssimi vocáberis : * præbís enim ante fáciem Dómini paráre vias eius,

Ad dandam sciéntiam salútis plebi eius * in remissióne pec- catórum eórum

Per víscera misericordiæ Dei nostri, * in quibus visitávit nos Oriens ex alto,

Ilumináre his, qui in ténebris et in umbra mortis sedent, * ad dirigéndos pedes nostros in viam pacis.

Anti-phona

Po-su- é- runt super caput e-ius causam ipsí- us
scrip- tam : Ie-sus Na-za-ré-nus, Rex Iudæ- ó- rum.

Ad ea quæ sequuntur Fratres stant versi ad altare.

Repetita post Benedictus antiphona, duo Fratres stantes ante gradus altaris cantant :

IV

K y-ri- e, e-léi- son.

Et chorus respondente :

Ký-ri- e, e-léi- son.

Fratres ante gradus :

Ký-ri- e, e-léi- son.

Deinde alii duo Fratres stantes in medio chori cantant :

Dómi-ne, mi-se-ré-re.

Et chorus respondet :

Chri-stus Dómi-nus factus est o-bé-di- ens usque ad mortem.

Fratres ante gradus :

Agno mi-ti bá-si- a cu- i lupus de-dit ve-nenó-sa.

Chorus :

Christe, e-léi- son.

Fratres ante gradus :

Vi-ta in li- gno mó-ri-tur, inférnus et mors lugens spo-

li- á-tur.

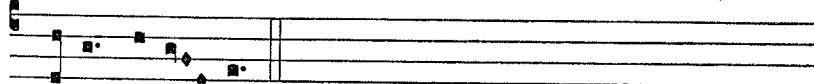
Chorus :

Christe, e-léi- son.

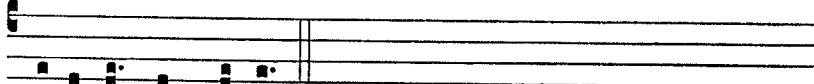
Fratres ante gradus :

Te qui vincí- ri vo-lu- í-sti, nosque a mor-tis víncu-lis e-

ri-pu- í-sti.

Chorus :

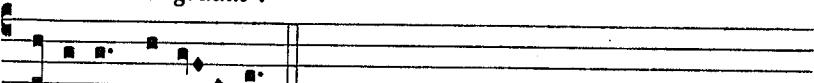
Christe, e-léi- son.

Duo Fratres in medio chori :

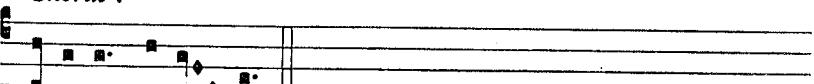
Dómi-ne, mi-se-ré-re.

Chorus :

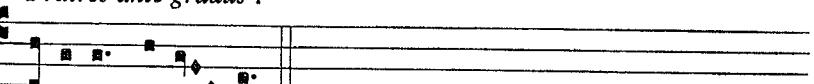
Christus Dóminus factus est o-bé-di- ens usque ad mortem.

Fratres ante gradus :

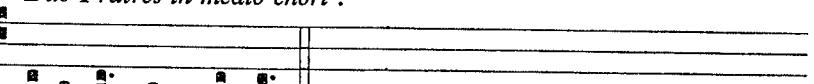
Ký-ri- e, e-léi- son.

Chorus :

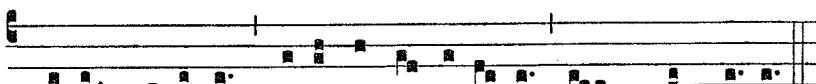
Ký-ri- e, e-léi- son.

Fratres ante gradus :

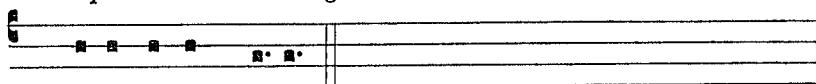
Ký-ri- e, e-léi- son.

Duo Fratres in medio chori :

Dómi-ne, mi-se-ré-re.

Chorus :

Christus Dómi-nus factus est o- bé-di- ens usque ad mortem.

Denique duo Fratres ante gradus alta voce cantant :

¶. Mortem autem cru-cis.

*Finito versu Mortem autem crucis genuflectunt omnes et dicunt Pater noster totum secreto.**Deinde, absque Dóminus vobíscum et absque Orémus, dicitur :**Oratio***R**éspice, quásumus, Dómine, super hanc famíliam tuam, ꝑ pro qua Dóminus noster Iesus Christus non dubitávit mánibus tradi nocéntium : et crucis subíre torméntum. ꝑ*¶ Horæ minores dicuntur hora competenti.***AD PRIMAM***Postquam fratres versis vultibus ad altare se signaverint, dicuntur sub antiphona Christus factus est tres psalmi, ut Feria V in Cena Domini, 64.**Repetita post psalmos antiphona genuflectunt omnes et dicunt Pater noster totum secreto.**Deinde statim subiungitur**Oratio absque Orémus***R**éspice, quásumus, Dómine, super hanc famíliam tuam, ꝑ pro qua Dóminus noster Iesus Christus non dubitávit mánibus tradi nocéntium : et crucis subíre torméntum. ꝑ

AD PRETIOSA

Finitis quæ de Martyrologio pronuntianda sunt, et responso Deo gratiis, dicitur Pretiosa ut in die Cenæ, 66, notatum est, cum lectione tamen sequenti de Regula, præmissa benedictione

Reguláribus disciplínis ꝑ īstruat nos Magíster cælestis. ꝑ

R. Amen.

Lectio

Séquitur in Régula beáti Augustíni Episcopi.

Carnem vestram domáte iejuñiis et abstinentia escæ et potus : quantum valetúdo permittit. Quando autem áliquis non potest iejunare, ꝑ non tamen extra horam prándii áliquid alimentórum sumat : nisi cum ægrótat. Tu autem.

AD TERTIAM, SEXTAM ET NONAM

Postquam fratres versis vultibus ad altare se signaverint, dicuntur sub antiphona Christus factus est tres psalmi, ut Feria V in Cena Domini.

Repetita post psalmos antiphona genuflectunt omnes et dicunt Pater noster totum secreto.

Deinde statim subiungitur

Oratio absque Orémus

Réspice, quæsumus, Dómine, super hanc familiam tuam, ꝑ pro qua Dóminus noster Iesus Christus non dubitávit manib⁹ tradi nocéntium : et crucis subire torméntum. ꝑ

AD SOLEMNEM ACTIONEM LITURGICAM
POSTMERIDIANAM
IN PASSIONE ET MORTE DOMINI

Statio ad S. Crucem in Ierusalem

Solemnis actio liturgica celebranda est horis postmeridianis, et quidem circa horam tertiam. Si vero ratio pastoralis id suadeat, inchoari potest inde a meridie, vel tardiore hora, non autem ultra horam nonam serotinam.

Hac die sacra Communio fidelibus distribui potest unice inter solemnem actionem liturgicam postmeridianam, exceptis iis qui in periculo mortis sunt constituti.

1. *Hora competenti sacrista superficiem altaris una tantum mappa munda cooperit et in medio altaris ponit cussinum vel legile pro libro; altare autem sit sine cruce et sine candelabris.*

2. *Celebrans et ministri se induunt sicut ad Missam celebrandam diebus ferialibus; indumenta serica sunt nigri coloris.*

AD LECTIONES

3. *Omnibus sic paratis, incipit processio per ecclesiam ad altare, sub silentio; præcedunt acolythi sine cereis, sequitur conventus, iunioribus præcedentibus, deinde subdiaconus et diaconus (sine dalmaticis), ultimo celebrans, casula indutus.*

Facta altari profunda inclinatione, Fratres adeunt sedes in choro, celebrans vero cum ministris statim sessum vadit, ibique auscultat quæ a ministris et choro cantantur.

4. *Omnibus sedentibus legitur in superpelliceo a Fratre cui cantor iniunxerit (vel ab uno acolythorum, vel, deficiente qui eam legere possit,*

a subdiacono), ex ambone Epistolæ vel in latere Epistolæ versus populum, sine titulo lectio prima.

*Lectio prima**Osee 6*

Hæc dicit Dóminus. In tribulatiōne sua : mane consúrgent ad me. Veníte, et revertámur ad Dóminum, ε quia ipse ceperit et sanábit nos : percútiet et curábit nos. Vivificábit nos post duos dies, ε in die tértia suscitábit nos : et vivémus in conspéctu eius, sciémus, sequemúrque ut cognoscámus Dóminum. Quasi dilúculum præparátus est egréssus eius : et véniet quasi imber nobis tempóraneus et serótinus terræ. Quid fáciam tibi, Ephraim? Quid fáciam tibi, Iuda? Misericórdia vestra quasi nubes matutína : et quasi ros mane pertránsiens. Propter hoc dolávi in prophétis : occidi eos in verbis oris mei. Et iudícia tua quasi lux egrediéntur. Quia misericórdiam vólui et non sacrificium : et sciéntiam Dei plus quam holocáusta.

Versus duorum responsoriorum sequentium ab utroque choro alternatim cantantur.

*Responsorium**Habacuc 3*

II

D ómi- ne, * au-dí- vi audí-tum
 tu- um, et tí-mu- i: consi-de-rá-
 vi ó- pe- ra tu- a, et ex-pá-
 vi. Ȣ. In mé- di- o

Ad solemmnam actionem liturgicam

du- ó-rum a-ni- má- li- um inno- te-
 scé- ris: dum appro- pinquá-ve- rint
 an- ni, co-gno-scé- ris: dum advé-ne-rit tem-
 pus, os- ten- dé- ris. Ȣ. In e-
 o, dum contur- bá- ta fú- e- rit á-ni-
 ma me- a: in i-ra, mi-se-ri-cór- di- æ
 me- mor e- ris.
 Ȣ. De- us a Lí- ba- no vé- ni-

et, et Sanctus de mon- te umbró- so
et con- dénso. V. Opé-ru- it

cæ- los ma- iéstas e- ius : et lau-
dis e- ius ple- na est ter-
ra.

5. *Finito responsorio, omnes surgunt et stant versus altare, et celebrans, stans ante sedem, absque Dóminus vobíscum et absque Flectámus génuia, præmisso Orémus, dicit orationem eo tono quo dicuntur orationes ad Missam.*

Orémus.

Oratio

Déus, a quo et Iudas reáitus sui poenam, et confessiónis suæ latro præmium sumpsit; concéde nobis tuæ propitiatiónis efféctum : ut, sicut in passióne sua Iesus Christus Dóminus noster divérsa utrísque intulit stipéndia méritórum; ita nobis, ablátó vetustatis errore, resurrectiōnis suæ grátiam largiátur : Qui tecum vivit et regnat; in unitate Spíritus Sancti Deus : per ómnia sǽculórum.

R. Amen.

6. *Oratione finita, legitur a subdiacono in eodem loco quo et prima, altera lectio, absque titulo et per modum lectionis, non Epistole.*

Lectio altera

Ex. 12

In diébus illis, dixit Dóminus ad Móysen et Aaron : in terra Aegýpti. Mensis iste vobis principiúm ménsium : primus erit in ménsibus anni. Loquímini ad univérsum cœtum filiórū Israel : et dícite eis. Décima die mensis huius : tollat unusquisque agnum per famílias et domos suas. Sin autem minor est númerus ut sufficere possit ad vescéndum agnum, et assúmet vicinum suum, qui iunctus est dómui suæ : iuxta númerum animárum quæ sufficere possunt ad esum agni. Erit autem agnus absque mácula : másculus, annículus. Iuxta quem ritum tollétis et hædum : et servábitis eum usque ad quartam décimam diem mensis huius. Immolabítque eum univérsa multitudine filiórū Israel ad vésperam, et sument de sanguine eius ac ponent super utrúmque postem et in superlimináribus domórum : in quibus cómedent illum. Et edent carnes nocte illa assas igni : et ázymos panes cum lactúcis agréstibus. Non comedétis ex eo crudum quid, nec coctum aqua : sed tantum assum igni. Caput cum pédibus eius et intestínis vorábitis : nec remanébit quidquam ex eo usque mane. Si quid residuum fúerit : igne comburétis. Sic autem comedétis illum. Renes vestros accingétis, et calceaménta habébitis in pédibus, tenéntes báculos in mánibus : et comedétis festinánte. Est enim Phase : (id est tránsitus) Dómini.

Responsorium

Ps. 139

II
E - ri-pe me, *Dó- mi- ne, ab hó-
mi-ne ma- lo : a vi-ro in-i quo lí-be-
ra me. V. Qui co-gi-ta-vé- runt

ma-lí-ti-as in cor-de : to-ta di-e
consti-tu-é-bant pré-li-a.
¶. A-cu-é-runt lingua-su-as sic-ut ser-pén-
tis : ve-né-num ás-pi-dum sub lá-bi-is
e-ó-rum. ¶. Custó-di me, Dó-mi-
ne, de ma-nu pec-ca-tó-ris : et ab
homí-ni-bus in-i quis li-be-ra me. ¶. Qui co-gi-
ta-vé-runt supplan-tá-re
gressus me-os : abscondé-runt su-

pér-bi lá-que-um mi-hi. ¶. Et fu-
nes exten-dé-runt in láque-um
pé-di-bus me-is : iuxta i-ter scán-da-lum
po-su-é-runt mi-hi. ¶. Dí-xi Dómi-no : De-us
me-us es tu : ex-áudi, Dó-mi-ne, vo-cem
o-ra-ti-ó-nis me-æ. ¶. Dómi-ne, Dómi-ne,
virtus sa-lú-tis me-æ : obúmbra ca-put me-
um in di-e bel-li. ¶. Ne tra-das
me a de-si-dé-ri-o me-o

peccato-ri: co-gi-ta-vé-runt advérsu-m
 me, ne de-re-líquas me, ne unquam ex-al-tén-tur.
 V. Ca-put circú-i-tus e- ó-rum:
 la-bor la-bi-ó-rum ipsó-rum o-pé-ri- et
 e- os. V. Ve-rúmtamen iusti confi-te-búntur
 nómí-ni tu-o: et ha-bi-tábunt rec-ti
 cum vul-tu tu-o.

7. Dum cantatur responsoriū, ponuntur in latere Evangelii, in plāno presbyterii, pulpita nuda ad legendam Passionem. Potest tamen Passio cantari ex ambone Evangelii.

Passio legitur a ministris saltem in ordine diaconatus constitutis, qui (amicitu, alba, manipulo et stola more diaconali induiti) circa finem

responsorii, libros more solito deferentes, ad altare veniunt, factaque eidem profunda inclinatione, ad pulpita accedunt.

Passio legitur sine cereis et sine Dóminus vobíscum vel ullo titulo.

8. *Evangelium Passionis et Mortis Domini secundum Ioannem. c. 18-19*

Egréssus est Iesus cum discípulis suis trans torréntem Cedron, ubi erat hortus, in quem introívit ipse et discípuli eius. Sciébat autem et Iudas, qui tradébat eum, locum: quia frequénter Jesus convénerat illuc cum discípulis suis. Iudas ergo cum accepísset cohórtem, et a pontíficibus et pharisáeis minístros, venit illuc cum latérnis et fácibus et armis. Iesus itaque sciens ómnia, quæ ventúra erant super eum, procéssit et dixit eis: + Quem quáritis? C. Respondérunt ei: S. Iesum Nazarénum. C. Dicit eis Iesus: + Ego sum. C. Stabat autem et Iudas, qui tradébat eum, cum ipsis. Ut ergo dixit eis, Ego sum: abiérunt retrórsum, et cecidérunt in terram. Iterum ergo interrogávit eos: + Quem quáritis? C. Illi autem dixerunt: S. Iesum Nazarénum. C. Respóndit Iesus: + Díxi vobis, quia ego sum: Si ergo me quáritis, sínite hos abíre. C. Ut implerétur sermo, quem dixit, Quia, quos dedísti mihi, non pérdidí ex eis quemquam.

Simon ergo Petrus habens gládium edúxit eum: et percússit pontificis servum: et abscidit aurículam eius déxteram. Erat autem nomen servo Malchus. Dixit ergo Iesus Petro: + Mitte gládium tuum in vagínam. Cálicem, quem dedit mihi Pater, non bibam illum? C. Cohors ergo et tribúnus et minístri Iudaeórum comprehendérunt Iesum et ligavérunt eum.

Et adduxérunt eum ad Annam primum, erat enim socer Cáiphæ, qui erat póntifex anni illius. Erat autem Cáiphas, qui consílium déderat Iudæis, Quia expedit, unum hóminem mori pro pópulo. Sequebátur autem Iesum Simon Petrus et álius discípulus. Discípulus autem ille erat notus pontifici, et introívit cum Iesu in átrium pontificis.

Petrus autem stabat ad óstium foris. Exívit ergo discípulus álius, qui erat notus pontifici, et dixit ostiáriæ: et introdúxit Petrum. Dicit ergo Petro ancilla ostiária: S. Numquid et tu ex discípulis es hóminis istius? C. Dicit ille: S. Non sum. C. Stabant autem servi

et ministri ad prunas : quia frigus erat, et calefaciébant se : Erat autem cum eis et Petrus stans et calefáciens se.

Pontífex ergo interrogávit Iesum de discípulis suis et de doctrina eius. Respóndit ei Iesus : + Ego palam locútus sum mundo : Ego semper dócui in synagóga et in templo, quo omnes Iudæi convéniant : et in occúlto locútus sum nihil. Quid me intérrogas? Intérroga eos, qui audiérunt, quid locútus sim ipsis : Ecce hi sciunt quæ dixerim ego. C. Hæc autem cum dixisset, unus assístens ministrorum dedit álapam Iesu, dicens : S. Sic respóndes pontífici? C. Respóndit ei Iesus : + Si male locútus sum, testimónium pérhibe de malo : Si autem bene, quid me cædis?

C. Et misit eum Annas ligátum ad Cáipham pontíficem. Erat autem Simon Petrus stans et calefáciens se. Dixérunt ergo ei : S. Numquid et tu ex discípulis eius es? C. Negávit ille et dixit : S. Non sum. C. Dicit ei unus ex servis pontíficis, cognátus eius, cuius abscídit Petrus aurículam : S. Nonne ego te vidi in horto cum illo? C. Iterum ergo negávit Petrus : et statim gallus cantávit.

Addúcunt ergo Iesum a Cáipha in prætórium. Erat autem mane : Et ipsi non introiérunt in prætórium, ut non contaminaréntur, sed ut manducárent Pascha. Exiit ergo Pilátus ad eos foras, et dixit : S. Quam accusatiómem affértis advérsus hóminem hunc? C. Respondeáunt et dixérunt ei : S. Si non esset hic malefáctor, non tibi tradidissémus eum. C. Dixit ergo eis Pilátus : S. Accípite eum vos, et secúndum legem vestram iudicáte eum. C. Dixérunt ergo ei Iudæi : S. Nobis non licet interfícere quemquam. C. Ut sermo Iesu implerétur, quem dixit, significans qua morte esset moritúrus.

Introívit ergo iterum in prætórium Pilátus, et vocávit Iesum, et dixit ei : S. Tu es Rex Iudæórum? C. Respóndit Iesus : + A temetípso hoc dicis, an állii dixérunt tibi de me? C. Respóndit Pilátus : S. Numquid ego Iudæus sum? Gens tua et pontífices tradidérunt te mihi : Quid fecísti? C. Respóndit Iesus : + Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei útique decertárent, ut non tráderer Iudæis : Nunc autem regnum meum non est hinc. C. Dixit itaque ei Pilátus : S. Ergo Rex es tu? C. Respóndit Iesus : + Tu dicis quia Rex sum ego. Ego in hoc natus

sum et ad hoc veni in mundum, ut testimónium perhíbeam veritáti : Omnis qui est ex veritaté, audit vocem meam. C. Dicit ei Pilátus : S. Quid est véritas? C. Et cum hoc dixisset, iterum exiit ad Iudæos, et dicit eis : S. Ego nullam invénio in eo causam. Est autem consuetúdo vobis ut unum dimíttam vobis in Pascha : Vultis ergo dimíttam vobis Regem Iudæórum? C. Clamavérunt ergo rursum omnes, dicéntes : S. Non hunc, sed Barábbam. C. Erat autem Barábbas latro.

Tunc ergo apprehéndit Pilátus Iesum et flagellávit. Et miliés plecténtes corónam de spinis, imposuérunt cápti eius : et veste purpúrea circumdedérunt eum. Et veniébant ad eum, et dicébant : S. Ave, Rex Iudæórum. C. Et dabant ei álapas.

Exiit ergo iterum Pilátus foras, et dicit eis : S. Ecce addúco vobis eum foras, ut cognoscáatis quia nullam invénio in eo causam. C. (Exiit ergo Iesus portans corónam spíneam et purpúreum vestimentum). Et dicit eis : S. Ecce homo. C. Cum ergo vidíssent eum pontífices et ministri, clamábant, dicéntes : S. Crucifíge, crucifíge eum. C. Dicit eis Pilátus : S. Accípite eum vos, et crucifíge : Ego enim non invénio in eo causam. C. Respondérunt ei Iudæi : S. Nos legem habémus, et secúndum legem debet mori, quia Fílium Dei se fecit. C. Cum ergo audísset Pilátus hunc sermóinem, magis tímuit.

Et ingrüssus est prætórium iterum : et dixit ad Iesum : S. Unde es tu? C. Iesus autem respónsum non dedit ei. Dicit ergo ei Pilátus : S. Mihi non lóqueris? Nescis quia potestátem hábeo crucifígere te, et potestátem hábeo dimíttere te? C. Respóndit Iesus : + Non habéres potestátem advérsum me ullam, nisi tibi datum esset désuper. Propterea, qui me trádidit tibi, maius peccátum habet. C. Et exinde quærébat Pilátus dimíttere eum. Iudæi autem clamábant, dicéntes : S. Si hunc dimítitis, non es amícus Cásaris. Omnis enim, qui se regem facit, contradícit Cásari. C. Pilátus autem cum audísset hos sermónes, addúxit foras Iesum : et sedit pro tribunáli, in loco, qui dicitur Lithóstrotos, hebráice autem Gábbatha. Erat autem parascéve Paschæ, hora quasi sexta, et dicit Iudæis : S. Ecce Rex vester. C. Illi autem clamábant : S. Tolle, tolle, crucifíge eum. C. Dicit eis Pilátus : S. Regem vestrum crucifígam? C. Respondérunt pontífices : S. Non habémus regem, nisi Cásarem. C. Tunc ergo trádidit eis illum, ut crucifigeretur.

Suscepérunt autem Iesum et eduxérunt. Et bájulans sibi crucem, exívit in eum, qui díicitur Calváriæ, locum, hebráice autem Gólgotha : ubi crucifixérunt eum, et cum eo álios duos, hinc et hinc, médium autem Iesum.

Scripsit autem et titulum Pilátus : et pósuit super crucem. Erat autem scriptum : Iesus Nazarénus, Rex Iudæórum. Hunc ergo titulum multi Iudæórum legérunt : quia prope civitátem erat locus, ubi crucifíxus est Iesus : Et erat scriptum hebráice, græce et latíne. Dicébant ergo Piláto pontífices Iudæórum : S. Noli scribere, Rex Iudæórum : sed quia ipse dixit, Rex sum Iudæórum. C. Respóndit Pilátus : S. Quod scripsi, scripsi.

C. Mílites ergo, cum crucifixíssent eum, accepérunt vestiménta eius et fecérunt quátuor partes : unicuíque mílti partem, et túnicam. Erat autem túnica inconsútilis, désuper contécta per totum. Dixérunt ergo ad ívincem : S. Non scindámus eam, sed sortiámur de illa cuius sit. C. Ut Scriptúra implerétur, dicens : Partíti sunt vestiménta mea sibi : et in vestem meam misérunt sortem. Et mílites quidem hæc fecérunt.

Stabant autem iuxta crucem Iesu mater eius et soror matris eius, María Cléophæ, et María Magdaléne. Cum vidísset ergo Iesus matrem et discípulum stantem, quem diligébat, dicit matri suæ : + Múlier, ecce filius tuus. C. Deínde dicit discípulo : + Ecce mater tua. C. Et ex illa hora accépit eam discípulus in sua.

Póstea sciens Iesus quia ómnia consummáta sunt, ut consummarétur Scriptúra, dixit : + Sítio. C. Vas ergo erat pósitum acéto plenum. Illi autem spóngiam plenam acéto, hyssópo circumponéntes, obtulérunt ori eius. Cum ergo accepísset Iesus acétum, dixit : + Consummátum est. C. Et inclináto cápite trádedit spíritum.

Hic genuflexit et pausatur aliquantulum.

Iudæi ergo, quóniam Parascéve erat, ut non remanérrent in cruce cōp̄ora sábbato, erat enim magnus dies ille sábbati, rogavérunt Pilátum ut frangeréntur eórum crura et tolleréntur. Venérunt ergo mílites : et primi quidem fregérunt crura et alteríus, qui crucifíxus est cum eo. Ad Iesum autem cum veníssent, ut vidérunt eum iam mórtuum, non fregérunt eius crura, sed unus mílitum láncea latus

eius apéruit, et contínuo exívit sanguis et aqua. Et qui vidit, testimónium perhíbuit : et verum est testimónium eius. Et ille scit quia vera dicit : ut et vos credáitis. Facta sunt enim hæc, ut Scriptúra implerétur : Os non comminuétis ex eo. Et íterum ália Scriptúra dicit : Vidébunt in quem transfixérunt.

Post hæc autem rogávit Pilátum Ioseph ab Arimatheá, eo quod esset discípulus Iesu, occútus autem propter metum Iudæórum, ut tolleret corpus Iesu. Et permísit Pilátus. Venit ergo, et tulit corpus Iesu. Venit autem et Nicodémus, qui vénérat ad Iesum nocte primum, ferens mixtúram myrræ et aloës, quasi libras centum. Accepérunt ergo corpus Iesu, et ligavérunt illud línteis cum aromátibus, sicut mos est Iudæis sepelire. Erat autem in loco, ubi crucifíxus est, hortus : et in horto monuméntum novum, in quo nondum quisquam pósitus erat. Ibi ergo propter Parascéven Iudæórum, quia iuxta erat monuméntum, posuérunt Iesum.

AD ORATIONES SOLEMNES, QUÆ ETIAM ORATIO FIDELIUM DICUNTUR

9. *Perfecta Passione, celebrans, comitantibus ministris, accedit ad altare, ascendit, et, stans in medio, ante se habens librum, dicit orationes solemnes, ministris more solito post eum ordinatis.*

Dum hæ orationes dicuntur, in choro omnes stant versis vultibus ad altare.

10. *Dicuntur autem hoc ordine : Præcedit celebrantis præfatio, qua intentio specialis indicatur, et cantatur tono peculiari, manibus iunctis ; deinde celebrans statim subiungit Orémus, diaconus Flectámus génuam, et omnes una cum ipso celebrante, flexis genibus, per aliquod temporis spatium in silentio orant ; dicto a diacono Leváte, omnes surgunt, et celebrans, extensis manibus ac tono consueto, dicit orationem. In fine omnes respondent Amen.*

1. PRO SANCTA ECCLESIA

Orémus, dilectissimi nobis, pro Ecclésia sancta Dei, ⁊ ut eam Deus et Dóminus noster pacificáre, adunáre et custodíre dignéatur toto orbe terrárum, subíciens ei principátus et potestátes, ⁊ detque nobis, quiétam et tranquíllam vitam degéntibus, glorificáre Deum Patrem omnipoténtem.

In fine huius orationis non respondetur Amen, sed statim celebrans subiungit :

Orémus. et diaconus Flectámus génuas. Leváte.

Tunc celebrans prosequitur orationem :

Omnípotens sempítérne Deus, qui glóriam tuam ómnibus in Christo géntibus revelásti : custodi ópera misericordiæ tuae, ⁊ ut Ecclésia tua, toto orbe diffusa, stábili fide in confessióne tui nóminalis persevéret : Per eúndem Dóminum nostrum Iesum Christum Fílium tuum, ⁊ qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus : per ómnia sácula sáculórum. R/. Amen.

2. PRO SUMMO PONTIFICE

Orémus et pro beatíssimo Papa nostro N., ⁊ ut Deus et Dóminus noster, qui élégit eum in órdine episcopátus, salvum atque incólumem custodiat Ecclésiæ suæ sanctæ, ad regéndum pópulum sanctum Dei.

Orémus. Flectámus génuas. Leváte.

Omnípotens sempítérne Deus, cuius iudício univérsa fundántur, ⁊ respice propítius ad preces nostras : et éléctum nobis Antístitem tua pietáte consérva, ⁊ ut christiána plebs, quæ te gubernátur auctóre, sub tanto Pontífice, credulitatis suæ méritis augeátur : Per Dóminum. R/. Amen.

3. PRO OMNIBUS ORDINIBUS GRADIBUSQUE FIDELIUM

Orémus et pro ómnibus episcopis, presbýteris, diaconibus, subdiaconibus, acolythis, exorcistis, lectóribus, ostiáriis, confessóribus, virgínibus, víduis : et pro omni pópulo sancto Dei.

Orémus. Flectámus génuas. Leváte.

Omnípotens sempítérne Deus, cuius Spíritu totum corpus Ecclésiæ sanctificátur et régitur : exáudi nos pro univérsis ordinibus supplicántes, ⁊ ut grátiæ tuæ múnere ab ómnibus tibi grádibus fidéliter serviátur : Per Dóminum... in unitáte eiúsdem. R/. Amen.

4. PRO RES PUBLICAS MODERANTIBUS

Orémus et pro ómnibus res pùblicas moderántibus, eorúmque ministériis et potestáribus, ⁊ ut Deus et Dóminus noster mentes et corda eórum secúndum voluntátem suam dírigat ad nostram perpétuam pacem.

Orémus. Flectámus génuas. Leváte.

Omnípotens sempítérne Deus, in cuius manu sunt ómnium potestátes et ómnium iura populórum : respice benígnus ad eos qui nos in potestáte regunt, ⁊ ut ubique terrárum, déxtera tua protegénte, et religiónis intégritas, et pátriæ secúritas indesinénter consístat : Per Dóminum. R/. Amen.

5. PRO CATECHUMENIS

Orémus et pro catechúmenis nostris, ut Deus et Dóminus noster adapériat aures præcordiòrum ipsórum ianuámque misericordiæ, ⁊ ut, per lavácrum regenerationis accépta remissióne ómnium peccatórum, et ipsi inveniántur in Christo Iesu Dómino nostro.

Orémus. Flectámus génuas. Leváte.

Omnípotens sempítérne Deus, qui Ecclésiam tuam nova semper prole fecúndas : auge fidem et intelléctum catechúmenis nostris, ⁊ ut, renáti fonte baptísmatis, adoptiōnis tuæ filiis aggregéntur : Per Dóminum. R/. Amen.

6. PRO FIDELIUM NECESSITATIBUS

Orémus, dilectissimi nobis, Deum Patrem omnipoténtem, ut cunctis mundum purget erróribus, morbos áuferat, famem depéllat, ⁊ apériat cárceres, vincula dissólvat, peregrinántibus réditum, infirmántibus sanitátem, ⁊ navigántibus portum salútis indúlgeat.

Orémus. Flectámus génuia. Leváte.

Omnipotens sempitérne Deus, mæstórum consolátio, laborántium fortitúdo : pervéniant ad te preces de quacumque tribulatióne clamántium, ⁊ ut omnes sibi in necessitatibus suis misericórdiam tuam gáudeant adfuísse : Per Dóminum. R/. Amen.

7. PRO UNITATE ECCLESIE

Orémus et pro hæréticis et schismáticis, ut Deus et Dóminus noster éruat eos ab erróribus univérsis, ⁊ et ad sanctam matrem Ecclésiam cathólicam atque apostólicam revocáre dignétur.

Orémus. Flectámus génuia. Leváte.

Omnipotens sempitérne Deus, qui salvas omnes, et néminem vis períre, ⁊ respice ad ánimas diabólica fraude decéptas : ut, omni hærética pravitáte depósita, errántium corda resipiscant, ⁊ et ad veritatis tuæ rédeant unitátem : Per Dóminum. R/. Amen.

8. PRO CONVERSIONE IUDÆORUM

Orémus et pro Iudæis, ut Deus et Dóminus noster áuferat velámen de córdibus eórum, ⁊ ut et ipsi agnóscant Iesum Christum Dóminum nostrum.

Orémus. Flectámus génuia. Leváte.

Omnipotens sempitérne Deus, qui Iudæos étiam a tua misericórdia non repéllis : exáudi preces nostras, quas pro illiis pópuli obcæcatiōne deférimus, ⁊ ut, ágnita veritatis tuæ luce, quæ Christus est, a suis ténebris eruántur : Per eúndem Dóminum. R/. Amen.

7. PRO UNITATE CHRISTIANORUM

Orémus et pro univérsis frátribus in Christum credéntibus, ⁊ ut Deus et Dóminus noster eos, veritátem faciéntes, ⁊ in una Ecclésia sua congregáre et custodíre dignétur.

Orémus. Flectámus génuia. Leváte.

Omnipotens sempitérne Deus, qui dispérsa cóngregas, ⁊ respice ad oves gregis tui : ut, quos unum baptísma sacrávit, ⁊ eos et fidei iungat intégritas et vínculum caritatis : Per Dóminum. R/. Amen.

8. PRO IUDÆIS

Orémus et pro Iudæis, ut Deus et Dóminus noster fáciem suam super eos illumináre dignétur, ⁊ ut et ipsi agnóscant ómnium Redemptórem, Iesum Christum Dóminum nostrum.

Orémus. Flectámus génuia. Leváte.

Omnipotens sempitérne Deus, qui promissiōnes tuas Abrahæ et sémini eius contulisti : Ecclésiæ tuæ preces cleménter exáudi, ⁊ ut pópulus acquisitionis antiquæ ad Redemptiōnis mereátur plenitúdinem perveníre : Per Dóminum. R/. Amen.

9. PRO NONDUM IN CHRISTUM CREDENTIBUS

Orémus et pro nondum in Christum credéntibus, ut, Sancti Spíritus luce repléti, ⁊ et ipsi viam salútis váleant introíre.

Orémus. Flectámus génuia. Leváte.

Omnipotens sempitérne Deus, qui omnes gentes Fílio tuo dilécto tradidisti, ⁊ cunctórum Ecclésiæ tuæ ággrega famílias populorum : ut, veritatis lumen inquiréntes, ⁊ ad te, Deum verum et únicum, perveníre mereántur : Per Dóminum. R/. Amen.

9. PRO CONVERSIONE INFIDELIUM

Orémus et pro pagánis, ut Deus omnípotens áuferat iniuitátem a córdibus eórum, ⁊ ut relíctis idólis suis, convertántur ad Deum vivum et verum, et únicum Filium eius Iesum Christum, Deum et Dóminum nostrum.

Orémus. Flectámus génuia. Leváte.

Omnípotens sempítérne Deus, qui non mortem peccatórum, sed vitam semper inquirís, ⁊ súscipe propítius oratióne nostram : et líbera eos ab idolórum cultúra, ⁊ et ággrega Ecclésiæ tuæ sanctæ, ad laudem et glóriam nómínis tui : Per Dóminum nostrum. R'. Amen.

AD SOLEMNEM S. CRUCIS ADORATIONEM

11. *Dum orationes solemnes dicuntur, duo sacerdotes in sacristia se induunt amictu, alba, cingulo, manipulo et stola nigri coloris, et duo diaconi similiter, more tamen diaconali.*

Ubi propter Fratrum paucitatem tot sacerdotes et diaconi ad sequens officium haberi non possunt, celebrans et diaconus actionis liturgicæ cum aliis duobus ipsum officium exsequuntur.

Ubi tres tantum haberi possunt, celebrans solus tenet Crucem et cantat versus Pópule meus..., diaconus autem et subdiaconus cantant Agios.

12. *Completis orationibus, celebrans et ministri redeunt ad sedes, ubi, casula deposita, stant versis vultibus ad latus evangelii, eo ordine quo solent in presbyterio sedere.*

13. *Tunc datur initium solemni adorationi crucis. Adhibetur crux satis magna, cum Crucifixo, velo violaceo obtecto, quod facile removeri possit.*

Præcedentibus duobus diaconis, duo sacerdotes, Crucem reverenter per brachia tenentes, e sacristia ad presbyterium accedunt; omnes stant erecti.

Duo diaconi sistunt ad gradus presbyterii, prædicti autem sacerdotes gradus altaris ascendunt, et, stantes in extremo latere epistolæ, versi ad conventum vel populum, Crucem per brachia tenentes, cantant versum :

VIII
V.
Pópu-le me-us, quid fe-ci ti-bi, aut in quo
con-tristá-vi te? Respón-de mi-hi. Qui-a e-dú-xi
te de ter-ra Æ-gýpti, pa-rá-sti Cru-cem
Salva-tó-ri tu-o.

Versu finito, prædicti diaconi, stantes ad gradus presbyterii, respondent, ter utrumque genu flectentes, scilicet quoties dicitur Agios, eoque dicto, toties illico surgentes :

Genua flectunt, surgunt; genua flectunt, surgunt;
Agi-os o Theós, Agi-os ischy-rós,
genua flectunt, surgunt.
Agí-os athá-na-tos, e-lé-i-son i-más.

Deinde chorus, et, si fieri potest, omnes adstantes simul cum choro, respondent, ter similiter genua flectendo, scilicet quoties dicitur Sanctus, eoque dicto, toties illico surgendo :

Sanctus De-us, Sanctus fortis, Sanctus
surgunt.
et immor-tá-lis, mi-se-ré-re no-bis.

Celebrans vero et ministri, et sacerdotes qui Crucem tenent, non flectunt genua. Sed neque prædicti diaconi cum conventu, neque conventus cum ipsis genua flectit.

Postquam chorus sic responderit, sacerdotes paululum versus medium altaris procedunt et cantant secundum versum :

V. Qui-a e-dú-xi te per de-sér-tum qua-dra-gínta
annis, et manna ci-bá-vi te, et intro-dú-xi in terram
sa-tis óptimam, pa-rá-sti Cru-cem Salva-tó-ri
tu-o.

Deinde diaconi iterum respondent Agios et chorus similiter Sanctus Deus, genua flectendo ut prius.

Tunc sacerdotes ad medium altaris procedunt et ibi cantant tertium versum :

Y. Quid ultra débu-i fá-ce-re ti-bi, et non fe-ci?
 E- go qui-dem plan-tá-vi te ví-ne-am me- am spe-ci-o-síssi-mam, et tu fac-ta es mi-hi ni-mis a-má-ra: a-cé-to namque mix-to cum fel-le si-tim me- am po-tá-sti, et lán-ce-a perfo-rásti la-tus Salva-tó- ri tu-o.

Deinde diaconi tertio respondent Agios et chorus similiter Sanctus Deus, genua flectendo ut prius.

14. Quibus cantatis sacerdotes de altari descendunt et progrediuntur usque ad gradus presbyterii, ubi Crux adoranda est, vel, pro conditione loci, sistunt in aliquo gradu altaris. Tunc celebrans se collocat in gradu superiore medium inter duos sacerdotes, Crucem velatam de manu sacerdotum accipit, eamque iisdem adiuvantibus detegit. Interim, si duo sacerdotes Crucem tenentes usque ad gradus presbyterii progressi sint, ministri altaris quoque usque ad gradus presbyterii progrediuntur, ibique stant, versis vultibus ad latus evangelii et eodem ordine quo prius.

Deinde celebrans Crucem, ambabus manibus elevatam tenens, omnibus detectam ostendit, incipiendo antiphonam Ecce lignum, quam, cantore incipiente Crucis, omnes prosequuntur.

Ant.	Celebrans	Cantor	Omnes
VI			
E	c-ce li- gnum Cru- cis, *	in quo sa-lus mun-	
	di pe-pén- dit:	ve-ní-te,	ad-o-ré-mus.

Finita antiphona, omnes, tam in choro quam ad altare (præter celebrantem), genua flectunt, inclinantes se profunde, et parvo momento in silentio orant.

Postea celebrans Crucem tradit prædictis sacerdotibus, qui eam deponunt ad gradus presbyterii, vel, pro conditione loci, ad gradus altaris, super tapetem mappa pulchra coopertum ad hoc ibidem stratum, et seipsos collocant hinc et inde accumbentes super latera, versis vultibus ad invicem, Crucem per brachia reverenter tenentes, et adorantibus ad osculum cooptantes. Ubi vero populus, huius dispositionis causa, adorationis ritum bene sequi non potest, duo sacerdotes stantes super gradus presbyterii, vel, pro conditione loci, in suppedaneo ante medium altaris, Crucem ita per brachia tenent, ut pes Crucis super suppedaneum consistat.

15. Tunc fit adoratio Crucis hoc modo : omnes, si commode fieri potest, prius calceamenta deponunt, et unus post alium ad Crucem accedunt, præmissa genuflexione ter repetita; ad tertiam autem genuflexionem toto corpore se prosternunt et pedes Crucifixi semel tantum osculantur, moram non facientes; vel, si duo sacerdotes stantes Crucem osculandam præbent, genuflexione tertia peracta, erecti Crucem osculantur.

Fit autem adoratio hoc ordine : primo adorat celebrans, qui, postquam Crucem osculatus est, Crucem ex parte dextera accipit, et tunc alter duorum sacerdotum eam adorat. Qui, adoratione facta, Crucem ex parte

sinistra accipit, et tunc alter adorat. Qui, cum adoravit, Crucem de manu celebrantis accipit, et deinceps ipse et socius eam tenent ut prius. Post sacerdotes adorat diaconus actionis liturgicæ, deinde duo diaconi qui cantaverunt Agios (qui, postquam Crucem adoraverunt, in sacristiam vadunt et sacras vestes deponunt); postea subdiaconus et acolythi; denum post ministros ceteri Fratres (unus post alium vel bini et bini) eo ordine quo itur ad Communionem.

Celebrans et ministri, postquam adoraverunt, se calceant et sedentes auscultant que a choro cantantur.

Sancta Crux, adoratione ex parte ministrorum et conventus peracta, a duobus sacerdotibus defertur ad cancellos, et ibidem tali modo sustentatur ut fideles, ante Crucem quasi processionaliter transeuntes, primum viri deinde mulieres, pedes Crucifixi devote osculari possint, præmissa simplici genuflexione.

Si prævideatur adorationem S. Crucis ex parte populi, prout supra præscribitur, ob ingentem populi concursum, vix aut non sine boni ordinis et devotionis detimento peragi posse, tunc, postquam celebrans cum ministris et Fratres adorationem expleverunt, adoratio abrumpitur et cærenonia peragit ut dicetur infra, n. 17, p. 184.

16. *Dum Crux adoratur, cantantur sequentes antiphonæ :*

Antiphona 1

*T u- am Cru- cem * ad-o-rámu-s, Dómi-ne, tu- am
glo-ri- ó-sam re-có-limus passi- ó-nem : mi-se-ré-re nostri,
qui passus es pro no-bis.*

Antiphona 2

*IV C ru-cem tu- am * ad-o-rámu-s, Dómi-ne, et sanctam re-
surrecti- ó-nem tu- am laudámu-s et glo-ri- fi-cámu-s : ecce
e-nim propter Cru- cem ve- nit gáudi- um in u-ni- vérsō
mundo.*

Antiphona 3

*IV A d- o- rému-s * Cru-cis signá- cu-lum, per quod sa-
lú-tis súmpsimus sa-cramén-tum.*

Postea cantatur versus Crux fidélis cum hymno Pange, lingua, versu Crux fidélis post singulos versus hymni repetito.

Si fieri potest, omnes adstantes simul cum choro versum Crux fidélis repetunt.

Cantus vero hymni eousque producitur, prout adorantium numerus requirit; concluditur tamen semper cum doxologia Glória et honor Deo. Si autem antiphonæ et hymnus non sufficient, repetuntur prout necesse fuerit.

I
C rux fidé- lis, inter omnes * Arbor u-na nó-bi- lis :
Nul-la silva ta-lem pro-fert Fronde, flo- re, gérmí-ne :
Dulce línum, dulces cla-vos, Dul-ce pon-dus sústi-net.

Hymnus

P ange, língua, glo-ri- ó- si pré- li- um cer-támi- nis :
Et su- per Cru- cis tro-phæ- um Dic tri- úmphum nó-bi-lem :
Quá-li- ter Red- émptor orbis Immo- lá- tus ví-ce-rit.

Repetitur Crux fidélis.

De pa-réntis pro-toplá-sti Fraude Factor cóndo- lens, Quan-
do pomí no-xi- ális Mor-su in mor- tem córru- it,
Ipse línum tunc no- távit, Damna li- gni ut
sólve-ret.

Repetitur Crux fidélis.

Hoc opus nostræ sa-lú- tis Ordo depo- pósce- rat, Mul-
tí- fórmis pro-di- tó-ris Ars ut ar- tem fálle-ret : Et
me- dé-lam ferret inde, Ho-stis un- de láse-rat.

Repetitur Crux fidélis.

Quando ve-nit ergo sa-cri Ple- ni-túdo témpo- ris, Missus
est ab arce Patris Na- tus, or- bis Cóndi-tor : Ac de
ventre virgi- ná-li Ca- ro fac- tus pródi- it.
Repetitur Crux fidélis.

Va-git infans inter arcta Cón-di-tus præ-sáe-pi- a : Mem-
bra pannis invo- lú-ta Vir-go Ma- ter ál-li-gat, et
ma- nus, pe-désque et cru-ra, Stric-ta cin- git fásci- a.
Repetitur Crux fidélis.

Lustris sex qui iam per-ác-tis Tempus implens córpo- ris,
Se vo- lénte na-tus ad hoc, Pas-si- ó- ni dé-di-tus,

Agnus in Cru- cis le- vá-tur Immo- lán-dus stí-pi-te.
Repetitur Crux fidélis.

Hic a-cé-tum, fel, a-rún-do, Spi-na, cla-vi, lánce- a : Mi-te
corpus perfo- rá-tur, Sanguis, un- da próflu- it : Terra,
pontus, astra, mun-dus, Quo la-ván- tur flúmi-ne!
Repetitur Crux fidélis.

Flecte ramos, arbor al-ta, Ten-sa la-xa víscé- ra : Et ri-
gor len-téscat il-le, Quem de- dit na- tí-vi-tas : Ut su-
pérfi membra Re-gis Mi- ti ten-das stí-pi-te.
Repetitur Crux fidélis.

So-la digna tu fu- í-sti Fer-re sæcli pré-ti- um, Atque
portum præpa- rá-re Nau-ta mun-do náufra-go : Quem
sa- cer cru- or per- únxit, Fu- sus A-gni corpo-re.
Repetitur Crux fidélis.

Gló-ri- a et honor De- o Usquequáque al- tís-si- mo,
Una Patri Fi- li- ó-que, In-clí- to Pa- rácli-to :
Cu- i laus est et po- téstas Per æ- té- na sácu-la.
A- men.

17. Postquam omnes adoraverunt, duo sacerdotes Crucem tradunt celebranti stanti super gradus presbyterii vel altaris, ut supra, qui Crucem elevatam tenens incipit antiphonam Super ómnia, quam, incipiente cantore ligna cedrórum, omnes prosequuntur.

Celebrans

Ant. II

*S*uper ómni- a ligna cedró- rum * tu so-la excél-
si- or, in qua Vi- ta mundi pe-péndit, in qua Chri-
stus tri- umphá- vit, et mors mor- tem su-pe-rá- vit in
æ- térum.

Finita antiphona, omnes genuflectunt, inclinantes se profunde, et celebrans, tenens Crucem ut prius, cantat orationem Réspice, sicut dicitur ad Horas huius diei.

Si autem adoratio, ut dictum est supra (n. 15, p. 178), abrupta sit, finita antiphona Super ómnia, omnes genuflectunt et celebrans, paucis verbis populum ad sanctæ Crucis adorationem invitat, eamque altius elevatam tenens, per breve tempus fidelibus in silentio adorandam ostendit; postea cantat orationem Réspice.

Oratio

Réspice, quæsumus, Dómine, super hanc familiam tuam, ꝑ pro qua Dóminus noster Iesus Christus non dubitávit manib⁹ tradi nocéntium : et Crucis subire torméntum. ꝑ

18. *Oratione dicta, celebrans Crucem tradit duobus sacerdotibus, qui ipsam ad altare deferunt, omnibus stantibus, et collocant in medio, super suam basim et quidem, si altaris dispositio id permittat, adeo in altum, ut commode a fidelibus conspici possit, quin tamen in cæremoniis sequentibus, in altari peragendis, incommodum præbeat.*

AD COMMUNIONEM

19. Sancta Cruce super altare collocata, celebrans et ministri cum duobus sacerdotibus qui cantaverunt versus, si commode fieri potest, in sacristiam revertuntur, ubi duo sacerdotes se vestibus sacris exuunt. Celebrans vero, dimissa stola et manipulo coloris nigri, assumit manipulum, stolam et casulam violaceam; diaconus, dimissa stola et manipulo coloris nigri, assumit manipulum et stolam violaceam; subdiaconus manipulum nigrum dimitit et assumit violaceum.

20. Deinde, præcedentibus acolythis sine cereis, subdiacono et diacono (corporale in bursa deferente), celebrans more solito ad altare accedit. Facta altari profunda inclinatione, diaconus ascendit, missale disponit in latere evangelii, corporale explicat, eoque facto descendit; interim primus acolythus vas aquæ cum purificatorio ad abluidos et abstergendos digitos post communionem super altare deponit.

21. Rebus ita dispositis et ceteris omnibus suis locis in silentio manentibus, diaconus cum duobus acolythis et alio ad umbellam portandam, ad altare repositionis accedit, in quo præsto sint duo candelabra cum cereis accensis, postmodum ab acolythis sumenda. Ad altare repositionis genua flectunt; acolythi sumunt ab altari candelabra cum cereis accensis; diaconus extrahit sacram pyxidem e tabernaculo seu capsa, eam, assumpto velo humerali albi coloris, extremitatibus eiusdem veli cooperit et ad altare maius defert reverenter, sub umbella, acolythis præcedentibus. Interim omnes genua flectunt (celebrans et subdiaconus in aliqua distantia ab altari ita ut diaconus commode ante eos transire possit) et cantantur hæc antiphonæ:

Antiphona 1

A
d-o-rá-mus te, * Christe, et be-ne-dí-cimus
ti-bi, qui-a per Cru-cem tu-am red-é-mi-sti mundum.

Antiphona 2

VIII

P er lignum * servi fac-ti su-mus, et per sanctam
Cru-cem li-be-rá-ti su-mus: fruc-tus ár-bo-ris se-dú-
xit nos, Fí-li-us De-i red-é-mít nos.

Antiphona 3

VII

S alvá-tor mundi, salva nos, * qui per Cru-cem et
Sángui-nem red-e-mí-sti nos: auxi-li-á-re no-bis, te
de-pre-cá-mur, De-us no-ster.

22. Ad altare maius diaconus sacram pyxidem super corporale, acolythi autem candelabra super altare deponunt. Genusflexione peracta, diaconus velum in manu primi acolythi dimitit et se retrahit ad latus epistolæ; acolythi vero descendunt hinc inde et stant ante infimum gradum altaris.

23. Tunc celebrans et subdiaconus altare ascendunt et simul cum diacono genuflectunt. Genusflexione facta, diaconus et subdiaconus se ordinant more solito post celebrantem, celebrans vero clara voce, sine cantu dicit præfationem orationis dominicæ Orémus. Præceptis salutáribus mónti.

Totum vero Pater noster, cum sit precatio ad communionem, omnes præsentes, clerci et fideles, stantes, una cum celebrante, solemniter, graviter et distincte dicunt.

Celebrans, iunctis manibus, dicit solus :

Orémus. Præcéptis salutáribus mónti, et divína institutióne formáti, audémus dicere :

Celebrans, item iunctis manibus, et omnes præsentes prosequuntur :

Pater noster, qui es in cælis : *

Sanctificétur nomen tuum. *

Advéniat regnum tuum. *

Fiat volúntas tua, sicut in cælo, et in terra. *

Panem nostrum quotidiánum da nobis hódie : *

Et dimítte nobis débita nostra, *

sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris. *

Et ne nos indúcas in tentatióne, *

sed líbera nos a malo. *

24. *Celebrans solus, clara et distincta voce atque manibus extensis, prosequitur :*

Líbera nos, quásimus, Dómine, ab ómnibus malis, prætéritis, præséntibus et futúris; et intercedénte beáta et gloriósa semper Virgine Dei Genetrice María, cum beátis apóstolis tuis Petro et Paulo, atque Andréa, et ómnibus Sanctis, da propítius pacem in diébus nostris : ut, ope misericórdiæ tuæ adiúti, et a peccáto simus semper líberi et ab omni perturbatióne secúri. Per eúndem Dóminum nostrum Iesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia sǽcula sǽculórum.

Et ab omnibus respondeatur : Amen.

25. *Tum celebrans discooperit pyxidem et, facta genuflexione, manu dextera accipit sacram particulam et aliquamdiu in silentio Sacramentum adorat ; deinde submissa voce dicit :*

Corpus Dómini nostri Iesu Christi custódiat me in vitam ætérnam.
Amen.

Et inclinato capite sumit Corpus reverenter, ac paululum in meditatione Sacramenti quiescit.

26. Postea celebrans, præmissis confessione et absolutione, procedit ad distributionem Communionis more solito. Omnes simul cum celebrante ter dicere possunt Dómine, non sum dignus; sacerdotes in Communiōne recipienda stolam violaceam deferunt.

Si multitudo fidelium ad sacram mensam accedentium magna sit, alii quoque sacerdotes, vel una cum celebrante ad cancellos, vel alio loco apto, Communionem distribuere possunt, cauto tamen ut bono ordini ac devotioni fidelium provideatur.

27. *Dum sacra Communionis distribuitur, cani potest psalmus 21 Deus, Deus meus, vel unum aliudve responsoriū ex Matutino huius feriae VI.*

Psalmus 21

II D

D e-us, De-us me-us, réspi-ce in me : qua-re me
de-re liqui- sti? * longe a sa-lú-te me- a verba de-lictó-rum
me- ó- rum.

Deus meus, clamábo per diem,
et non exáudies : * et nocte, et
non ad insipiéntiam mihi.

Tu autem in sancto hábitas, *
laus Israel.

In te speravérunt patres no-
stri: * speravérunt, et liberásti eos.

Ad te clamavérunt, et salvi

facti sunt : * in te speravérunt,
et non sunt confúsi.

Ego autem sum vermis, et non
homo : * opprórium hóminum
et abiéctio plebis.

Omnes vidéntes me, derisé-
runt me : * locúti sunt lábiis,
et movérunt caput.

Sperávit in Dómino, erípiat eum : * salvum fáciat eum, quóniam *vult* eum.

Quóniam tu es, qui extraxísti me de ventre : * spes mea ab ubéribus matris meæ.

In te proiectus sum ex útero : ζ de ventre matris meæ Deus meus es tu, * ne discésseris a me :

Quóniam tribulatio próxima est : * quóniam non est qui ádiuvet.

Circumdedérunt me vítuli multi : * tauri pingues obse-dérunt me.

Aperiérunt super me os suum, * sicut leo rápiens et rúgiens.

Sicut aqua effúsus sum : * et dispérsa sunt ómnia ossa mea.

Factum est cor meum tamquam cera líquescens * in médio ventrís mei.

Aruit tamquam testa virtus mea, ζ et lingua mea adhésit fáucibus meis : * et in púlverem mortis deduxísti me.

Quóniam circumdedérunt me canes multi : * concílium malignántium obsédit me.

Fodérunt manus meas et pedes meos : * dinumeravérunt ómnia ossa mea.

Ipsi vero consideravérunt et inspexérunt me : * divisérunt sibi vestiménta mea, et super vestem meam misérunt sortem.

Tu autem, Dómine, ne elongáveris auxílium tuum a me : * ad defensióinem meam cónspicie.

Erue a frámea, Deus, ániam meam : * et de manu canis unicam meam :

Salva me ex ore leónis : * et a córnibus unicórnium humili-tátem meam.

Narrábo nomen tuum frátribus meis : * in médio ecclésiae laudábo te.

Qui timétis Dóminum, laudáte eum : * univérsum semen Iacob, glorificáte eum.

Tímeat eum omne semen Israel : * quóniam non sprevit, neque despéxit deprecationem páuperis :

Nec avértit fáciem suam a me : * et cum clamárem ad eum, exaudívit me.

Apud te laus mea in ecclésia magna : * vota mea reddam in conspéctu timéntium eum.

Edent páuperes, et saturabún-tur : ζ et laudábunt Dóminum qui requírunt eum : * vivent corda eórum in sǽculum sǽculi.

Reminiscéntur et converténtur ad Dóminum * univérsi fines terræ :

Et adorábunt in conspéctu eius * univérsæ familiæ géntium.

Quóniam Dómini est regnum : * et ipse dominábitur géntium.

Manducavérunt et adoravérunt omnes pingues terræ : * in conspéctu eius cadent omnes qui descéndunt in terram.

Et ánima mea illi vivet : *

Non dicitur Glória Patri.

28. *Communione absoluta, celebrans digitos abluit in vase ac purificatorio abstergit, nihil dicens; pyxis vero in tabernaculo reponitur, vel, præsertim si non exstat tabernaculum in altari maiore, per aliquem sacerdotem vel diaconum ad locum reservationis, extra ecclesiam, defertur. Diaconus missale in medio altaris disponit.*

29. *His completis, celebrans stans in medio altaris, habens ante se librum, ministris sacris more solito post eum ordinatis, dicit pro gratiarum actione, manibus iunctis et eo tono quo dicuntur orationes ad Horas, tres sequentes orationes, omnibus stantibus et Amen respondentibus.*

Orémus. ζ

Oratio prima

Super populum tuum, quásimus, Dómine, qui passióinem et mortem Filii tui devóta mente recóluit, ζ benedictio copiosa descéndat, indulgentia véniat, consolátio tribuátur, fides sancta succréscat, redemptio sempitérana firmétur : Per eúndem Christum Dóminum nostrum. ζ R. Amen.

Orémus. ζ

Oratio secunda

Omnipotens et misericors Deus, qui Christi tui beáta passióne et morte nos reparásti : consérva in nobis óperam misericordiæ tuæ, ζ ut, huius mystérii participatióne, perpétua devotióne vivámus : Per eúndem Christum Dóminum nostrum. ζ R. Amen.

Orémus. ζ

Oratio tertia

Reminiscere miseratiónum tuárum, Dómine, et fábulos tuos ætéra protectione sanctifica, ζ pro quibus Christus, Fílius tuus, per suum cruórem, instituit paschálē mystérium : Per eúndem Christum Dóminum nostrum. ζ R. Amen.

30. Celebrans de altari descendit, et, facta debita reverentia, omnes in sacristiam revertuntur.

31. Tempore opportuno, sanctissima Eucharistia reportatur, forma simplici, ad locum reservationis, et ibidem asservatur, lampade de more accensa. Altare maius denudatur, relicta tantum Cruce cum candelabris.

32. Vesperæ ab iis qui solemni Actioni liturgicæ postmeridianæ intersunt, hodie non dicuntur.

AD COMPLETORIUM

Completorium dicitur post solemnem Actionem liturgicam, hora opportuniore, duabus candelis accensis.

Postquam fratres versis vultibus ad altare se signaverint, dicuntur sub antiphona Christus factus est tres psalmi et canticum, ut Feria V in Cena Domini, 110.

Repetita post psalmos et canticum antiphona, genuflectunt omnes et dicunt Pater noster totum secreto.

Deinde statim subiungitur

Oratio absque Orémus

Réspice, quæsumus, Dómine, super hanc familiam tuam, ꝑ pro qua Dóminus noster Iesus Christus non dubitávit mánibus tradi nocéntium : et crucis subire torméntum. ꝑ

SABBATO SANCTO

I classis

AD MATUTINUM

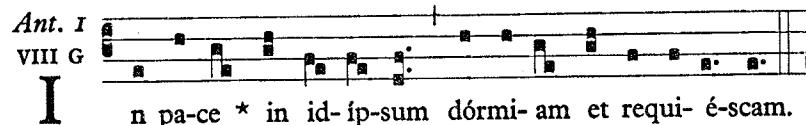
Si Officium peragatur in choro vel in communi, Matutinum non anticipatur de sero, sed dicitur mane, hora competenti.

In recitatione vero a solo Matutinum et Laudes dicuntur congruo tempore, iuxta rubricas.

Postquam fratres versis vultibus ad altare se signaverint, omnibus aliis prætermisis, Matutinum absolute incipitur ab antiphona primi psalmi.

IN I NOCTURNO

Ant. I   VIII G

I n pa-ce * in id- ip-sum dórmi- am et requi- é-scum.

Ps. 4. Cum invo-cá-rem, ex-audi- vit me De- us iustí- ti- æ me- æ:*

in tri-bu-la-ti- ó-ne di-la-tá-sti mi- hi.

Miseré mei, * et exáudi oratióne m e a m.

Fili hóminum, úsquequo gravi corde? * ut quid dilígitis vanitátem, et quéreris mendáciū?

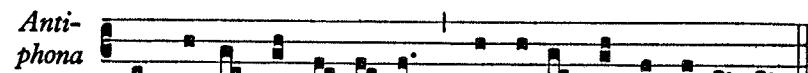
Et scítote quóniam mirificávit

Dóminus sanctum suum : * Dóminus exáudiet me cum clamá vero ad eum.

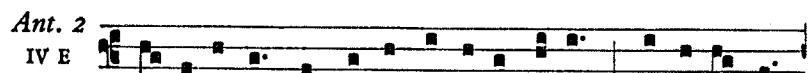
Irascímini, et nolite peccáre : * quæ dícitis in córdibus vestris, in cubilibus vestris compungímini.

Sacrificáte sacrificíum iustitiæ, et speráte in Dómino. * Multi dicunt: Quis osténdit nobis bona?

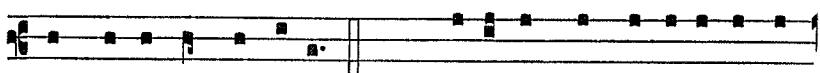
Signátum est super nos lumen vultus tui, Dómine: * dedísti lætitiā in corde meo.

In pa-ce in id-íp-sum dórmī- am et requi- é-scam.

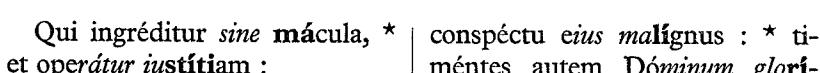
H a- bi-tá-bit * in ta-berná-cu-lo tu- o : requi- é-scat

in monte sancto tu- o. Ps. 14. Dómi-ne, quis ha-bi-tá-bit in

ta-berná-cu-lo tu- o? * aut quis requi- é-scat in monte sanc-

to tu- o?

Qui ingréditur sine mácula, * et operátur iustitiā:

Qui lóquitur veritatiem in corde suo, * qui non egit dolum in lingua sua:

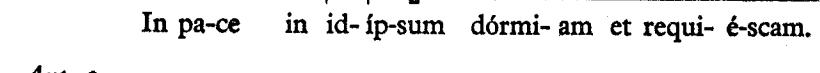
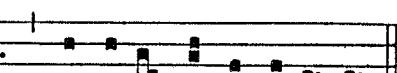
Nec fecit próximo suo malum, * et opprórium non accépit adversus próximos suos.

Ad nihilum dedúctus est in

A fructu frumenti, vini, et ólei sui, * multiplicáti sunt.

In pace in idípsum * dórmiam, et requiéscam.

Quóniam tu, Dómine, singuláriter in spe * constituísti me.

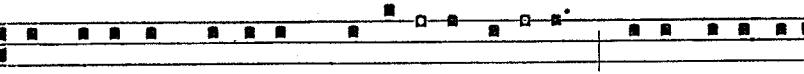
*Anti-
phona*

Ha- bi-tá-bit in ta-berná-cu-lo tu- o : requi- é-scat

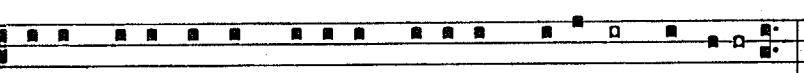
in monte sancto tu- o.

C a-ro me- a * requi- é-scat in spe. Ps. 15. Consérvá

me, Dómi-ne, quó-ni- am spe-rá- vi in te. * Di-xi Dómi-no :

De-us me- us es tu, quó-ni- am bonó-rum me- ó-rum non e- ges.

Sanctis, qui sunt in terra eius, * mirificávit omnes voluntátes meas in eis.

Multiplicátae sunt infirmítates eórum : * póstea acceleravérunt.

Non congregábo conventícola eórum de sanguínibus, * nec memor ero nómínum eórum per lábia mea.

Dóminus pars hereditatis meæ, et cálicis mei : * tu es, qui restítues hereditátem meam mihi.

Funes cecidérunt mihi in præcláris : * étenim heréditas mea præclára est mihi.

Benedícam Dóminum, qui tríbuit mihi intellec̄tum : * ínsuper et usque ad noctem increpáuerunt me renes mei.

Providébam Dóminum in conspéctu meo semper : * quóniam a dextris est mihi, ne commóvear.

Propter hoc lætátum est cor meum, et exsultávit lingua mea: * ínsuper et caro mea requiéscet in spe.

conspéctu eius malignus : * timéntes autem Dóminum glorificat :

Qui iurat próximo suo, et non décipit, et qui pecúniam suam non dedit ad usúram, * et múnera super innocéntem non accépit.

Qui facit hæc, * non movébitur in atérnum.

Quóniam non derelínques ániam meam in inférno : * nec dabis sanctum tuum vidére corruptiónem.

Notas mihi fecísti vias vitæ, q̄ adimplébis me lætítia cum vultu tuo : * delectatiónes in déxtera tua usque in finem.

Anti-phona

Ca-ro me- a requi- éscet in spe.

V. In pa-ce in id-íp-sum.

R. Dórmì- am et requi- éscam.

Dicto Pater noster secreto, non pronuntiatur Et ne nos, sed facto signo a Prælato, lector incipit legere; et hoc etiam fit ante quartam et septimam lectionem. Iube, domne, et Tu autem, non dicuntur, sed finita lectione sive lamentatione, immediate inchoatur responsorium.

Lectio I

D e lamen-ta-ti- ó-ne Ie-remí-æ Prophé-tæ.

A-leph. Quómo-do obscu-rá-tum est aurum, mu-tá-tus est co-lor óptimus, dispérsi sunt lá-pi-des sanctu- á-ri- i in

cá-pi-te ómni- um pla-te- á-rum? Beth. Fí-li- i Si- on

ícli- ti et amícti auro primo : quómo-do repu-tá-ti sunt

in va-sa téste- a, o-pus má-nu- um fí-gu-li? Ghimel.

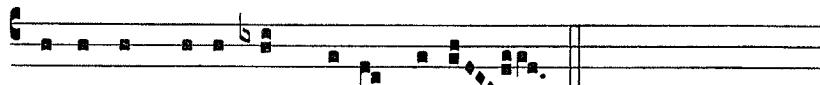
Sed et lámi- æ nu-da-vé-runt mammam, lacta-vé-runt cá-tu-los

su- os : fí-li- a pó-pu-li me- i cru-dé-lis, qua-si strúthi- o in

de- sérto. Da-leth. Adhæ-sit lingua lacténtis ad pa-lá-

tum e-ius in si- ti : párvu- li pe-ti- é-runt pa-nem, et non

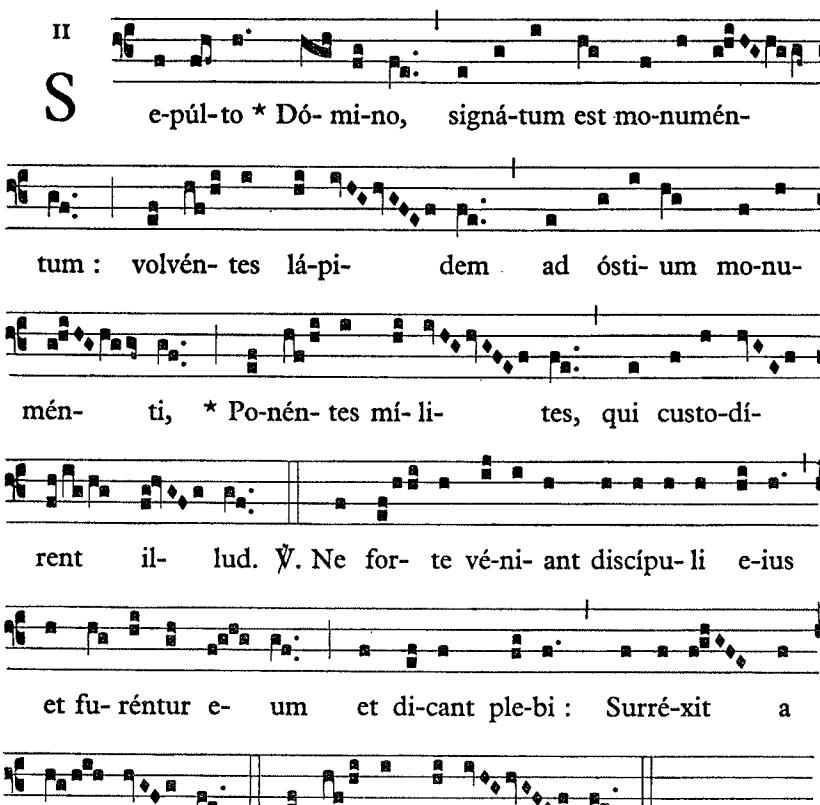
e-rat qui fránge-ret e- is. Ie-rú-sa-lem, Ie-rú-sa-lem, convér-

te-re ad Dómi-num De- um tu- um.

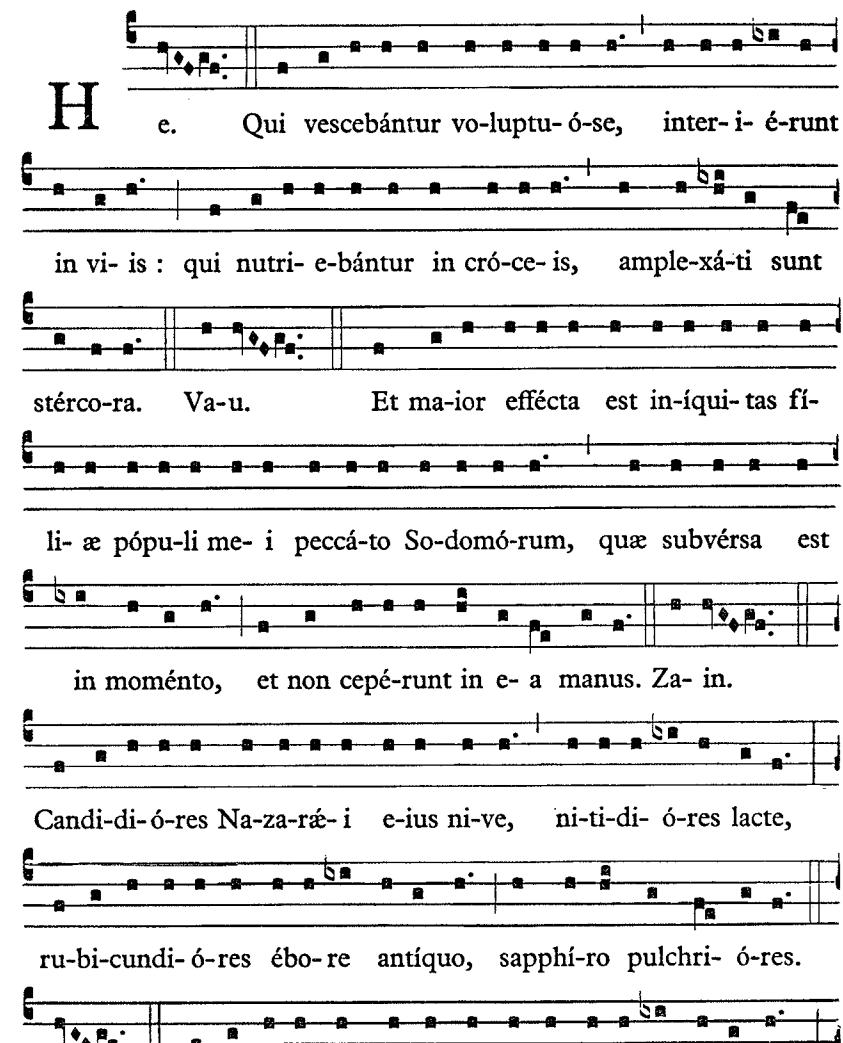
¶ Finita lectione, ille qui legit, inter pulpítum et gradus presbyterii, utrumque genu flectit.

Responsorium I

te-re ad Dómi-num De- um tu- um.
e-púl-to * Dó- mi-no, signá-tum est mo-numén-
tum : volvén- tes lá-pi- dem ad ósti- um mo-nu-
mén- ti, * Po-nén- tes mí- li- tes, qui custo-dí-
rent il- lud. ¶ Ne for- te vé-ni- ant discípu- li e-ius
et fu- réntur e- um et di-cant ple-bi : Surréxit a
mó- tu- is. * Po-nén- tes mí- li- tes.

Lectio II

H e. Qui vescebántur vo-luptu- ó-se, inter- i- é-runt

in vi- is : qui nutri- e-bántur in cró-ce- is, ample-xá-ti sunt

stérco-ra. Va-u. Et ma-ior effécta est in-íqui-tas fí-

li- æ popu-li me- i peccá-to So-domó-rum, quæ subvérsa est

in moménto, et non cepé-runt in e- a manus. Za- in.

Candi-di- ó-res Na-za-rá- i e-ius ni-ve, ni-ti-di- ó-res lacte,

ru-bi-cundi- ó-res ébo- re antiquo, sapphi-ro pulchri- ó-res.

Heth. De-nigrá-ta est su-per carbó-nes fá-ci- es e- ó-rum,

et non sunt cōgnī- ti in pla- té- is : adhā- sit cu-tis e- ó-rum
 óssibus : áru- it et facta est qua-si lignum. Ie-rú-sa-lem,
 Ie-rú-sa-lem, converte-re ad Dómi-num De- um tu- um.

Responsorium II

v
I e-rú-sa-lem, * lu- ge, et ex-u- e te vé-sti- bus
 iucun- di- tá- tis : indú- e-re cí-ne-re et ci-
 lí- ci- o : * Qui- a in te est oc- cí- sus
 Salvá- tor Isra- el. ¶ De-duc qua- si torréntem
 lácrimas per di- em et noc- tem, et non tá-ce- at pu-

píl-la ó- cu- li tu- i. * Qui- a in te est.

Lectio III

T eth. Mé- li- us fu- it occí- sis glá-di- o, quam inter-
 féctis fame : quó-ni- am is-ti extabu- é-runt consúmpti a
 ste-ri- li- tás- te terræ. Iod. Manus mu- lí- e-rum mi-se-ri-
 córdi- um coxé-runt fí- li- os su- os : facti sunt cibus e- á-rum
 in contri- ti- óne fí- li- æ pó- pu- li mé- i. Caph. Com-
 plé- vit Dóminus fu- ró- rem su- um, effú- dit i- ram indigna- ti- ó-
 nis su- æ : et succéndit ignem in Si- on, et de- vo- rá- vit

fun-daménta e- ius. Lamed. Non cre-di-dé- runt re-ges
 terræ, et u-ni-vérsi ha- bi-ta-tó-res orbis, quó-ni- am in-
 gre-de-ré-tur hostis et in-imí-cus per portas Ie-rú-sa- lem.
 Ie-rú-sa-lem, Ie-rú-sa-lem, convérte-re ad Dómi-num De- um
 tu- um.

Responsorium III

v
P lange * qua- si virgo, plebs me-
 a : u-lu-lá- te, pa- stó- res, in cí-ne-re et
 ci-lí- ci- o : * Qui- a vé-ni- et di- es Dó- mi-ni

ma- gna et amá- ra val- de. ¶ U-lu-
 lá-te, pastó-res, et clamá- te : aspérgi- te vos
 cí-ne- re. * Qui- a vé-ni- et. R. Plange.

IN II NOCTURNO

Ant. 4
 v a
E - le-vámi- ni, * portæ æ-terná-les : et intro- i- bit
 Rex gló- ri- æ. Ps. 23. Dómi-ni est terra, et ple-ni-túdo
 e- ius : * orbis terrá-rum, et u-ni-vérsi, qui há-bi-tant in
 e- o.

Quia ipse super mária fundávit eum : * et super flúmina præ-
 parávit eum. | Quis ascéndet in montem Dó-
 mini? * aut quis stabit in loco
 sancto eius?

Innocens mánibus et mundo corde, *z* qui non accépit in vano ániam suam, * nec iurávit in dolo próximo suo.

Hic accípiet benedictiónem a Dómino : * et misericórdiam a Deo, salutári suo.

Hæc est generátio quæréntium eum, * quæréntium fáciem Dei Iacob.

Attóllite portas, príncipes, ve-

Anti-phona

E-le-vámi- ni, portæ æ-terná-les : et intro- fi- bit

Rex gló-ri- æ.

Ant. 5

IV E

C redo vi-dé- re * bo-na Dómi-ni in terra vi-vénti-

um. Ps. 26. Dómi-nus il-lumi-ná- ti-o me- a, et sa-lus
me- a, * quem ti- mé- bo?

Dóminus protéctor *vitæ* meæ, * a quo trepidábo?

Dum apprópiant super me no-

stras, *z* et elevámini, portæ æternáles : * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ? * Dóminus fortis et potens : Dóminus potens in prælio.

Attóllite portas, príncipes, vestrás, *z* et elevámini, portæ æternáles : * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ? * Dóminus virtútum ipse est Rex glóriæ.

Si consístant advérsum me castra, * non timébit cor meum.

Si exsúrgat advérsum me prælium, * in hoc ego sperábo.

Unam pétii a Dómino, *hanc requíram*, * ut inhábitem in domo Dómini ómnibus diébus vitæ meæ :

Ut vídeam voluptátem Dómini, * et vísitem templum eius.

Quóniam abscondit me in tabernáculo suo : * in die malórum protéxit me in abscondito tabernáculi sui.

In petra exaltávit me : * et nunc exaltávit caput meum super inimícos meos.

Circuívi, et immolávi in tabernáculo eius hóstiam vociferatiónis : * cantábo, et psalmum dicam Dómino.

Exáudi, Dómine, vocem meam, qua clamávi ad te : * miserére mei, et exáudi me.

Tibi dixit cor meum, *z* exquisítiv te fácies mea : * fáciem tuam, Dómine, requíram.

Ne avértas fáciem tuam a me : * ne declínas in ira a servo tuo.

Adiútor meus esto : * ne derelinquas me, neque despícias me, Deus, salutáris meus.

Quóniam pater meus, et mater mea dereliquerunt me : * Dóminus autem assúmpsit me.

Legem pone mihi, Dómine, in via tua : * et dírige me in sémitam rectam propter inimícos meos.

Ne tradíderis me in ánimas tribulántium me : * quóniam insurrexérunt in me testes iníqui, et mentita est iniquitas sibi.

Credo vidére bona Dómini * in terra vivéntium.

Exspécta Dóminum, viriliter age : * et confortétur cor tuum, et sustine Dóminum.

Anti-phona

Credo vi-dé- re bona Dómi-ni in terra vi-vénti- um.

Ant. 6

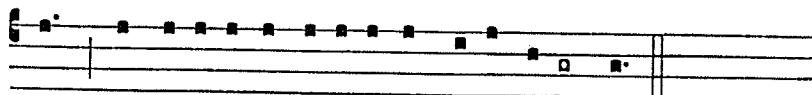
VIII G

D ómine, * abstra-xí-sti ab ín-fe- ris á- ni-mam

me- am. Ps. 29. Exaltá-bo te, Dómi-ne, quó- ni- am sus-ce-pí-sti

céntes, * ut edant carnes meas :

Qui tribulant me inimici mei, * ipsi infirmáti sunt, et cecidérunt.

me : * nec de-lectá-sti in-imí-cos me- os super me.

Dómine, Deus meus, clamávi
ad te, * et sanásti me.

Dómine, eduxisti ab inférno
ánimam meam : * salvásti me
a descendéntibus in lacum.

Psálite Dómino, sancti eius : *
et confitémini memoriæ sancti-
tatis eius.

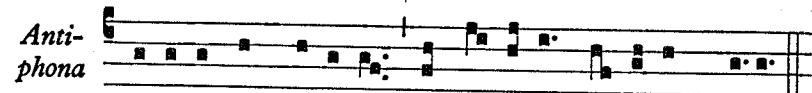
Quóniam ira in indignatióne
eius : * et vita in voluntáte eius.

Ad vésperum demorábitur fles-
tus : * et ad matutínum lèftitia.

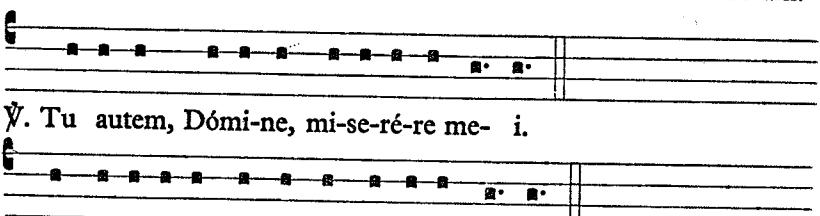
Ego autem dixi in abundántia
mea : * Non movébor in ætér-
num.

Dómine, in voluntáte tua, *
præstítisti decóri meo virtútem.

Avertísti fáciem tuam a me, *
et factus sum conturbátus.

Dómine, abstra-xísti ab ín-fe-ris á-nimam me-am.

V. Tu autem, Dómi-ne, mi-se-ré-re me- i.

R. Et re-súsci-ta me, et re-trí-bu- am e- is.

Pater noster, secreto.

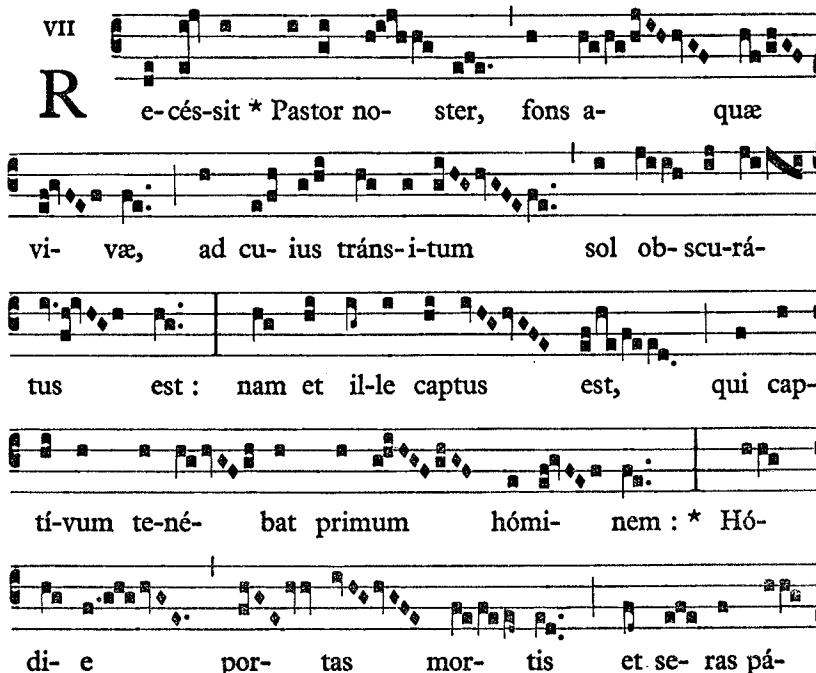
Ex Tractátu sancti Augustíni Episcopi super psalmos.

Lectio IV

In psalmum 63

Accédet homo ad cor altum : et exaltábitur Deus. Illi dixerunt. Quis nos vidébit? Defecérunt scrutantes scrutatiónes : consilia mala. Accéssit homo ad ipsa consilia : passus est se tenéri ut homo. Non enim tenerétur nisi homo, ο̄ aut viderétur nisi homo, aut cæderétur nisi homo : aut crucifigeretur aut moreretur nisi homo. Accéssit ergo homo ad illas omnes passiónes : quæ in illo nihil valérent, nisi esset homo. Sed si ille non esset homo : non liberaréatur homo. Accéssit homo ad cor altum, id est, cor secrétum, ο̄ obiciens aspéctibus humánis hóminem : servans intus Deum. Celans formam Dei, in qua æquális est Patri : et ófferens formam servi, qua minor est Patre.

Responsorium IV

ri-ter Salvá-tor no- ster dis- rú- pit. *V.* Destrú-
xit qui-dem claustra infér- ni et subvérbit po-tén-
ti- as di- á- bo- li. * Hó- di- e.

Lectio V

Quo perduxérunt illas scrutatiōnes suas, quas perscrutántes defecérunt, ⁊ ut étiam mórtuo Dómino et sepúlco, custódes pónerent ad sepúlcrum? Dixérunt enim Piláto. Sedúctor ille. Hoc appellabátur nómine Dóminus Iesus Christus : ad solátiū servórum suórum, quando dicúntur seductóres. Ergo illi Piláto. Sedúctor ille, ínquiunt, dixit adhuc vivens : Post tres dies resúrgam. Iube itaque custodíri sepúlcrum usque in diem tértium, ⁊ ne forte véniant discípuli eius et furéntur eum et dicant plebi : Surréxit a mórtuis. Et erit novíssimus error peior prióre. Ait illis Pilátus. Habétis custódiam : ite, custodíte sicut scitis. Illi autem abeúntes, muniérunt sepúlcrum : signáentes lápidem, cum custódibus.

Responsorium V

VIII
O vos omnes * qui transí- tis per vi- am, attén-
di-te, et vi-dé- te, * Si est do- lor sí- mi- lis

sic- ut do-lor me- us. *V.* Atténdi- te, u-ni-
vérsi pó-pu- li, et vi-dé- te do- ló- rem me-
um. * Si est do- lor.

Lectio VI

Posuérunt custódes mílitēs ad sepúlcrum. Concússa terra : Dóminus resurrexít. Mirácula facta sunt tália circa sepúlcrum, ⁊ ut et ipsi mílitēs, qui custódes advénerant, testes fierent : si vellent vera nuntiáre. Sed avaritia illa, quæ captivávit discípulum cómitem Christi : captivávit et mílitēm custódem sepúlcri. Damus, ínquiunt, vobis pecúniam : et dícite quia vobis dormiéntibus venérunt discípuli eius et abstulérunt eum. Vere defecérunt scrutántes scrutatiōnes. Quid est quod dixísti, ⁊ o infélix astútia? Tantúmne déseris lucem consílii pietatis, et in profúnda versutiā demérgeris, ut hoc dicas, ⁊ Dícite quia vobis dormiéntibus venérunt discípuli eius et abstulérunt eum? Dormiéntes testes ádhibes? Vere tu ipse obdormísti : qui scrutándo tália defecísti.

Responsorium VI

v
C a-li-ga-vé- runt * ó-cu- li me- i a fle-
tu me- o : qui a e-longá-tus est a me

qui conso- la- bá- tur me : vi-dé- te, omnes pópu- li,
 * Si est do- lor sí- mi- lis sic- ut do- lor
 me- us. V. O vos omnes qui transí- tis per vi-
 am, atténdi-te, et vi- dé- te. * Si est do- lor.
 R. Ca-li-ga-vé- runt.

IN III NOCTURNO

Ant. 7

VIII G

D e- us ád-iu-vat me : * et Dómi-nus suscéptor est áni-
 mæ me- æ. Ps. 53. De- us, in nómí-ne tu- o salvum me fac : *
 et in virtú-te tu- a iú-di-ca me.

Deus, exáudi oratióne- m- am : * áuribus pércepe verba
oris mei.

Quóniam aliéni insurrexérunt
advérsus me, et fortes quæsié-
runt ánimam meam : * et non
proposuérunt Deum ante con-
spéctum suum.

Ecce enim Deus ádiuvat me : *

Anti- phona

De- us ád-iu-vat me : et Dómi-nus suscéptor est á-
nimæ me- æ.

Ant. 8
VII a

I n pa-ce factus est * lo-cus e- ius : et in Si- on ha-
bi-tá- ti- o e- ius. Ps. 75. No-tus in Iudáe- a De- us : *

in Isra- el magnum no- men e- ius.

Et factus est in pace locus
eius : * et habitatio eius in Sion.

Ibi confrégit poténtias ár-
cuum, * scutum, gládium, et
bellum.

et Dóminus suscéptor est ánimæ
meæ.

Avérte mala inimícis meis : *
et in veritáte tua dispérde illos.

Voluntárie sacrificábo tibi, *
et confitébor nómini tuo, Dó-
mine : quóniam bonum est :

Quóniam ex omni tribulatióne
eripuísti me : * et super inimícos
meos despéxit óculus meus.

Illúminans tu mirabiliter a
móntibus æternis : * turbáti sunt
omnes insipiéntes corde.

Dormiérint somnum suum : *
et nihil invenérunt omnes viri

divitiárum in mánibus suis.

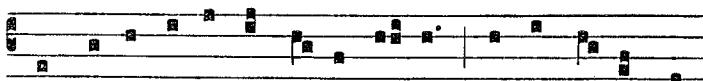
Ab increpatiōne tua, Deus Iacob * dormitavérunt qui ascéndérunt equos.

Tu terríbilis es, et quis résistet tibi? * ex tunc ira tua.

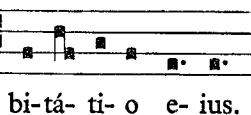
De célo audítum fecísti iudíciū : * terra trémuit et quiévit,

Cum exsúrgeret in iudícium Deus, * ut salvos fáceret omnes mansuétos terræ.

Antiphona

In pa-ce factus est lo-cus e- ius : et in Si- on ha-

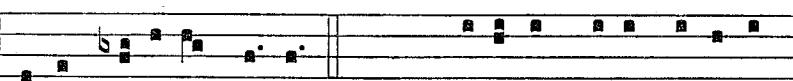
bi-tá- ti- o e- ius.

Ant. 9

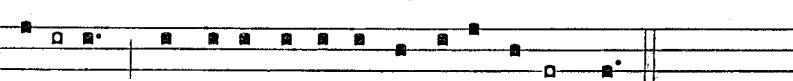
IV A

F

actus sum * sic-ut ho-mo si-ne adiu-tó-ri- o,

inter mórtu- os li- ber. Ps. 87. Dómi-ne, De- us sa- lú- tis

me- æ : * in di- e clamá- vi, et nocte co- ram te.

Intret in conspéctu tuo orátio mea : * inclína aurem tuam ad ap- precem meam :

Quia repléta est malis ánima mea : * et vita mea inférno ap- propinquávit.

Æstimátus sum cum descendéntibus in lacum : * factus sum sicut homo sine adiutorio, inter mórtuos liber.

Sicut vulneráti dormiéntes in sepúlcris, η quorum non es memor amplius : * et ipsi de manu tua repúlsi sunt.

Posuérunt me in lacu inferiori : * in tenebrósis, et in umbra mortis.

Super me confirmátus est furor tuus : * et omnes fluctus tuos induxisti super me.

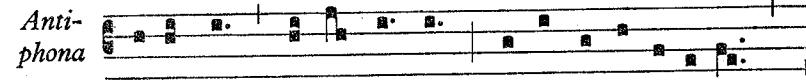
Longe fecísti notos meos a me : * posuérunt me abominatiómem sibi.

Tráditus sum, et non egrediébar : * óculi mei languérunt præ inópia.

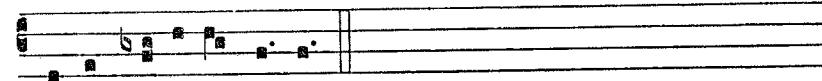
Clamávi ad te, Dómine, tota die : * expándi ad te manus meas.

Numquid mórtuis fácies mirabilia : * aut médici suscitábunt, et confitebúntur tibi?

Anti- phona

Factus sum sic-ut ho-mo si-ne adiu-tó-ri- o,

inter mórtu- os li- ber.

Numquid narrábit áliquis in sepúlcro misericórdiam tuam, * et veritátem tuam in perditióne?

Numquid cognoscéntur in ténebris mirabilia tua, * et iustitia tua in terra oblivíonis?

Et ego ad te, Dómine, clama- mávi : * et mane orátio mea prævéniet te.

Ut quid, Dómine, repéllis ora- tiómem meam : * avértis fáciem tuam a me?

Pauper sum ego, et in labóribus a iuventúte mea : * exaltátus autem, humiliátus sum et conturbátus.

In me transiérunt iræ tuæ : * et terróres tui conturbavérunt me.

Circumdedérunt me sicut aqua tota die : * circumdedérunt me simul.

Elongásti a me amícum et próxi- ximum : * et notos meos a miséria.

IV
V. In pa-ce factus est lo-cus e-ius.

R. Et in Si-on ha-bi-tá-ti-o e-ius.

Pater noster, secreto.

Sermo sancti Leónis Papæ.

Lectio VII

Peracto, dilectissimi, Salvatoris triumpfo et consummatis dispensationibus, quas omnia Véteris Testaménti elóquia nuntiárunt, qd lúgeat carnalis Iudéus, sed spiritális gáudeat Christiánus: et festivitas, quæ illis convérsa est in noctem, nobis corúscet in lucem. Quóniam crux Christi éadem est et credéntium glória: et non credéntium poena. Quamvis enim persequéntium furor nihil áliud in Dóminum maiestatis operátus sit, quam atrócem crudelitátem et immítē supplícium: redémpsis tamen hac Dómini passióne vérior iustiórque lætándi est rátio quam doléndi.

Responsorium VII

IV
E c-ce * quómodo mó-ri-tur iu-stus, et ne-mo
pér-ci-pit cor-de: et vi-ri iusti tollún-tur, et
ne-mo con-sí-de-rat: a fá-ci-e in-iqui-tá-

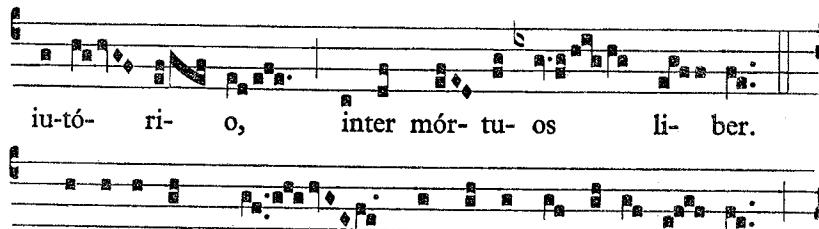
tis sublá-tus est iu-stus, * Et e-rit in pa-ce memó-ri-a e-ius. V. In pa-ce factus est lo-cus e-ius: et in Si-on ha-bi-tá-ti-o e-ius. Et e-rit in pa-ce.

Lectio VIII

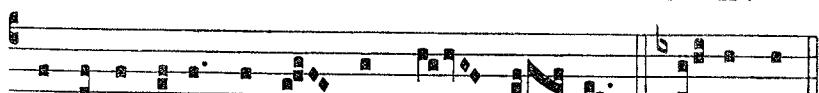
Fúerit tunc discipulórum excusábilis pavor, qd nec in diffidéntiæ culpam Apostólicus mæror incíderit: quando, concurréntibus ad unum scelus Iudéis Iudæorúmque principibús, supérbus taurórum pínguium tumor et protérra vitulórum petulántia sæviébat. Quando sub óculis óvium, Pastórissi iusti sanguinem freméntium bestiárum rábies expetébat, qd quando déniq; étiam ipse, qui pati vénérat, de nostræ natúræ communióne dicébat: Tristis est ánima mea usque ad mortem.

Responsorium VIII

IV
Æ s-timá-tus sum * cum de-scendéntibus in la-cum: * Fac-tus sum sic-ut ho-mo si-ne ad-

V. Po-su- é-runt me in la-cu in-fe-ri- ó- ri :

in te-nebró-sis et in umbra mor- tis. * Fa-ctus sum.

Lectio IX

Nunc autem postquam susceptióne infirmitátis poténtia est clarificáta virtútis : nulla fidélium mæstitúdine paschális est obscuránda solémnitas, ⁊ nec cum tristitia nobis gestórum ordo recoléndus est : cum ita Dóminus usus sit malitia Iudæórum, ut intentióne facinoris volúntas sit impléta miseréntis. Si autem in éxitu Israél de Ægýpto agni sanguis fuit restitútio libertatis, ⁊ et sacra- tissima est facta festívitas, quæ per hóstiam pécudis iram avérteret vastatóris : quanta pópulis christiánis concipiénda sunt gáudia, ⁊ pro quibus omnípotens Pater Fílio suo non pepérct, sed pro nobis ómnibus trádidit illum! Ut in occisióne Christi, Pascha esset verum et singuláre sacrificium : quo non ex dominatione Pharaónis unus pópulus, sed ex diáboli captivitaté totus mundus erúitur.

Sine intervallo sequitur

Re-cordá- re, Dómi-ne, quid accí- de- rit no- bis : in-

tu- é-re, et réspi-ce oppró- bri- um nostrum.

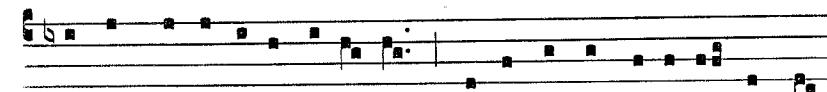
He- ré-di-tas nostra versa est ad a-li- é- nos : domus nostræ

Pu-píl-li facti sumus absque pa- tre,

Aquam ma- tres nostræ qua-si ví-du- æ.

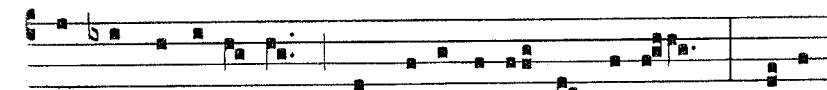
nostram pe-cú-ni- a bí-bi-mus : ligna nostra pré- ti- o compa-

rá-vimus. Cerví-cibus nostris mi-nabá- mur, las- sis non

da- bá-tur réqui- es. Ægýpto dé-dimus ma-

Patres num et Assý-ri- is, ut sa-tu-ra-ré-mur pane.

nostri pecca-vé-runt et non sunt: et nos in-iqui-tá-tes e-
ó- rum por-tá-vimus. Servi domi-ná-ti
sunt no-stri: non fu-it qui red-íme-ret de ma-nu e- ó-
rum. In a-nimá-bus nostris affe-re-bámus panem no- bis,
a fá-ci-e glá-di-i in de-sérto.
Pel-lis nostra qua-si clí-banus ex-ústa est a fá-ci-e tempe-
stá-tum famis. Mu-lí-e-res in Si-on humi-li-a-vé- runt,
et vírgi-nes in ci-vi-tá-ti-bus Iuda.
Príncipes manu suspénsi sunt: fá-ci-es senum non e-ru-

bu-é-runt. Ado-lescéntibus impu-dí-ce abú-si sunt:
et pú-e-ri in ligno corru-é-runt.
Senes de-fe-cé-runt de por-tis: iúvenes de cho-ro psal-lén-
ti-um. De-fé-cit gáudi-um cordis no-stri: ver-sus est
in luc-tum cho-rus noster. Cé-ci-dit co-róna
cá-pi-tis no-stri: vae no-bis, qui a pec-cá-vimus. Proptér-
e-a mæstum factum est cor no-strum, íd-e-o contene-
brá-ti sunt ó-cu-li nostri: Propter montem
Si-on qui a dispé-ri-it, vulpes ambu-la-vé-runt in e-

o. Tu autem, Dómi-ne, in æ-térnum permané- bis,
só- li- um tu- um in gene-ra-ti- ó-nem et gene- ra-ti-
ónem. Qua-re in perpé-tu- um obli-viscé- ris
no-stri? de-re-línques nos in longi-tú- di-ne di- é-rum?
Convénte nos, Dómíne, ad te, et converté- mur: ín- no-va-
di- es nostros sic- ut a prin- cí-pi- o.
Sed pro- fí-ci- ens repu- lí- sti nos, i-rá-tus es contra
nos ve-hémenter. Ie-rú-sa-lem, Ie-rú-sa- lem, con- vérte-re
ad Dómi- num De- um tu- um.

A - gnus De- i Chri- stus * immo- lá- tus
est pro sa-lú- te mun- di: nam de pa- réntis
pro- toplá- sti fraude Factor cóndo- lens, quan-
do po-mi no-xi- á- lis morsu in mor- tem cór-
ru- it, ipse lignum tunc no- tá- vit, * Damna-
li- gni ut sólve- ret. **V.** Lu- stris sex qui iam
per- áctis tempus implens córpo- ris, se vo- lén- te na- tus ad
hoc, passi- ó-ni dé-di- tus, Agnus in cru- cis le- vá- tur

immo-lán-dus stí-pi-te. * Damna li-gni
ut sólve-ret. R. Agnus De-i Chri-stus.

AD LAUDES

Ant. I

IV A

O mors, * e-ro mors tu- a : morsus tu- us e-ro,
inférne. Ps. 50. Mi-se-ré-re me- i, De- us, * se-cúndum ma-
gnam mi-se-ri-córdi- am tu- am.

Et secúndum multitúdinem miseratiónum tuárum, * dele ini-quitátem meam.

Amplius lava me ab iniuitáte mea : * et a peccáto meo munda me.

Quóniam iniuitátem meam ego cognósco : * et peccátum meum contra me est semper.

Tibi soli peccávi, et malum coram te feci : * ut iustificérис

in sermóníbus tuis, et vincas cum iudicáris.

Ecce enim in iniuitáibus con-céptus sum : * et in peccáti concépit me mater mea.

Ecce enim veritátem dilexi-sti : * incérta et occulta sapiéntiæ tuæ manifestásti mihi.

Aspérges me hyssópo, et mun-dábor : * lavábis me, et super nivem deal'bábor.

Audítui meo dabis gáudium et latítiam : * et exsultábunt ossa humiliáta.

Avérte fáciem tuam a peccáti meis : * et omnes iniuitátes meas dele.

Cor mundum crea in me, Deus : * et spíritum rectum innova in viscéribus meis.

Ne proícias me a fácie tua : * et spíritum sanctum tuum ne áuferas a me.

Redde mihi latítiam salutáris tui : * et spíritu principali con-firma me.

Docébo iniúcos vias tuas : * et ímpii ad te converténtur.

Líbera me de sanguínibus, Deus, Deus salútis meæ : * et

Anti-phona

O mors, e-ro mors tu- a : morsus tu- us e- ro,
inférne.

Ant. 2

IV A

P langent e- um * qua-si u-ni-gé-ni-tum, qui a inno-
cens Dómi-nus occí-sus est. Ps. 42. Iú-di-ca me, De- us, et discér-

exsultábit lingua mea iustítiam tuam.

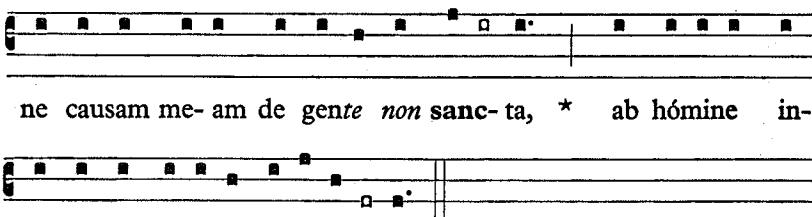
Dómine, lábia mea apéries : * et os meum annuntiábit laudem tuam.

Quóniam si volússes sacrifí-cium, dedíssem útique : * holocáustis non delectáberis.

Sacríficium Deo spíritus con-tribúlatus : * cor contrítum, et humiliátum, Deus, non despíces.

Benígne fac, Dómine, in bona voluntáte tua Sion : * ut ædifi-céntur muri Ierúsalem.

Tunc acceptábis sacrificium iustítiae, oblationes et holocáu-sta : * tunc impónent super altáre tuum vítulos.

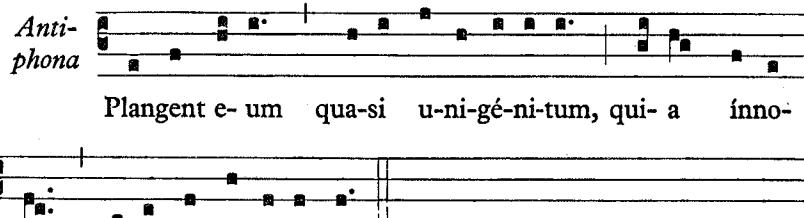
ne causam me- am de gente non sanc- ta, * ab hómine in-

íquo et do-ló-so é-ru- e me.

Quia tu es, Deus, fortitudo
mea : * quare me repulisti? et
quare tristis incédo, dum affligit
me inimicus?

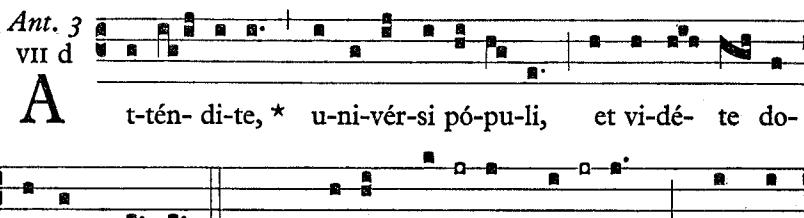
Emítte lucem tuam et veritá-
tem tuam : * ipsa me deduxérunt,
et adduxérunt in montem sanc-
tum tuum, et in tabernácula tua.

Et introíbo ad altáre Dei : *

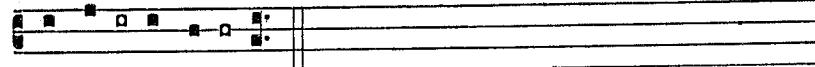

Plangent e- um qua-si u-ni-gé-ni-tum, qui- a íno-

cens Dómi-nus occí-sus est.

ló-rem me- um. Ps. 62. De-us, De- us me- us, * ad te.

de lu- ce ví-gi-lo.

Sitívit in te áнима mea, *
quam multiplíciter tibi caro mea.

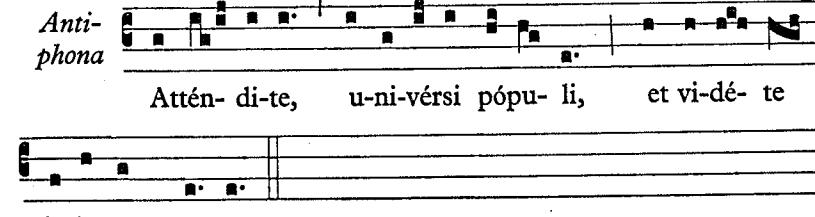
In terra desérta, et ívia, et
inaquosa : ? sic in sancto appá-
rui tibi, * ut vidérem virtútem
tuam, et glóriam tuam.

Quóniam mélior est misericór-
dia tua super vitas : * lábia mea
laudábunt te.

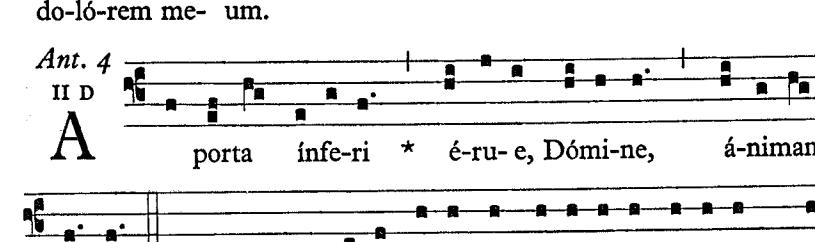
Sic benedíc te in vita mea: *
et in nómine tuo levábo manus
meas.

Sicut ádipe et pinguédine re-
pleátur áнима mea : * et lábiis
exsultatiónis laudábit os meum.

Si memor fui tui super stratum

Attén- di-te, u-ni-vérsi pópu- li, et vi-dé- te

me- am. Cant. Ezechiæ. Ego di-xi : In dimí-di- o di- é-rum me-

meum, ? in matutínis meditábor
in te : * quia fuísti adiútor
meus.

Et in velaménto alárum tuárum
exsultábo, ? adhésit áнима mea
post te : * me suscépit déxtera
tua.

Ipsi vero in vanum quæsiérunt
ánimam meam, ? introibunt in
inferiòra terræ : * tradéntur in
manus gládii, partes vúlpium
erunt.

Rex vero lætábitur in Deo, ?
laudabúntur omnes qui iurant
in eo : * quia obstrúctum est os
loquéntium iníqua.

ó- rum * va-dam ad portas infe-ri.

Quæsívi résiduum annórūm
meórum. * Díxi : Non vidébo
Dóminum Deum in terra vivén-
tium.

Non aspíciam hóminem ultra, *
et habitatórem quiétis.

Generátio mea abláta est, et
convolúta est a me, * quasi taber-
náculum pastórum.

Præcísā est, velut a texénte,
vita mea : ? dum adhuc ordírer,
succídit me : * de mane usque
ad vésperam fínies me.

Sperábam usque ad mane, *
quasi leo sic contrívit ómnia ossa
mea :

De mane usque ad vésperam
fínies me : * sicut pullus hirún-
dinis sic clamábo, medítábor ut
colúmba :

Attenuáti sunt óculi mei, *
suspiciéntes in excélsū :

Dómine, vim párior, respónde
pro me. * Quid dicam, aut quid

*Anti-
phona*

A porta infe-ri é-ru- e, Dómi-ne, á-nimam
me- am.

respondébit mihi, cum ipse fé-
cerit?

Recogitábo tibi omnes annos
meos * in amaritúdine ánime
meæ.

Dómine, si sic vívitur, et in
tálibus vita spíritus mei, ? cor-
rípies me, et vivificábis me. *
Ecce in pace amaritúdo mea
amaríssima :

Tu autem eruísti ániam
meam ut non períret : * proiecísti
post tergum tuum ómnia peccáta
mea.

Quia non inférnus confitébitur
tibi, ? neque mors laudábit te : *
non exspectábunt qui descén-
dunt in lacum, veritátem tuam.

Vivens vivens ipse confitébitur
tibi, sicut et ego hódie : * pater
filiis notam fáciet veritátem tuam.

Dómine, salvum me fac, * et
psalmos nostros cantábimus
cunctis diébus vitæ nostræ in
domo Dómini.

Ant. 5

VIII c

O

vos omnes * qui transí-tis per vi-am, atténdi-

te,

et vi-dé-te si est do- lor sic ut do- lor me- us.

Ps. 148. Laudá-te Dómi-num de cæ- lis : * laudá-te e- um in

excé- sis.

Laudáte eum, omnes Angeli
eius : * laudáte eum, omnes vir-
tutes eius.

Laudáte eum, sol et luna : *
laudáte eum, omnes stellæ et
lumen.

Laudáte eum, cæli cælórum : *
et aquæ omnes, quæ super
cælos sunt, laudent nomen Dó-
mini.

Quia ipse dixit, et facta sunt *
ipse mandávit, et créata sunt.

Státuit ea in ætérnum, et in
sæculum sæculi : * præcéptum
pósuit, et non preteríbit.

Laudáte Dóminum de terra, *
dracónes, et omnes abýssi.

Ignis, grando, nix, gláicies, spí-

ritus procellárum : * quæ fáciunt
verbum eius :

Montes, et omnes colles : *
ligna fructífera, et omnes cedri.

Béstiae, et univérsa pécora : *
serpéntes, et vólucres pennáte :

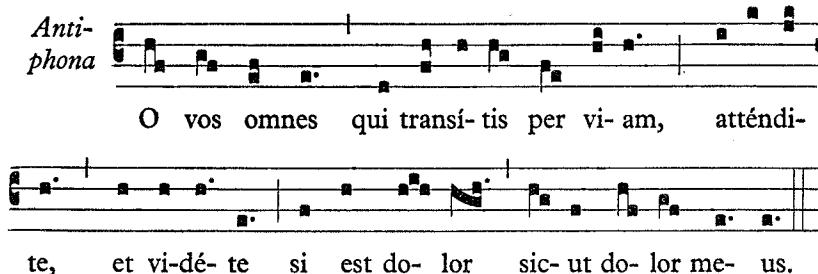
Reges terræ, et omnes pópuli : *
principes, et omnes iúdices terræ.

Iúvenes et vírgines : senes cum
iunióribus laudent nomen Dó-
mini : * quia exaltátum est nomen
eius sólius.

Conféssio eius super cælum
et terram : * et exaltávit cornu
pópuli sui.

Hymnus ómnibus sanctis eius : *
filiis Israel, pópulo appropin-
quanti sibi.

Sabbato Sancto

Anti-
phona

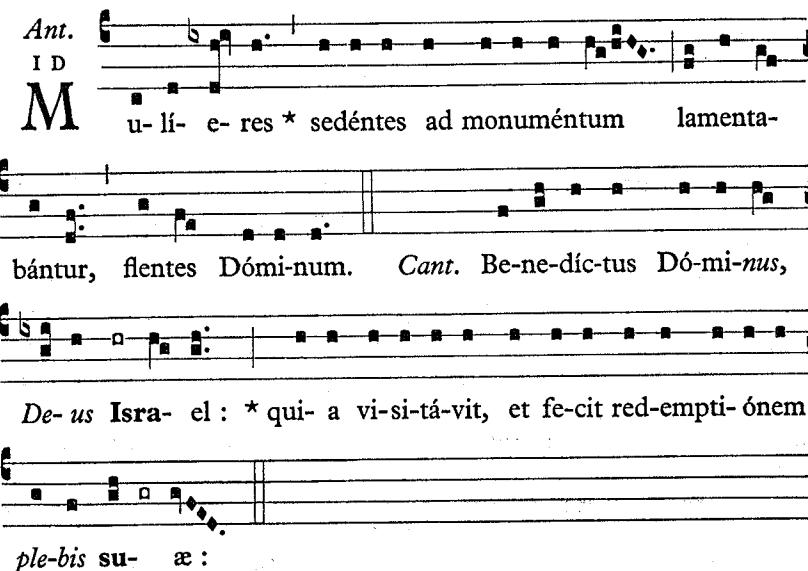
Finita antiphona post psalmum Laudáte, mox antiphona ad Benedictus ab eo qui præest incipitur.

Ad Benedictus

Ant.

I D

M

Et erexit cornu *salútis nobis* * in domo David púeri sui,

Sicut locútus est *per os sanctórum*, * qui a século sunt, prophetárum eius :

Salútem ex inimícis nostris, * et de manu ómnium *qui odérunt nos*,

Ad faciéndam misericordiam cum *pátribus nostris*, * et memorári testaménti *sui sancti* :

Ad Laudes

Iusiurándum, quod iurávit ad Abraham *patrem nostrum*, * daturum se nobis,

Ut sine timóre, de manu inimicorum nostrorum liberáti, * ser-viámus illi

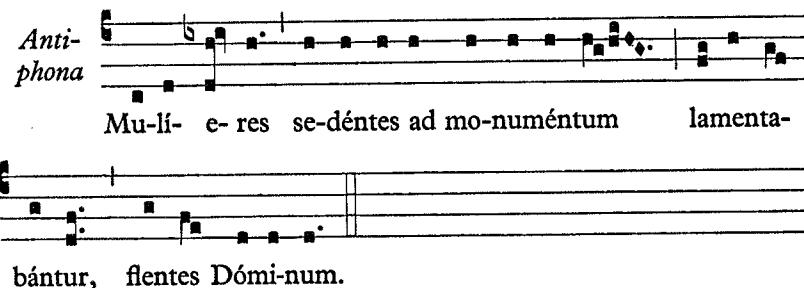
In sanctitaté et iustítia *coram ipso* * ómnibus diébus nostris.

Et tu, puer, prophéta Altíssimi vocáberis : * præibis enim ante fáciem Dómini paráre vias eius,

Ad dandam sciéntiam salútis plebi eius * in remissióne pecatorum eórum

Per víscera misericordiae Dei nostri, * in quibus visitávit nos Oriens ex alto,

Illumináre his, qui in ténebris et in umbra mortis sedent, * ad dirigéndos pedes nostros in viam pacis.

Ad ea quæ sequuntur Fratres stant versi ad altare.

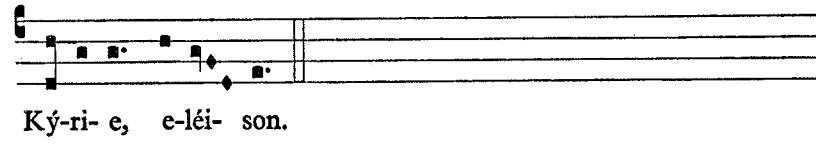
Repetita post Benedictus antiphona, duo Fratres stantes ante gradus altaris cantant :

IV

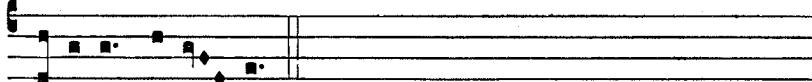
K

Et choro respondente :

Iterum illi duo Fratres cantant :

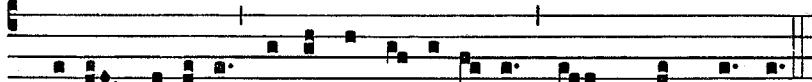
Ký-ri- e, e-léi- son.

Deinde alii duo Fratres stantes in medio chori cantant :

Dómi-ne, mi-se-ré-re.

Et chorus respondet :

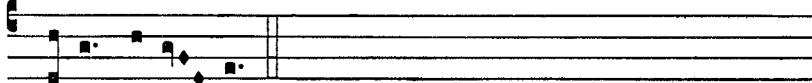
Christus Dóminus factus est o-bé-di- ens usque ad mor- tem.

Fratres ante gradus :

¶. Qui passú-rus adve- ní-sti propter nos.

Chorus :

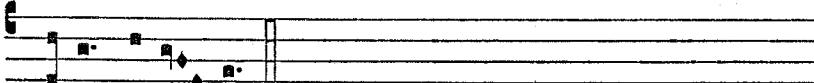
Christe, e-léi- son.

Fratres ante gradus :

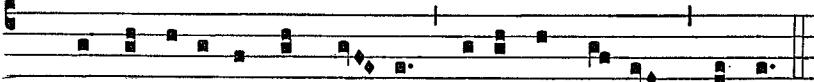
¶. Qui, expánsis in cru- ce má-ni-bus, tra-xísti ómni- a ad
te sáecu-la.

Chorus :

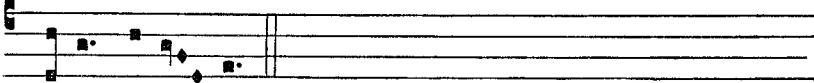
Christe, e-léi- son.

Fratres ante gradus :

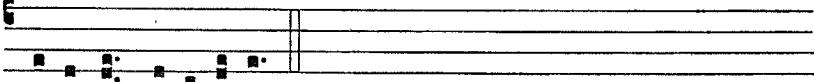
¶. Qui prophé-ti-ce prompsí- sti : Ero mors tu- a, o mors.

Chorus :

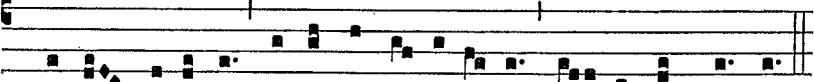
Christe, e-léi- son.

Deinde duo Fratres in medio chori cantant :

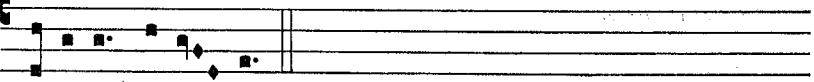
Dómi-ne, mi-se-ré-re.

Et chorus respondet :

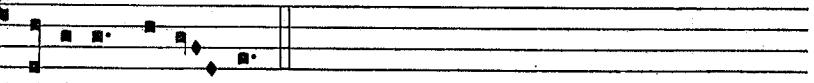
Christus Dóminus factus est o-bé-di- ens usque ad mor- tem.

Item Fratres ante gradus cantant :

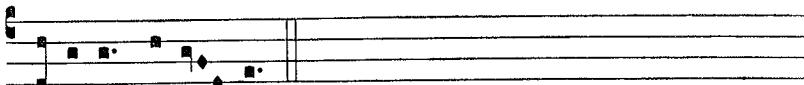
Ký-ri- e, e-léi- son.

Et chorus respondet :

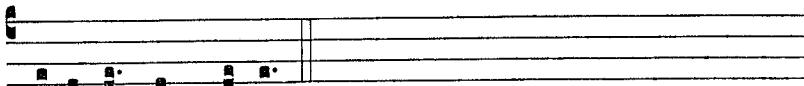
Ký-ri- e, e-léi- son.

Et Fratres ante gradus :

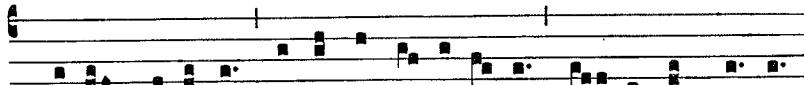
Ký-ri- e, e-léi- son.

Deinde duo Fratres in medio chori cantant :

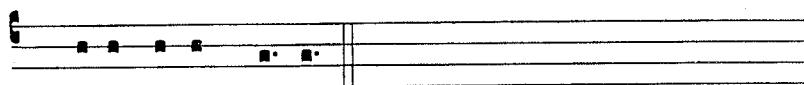
Dómi-ne, mi-se-ré-re.

Et chorus respondet :

Christus Dómi-nus factus est o-bé-di- ens usque ad mor-tem.

Denique duo Fratres ante gradus alta voce cantant :

¶. Mortem autem cru- cis.

Finito versu Mortem autem crucis genuflectunt omnes et dicunt Pater noster totum secreto.

Deinde, absque Dóminus vobíscum et absque Orémus, dicitur :

Oratio

Réspice, quásimus, Dómine, super hanc familiam tuam, ⁊ pro qua Dóminus noster Iesus Christus non dubitávit mánibus tradi nocéntium : et crucis subíre torméntum. ⁊

¶ *Horæ minores dicuntur hora competenti.*

AD PRIMAM

Postquam fratres versis vultibus ad altare se signaverint, dicuntur sub antiphona Christus factus est tres psalmi, ut Feria V in Cena Domini, 64.

Repetita post psalmos antiphona genuflectunt omnes et dicunt Pater noster totum secreto.

Deinde statim subiungitur oratio Résponce, ut supra.

AD PRETIOSA

Finitis quæ de Martyrologio pronuntianda sunt, et responso Deo grátias, dicitur Pretiosa ut in die Cenæ, 66, notatum est, cum lectione tamen sequenti de Regula, præmissa benedictione

Reguláribus disciplínis ⁊ instruat nos Magíster cælestis. ⁊
R. Amen.

Lectio

Séquitur in Régula beati Augustíni Epíscopi.

Donet Dóminus ut observétis hæc ómnia, tamquam spirituális pulchritúdinis amatóres, ⁊ et bono Christi odore de bona vestra conversatióne fragrántes : non sicut servi sub lege, sed sicut liberi sub grácia constitúti. Tu autem.

AD TERTIAM, SEXTAM ET NONAM

Postquam fratres versis vultibus ad altare se signaverint, dicuntur sub antiphona Christus factus est tres psalmi, ut Feria V in Cena Domini.

Repetita post psalmos antiphona genuflectunt omnes et dicunt Pater noster totum secreto.

Deinde statim subiungitur

Oratio absque Orémus

Réspice, quásimus, Dómine, super hanc familiam tuam, ⁊ pro qua Dóminus noster Iesus Christus non dubitávit mánibus tradi nocéntium : et crucis subíre torméntum. ⁊

AD VESPERAS

Vesperæ dicuntur post meridiem, hora competenti.

Postquam fratres versis vultibus ad altare se signaverint, absolute inchoatur ab antiphona primi psalmi.

Ant. I

VIII G

H ó-di- e * afflíc-tus sum val-de, sed cras sol-

vam víncu-la me- a. Ps. 115. Cré-di-di, propter quod lo-cú-tus

sum : * e-go autem humi-li- á-tus sum ni- mis.

Ego dixi in excéssu **meo** : *
Omnis homo **mendax**.

Quid retríbúam Dómino, * pro
ómni bus, quæ retríbuit mihi?

Cálicem salutáris accípiam : *
et nomen Dómini *invocábo*.

Vota mea Dómino reddam co-
ram omni pôpulo eius : * pretiôsa
in conspéctu Dómini mors sanc-
tórûm eius :

*Anti-
phona*

Hó-di- e afflíc-tus sum val-de, sed cras sol-

O Dómine, quia ego servus
tuus : * ego servus tuus, et filius
ancillæ tuæ.

Dirupisti víncula **mea** : * tibi
sacrificábo hóstiam laudis, et no-
men Dómini *invocábo*.

Vota mea Dómino reddam in
conspéctu omnis pôpuli eius : *
in átriis domus Dómini, in mé-
dio tui *Ierúsalem*.

vam víncu-la me- a.

Ant. 2

VIII G

C um his qui o-dé-runt pa- cem * e-ram pa- cí- fi-cus :

cum loqué-bar il- lis, impugná-bant me gra- tis.

Ps. 119. Ad Dómi-num cum tri-bu-lá-rer clamá- vi : * et ex-au-

dí-vit me.

Dómine, líbera ániam meam
a lábiis iníquis, * et a lingua
dolósa.

Quid detur tibi, aut quid appo-
nátur tibi * ad linguam dolósam?

Sagittæ poténtis acútæ, * cum
carbónibus desolatóriis.

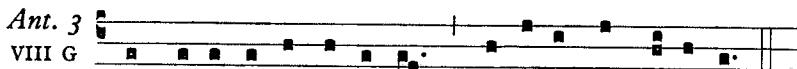
Heu mihi, quia incolátus meus
prolongátus est : habitávi cum
habitántibus Cedar : * multum
ícola fuit ánima **mea**.

Cum his, qui odérunt pacem,
eram pacíficus : * cum loquébar
illis, impugnábant me gratis.

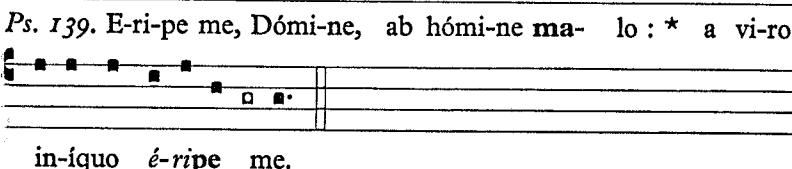
*Anti-
phona*

Cum his qui o-dé-runt pa- cem e-ram pa- cí- fi-cus :

cum loqué-bar il- lis, impugná-bant me gra- tis.

A

b homí-ni-bus in-íquis * lí-be-ra me, Dómi-ne.

Qui cogitávérunt iniútitátes in corde : * tota die constituébant prélia.

Acúrunt linguis suas sicut serpétis : * venénum áspidum sub lábiis eórum.

Custódi me, Dómine, de manu peccatóris : * et ab homínibus iníquis éripe me.

Qui cogitávérunt supplantáre gressus meos : * abscondérunt supérbi láqueum mihi :

Et funes extendérunt in láqueum : * iuxta iter scándalum posuérunt mihi.

Dixi Dómino : Deus meus es tu : * exáudi, Dómine, vocem deprecatónis meæ.

Dómine, Dómine, virtus salútis meæ : * obumbrásti super

Ab homí-ni-bus in-íquis lí-be-ra me, Dómi-ne.

caput meum in *die belli*.

Ne tradas me, Dómine, a desiderio meo peccatóri : * cogitávérunt contra me, ne derelíquas me, ne forte exalténtur.

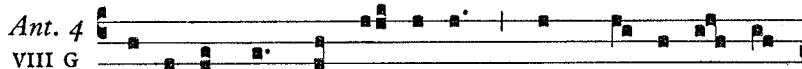
Caput circúitus eórum : * labor labiorum ipsórum opériet eos.

Cadent super eos carbónes, ⁊ in ignem défices eos : * in misériis non subsistēnt.

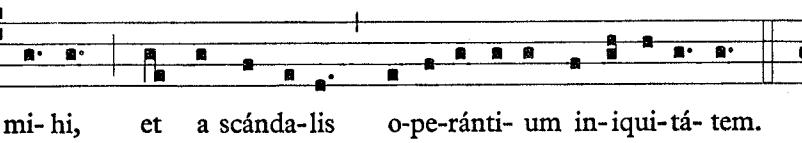
Vir linguósus non dirigétur in terra : * virum iniústum mala cápiens in intéritu.

Cognóvi quia fáctet Dóminus iudícium ínopis, * et vindictam páuperum.

Verúmtamen iusti confitebún- tur nómini tuo : * et habitábunt recti cum vultu tuo.

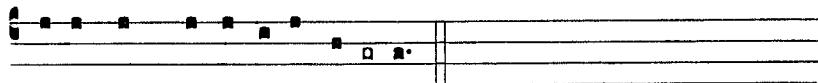
C

ustó-di me * a lá-que- o, quem sta- tu- é- runt

mi- hi, et a scán-da-lis o-pe-ránti- um in-iqui-tá- tem.

Ps. 140. Dómi-ne, clamá-vi ad te, ex-áudi me : * inténde vo-ci

me-æ, cum clamá-ve-ro ad te.

Dirigátur orátio mea sicut incénum in conspéctu tuo : * eleváto mánuum meárum sacrificiū vespertínum.

Pone, Dómine, custódiam ori meo : * et óstium circumstántiæ lábiis meis.

Non declínes cor meum in verba malítiae, * ad excusáandas excusatíones in peccátis.

Cum homínibus operántibus iniútitátem : * et non communícabo cum éléctis eórum.

Corrípiet me iustus in misericórdia, et increpábit me : * óleum autem peccatóris non impínguet caput meum.

Quóniam adhuc et orátio mea in beneplácitis eórum : * absórpti sunt iuncti petræ iúdices eórum.

Audient verba mea quóniam potuérunt : * sicut crassitúdo terræ erúpta est super terram.

Dissipáta sunt ossa nostra secus infénum : ⁊ quia ad te, Dómine, Dómine, óculi mei : * in te sperávi, non áuferas ániam meam.

Custódi me a láqueo, quem statuérunt mihi : * et a scándalis operántium iniútitátem.

Cadent in retiáculo eius peccatóres : * singuláriter sum ego donec tránseam.

Anti-phona

Custó-di me a lá-que-o, quem sta-tu-é-runt mi-
hi, et a scán-dali-s o-pe-ránti-um in-iqui-tá-tem.

Ant. 5

vii a

C onsi-de-rá-bam * ad déxte-ram et vi-dé-bam : et non
e-rat qui cognósce-ret me. *Ps. 141.* Vo-ce me-a ad Dó-
minum clamá-vi : * vo-ce me-a ad Dómi-num de-pre-
cá-tus sum :

Effúndo in conspéctu eius ora-
tióne meam, * et tribulatió-
nem meam ante ipsum pronúntio.

In deficiéndo ex me spíritum
meum, * et tu cognovísti sémitas
meas.

In via hac, qua ambulábam, *
abscondérunt láqueum mihi.

Considerábam ad déxteram, et

vidébam : * et non erat qui
cognósceret me.

Périit fuga a me, * et non est
qui requírat ánimam meam.

Clamávi ad te, Dómine, *
dixi : Tu es spes mea, pórtio
mea in terra vivéntium.

Inténde ad deprecationem me-
am : * quia humiliátus sum nimis.

Líbera me a persequéntibus | meam ad confiténdum nómini
me : * quia confortáti sunt super | tuo : * me expéctant iusti, donec
me. retríbuas mihi.

Educ de custódia ániam

Anti-phona

Consi-de-rá-bam ad déxte-ram et vi-dé-bam : et non

e-rat qui cognósce-ret me.

Finita antiphona post psalmum Voce mea, mox antiphona ad Magnificat ab eo qui præest incipitur.

Ant.

i g

P

rín-ci-pes sa-cerdó-tum * et pha-ri-sá-i mu-
ni-é-runt se-púlcrum, signántes lá-pi-dem, cum custó-
di-bus. *Cant. Magní-fi-cat* * á-ni-
Et exsultá-vit spí-ri-tus me-us * in De-o, sa-

ma me-a Dómi-num.
lu-tá-ri me-o,

Quia respéxit humilitátem *ancillæ suæ* : * ecce enim ex hoc beátam me dicent omnes generatiónes,

Quia fecit mihi magna qui potens est, * et sanctum nomen eius,

Et misericórdia eius a pro-génie in *progénies* * timéntibus eum.

Fecit poténtiam in bráchio

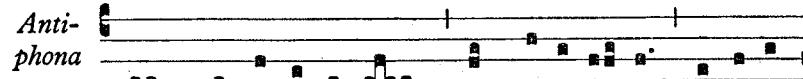
suo, * dispérsit supérbos mente cordis sui.

Depósuit poténtes de sede, * et exaltávit húmiles.

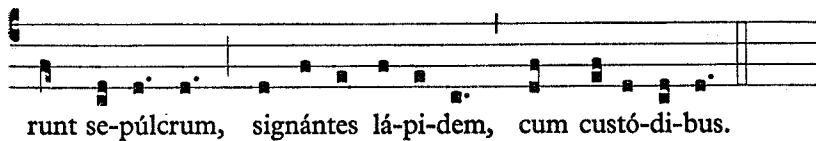
Esuriéntes implévit bonis, * et dívites dimísit inánes.

Suscépit Israel, púerum suum, * recordátus misericórdiae suæ,

Sicut locútus est ad patres nostros, * Abraham et sémini eius in sácula.

Prín-ci-pes sa-cerdó-tum et pha-ri-sá-e-i mu-ni-é-

Repetita post canticum antiphona statim subiungitur, omissis genuflexionibus,

Oratio absque Orémus

Concéde, quásimus, omnípotens Deus, ꝑ ut, qui Filii tui resurrectionem devótæ exspectatióne prævenímus : eiúsdem resurrectionis glóriam consequámur. ꝑ

Non dicitur conclusio.

Et sic terminantur Vesperæ.

AD VIGILIAM PASCHALEM

Cum solemnis vigiliæ paschalis celebratio locum obtineat officii nocturni dominicæ Resurrectionis, Matutino eiusdem dominicæ Resurrectionis omisso, inter Missarum vigilæ solemnia, statim post communionem cantantur pro Laudibus quæ suo loco ponuntur. Officium dominicæ Resurrectionis prosequitur deinde cum Prima, post quam dicitur Pretiosa.

Qui vero solemni vigiliæ paschali non interfuerunt, tenentur dicere Matutinum et Laudes dominicæ Resurrectionis, prout in Breviario iuxta ritum Ordinis Prædicatorum continentur.

Statio ad S. Ioannem in Laterano

Solemnis vigilia paschalis celebranda est hora competenti, ea scilicet quæ permittat Missam solemnem eiusdem vigiliæ incipere circa medianam noctem inter Sabbatum Sanctum et dominicam Resurrectionis. Ubi tamen, ponderatis fidelium et locorum condicionibus, de iudicio Ordinarii loci, horam vigiliæ celebrandæ anticipari conveniat, hæc non inchoetur ante diei crepusculum aut certe non ante solis occasum.

AD BENEDICTIONEM NOVI IGNIS

1. Benedictio ignis fieri debet sive ante portam ecclesiæ, sive in aditu ecclesiæ, sive intra eam, ubi scilicet populus ritum sacrum melius sequi possit.

2. Hora competenti a sacrista altaria mappis cooperiuntur, sed candelæ manent extinctæ usque ad principium Missæ; a sacrista quoque accenduntur carbones.

3. Celebrans et ministri in sacristia se præparant sicut ad Missam celebrandam in diebus festivis, celebrans autem cappam sericam induit;

indumenta serica sunt albi coloris. Præcedentibus thuriferario (cum thuribulo non fumigante), acolythis sine cereis et cruciferario cum cruce, omnes processionaliter, in silentio, accedunt ad locum ubi benedictio novi ignis facienda est.

4. Adstantibus ministris, Fratribus et populo, celebrans, diacono librum tenente, novum ignem benedit eo tono quo dicuntur orationes ad Horas :

Dóminus vobíscum. ⁊

R. Et cum spíitu tuo.

Orémus. ⁊

Oratio

Dómine, sancte Pater, omnípotens æterne Deus, bene + dícere et sanctificare dignérис ignem istum, ⁊ quem nos indígni per invocationem unigéniti Fílli tui Dómini nostri Iesu Christi benedicere præsumimus : tu clementíssime eum tua benedictióne sanctifica, ⁊ et ad profectum humáni géneris provenire concéde : Per eúndem Christum Dóminum nostrum. ⁊ R. Amen.

Deinde aspergit ignem aqua benedicta, primo acolytho ei aspersorium dante.

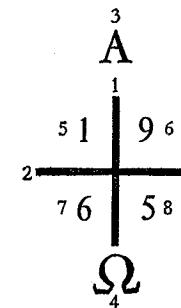
5. Postea thuriferarius sumit carbones ex igne benedicto et ponit in thuribulo.

AD BENEDICTIONEM CEREI PASCHALIS

6. Deinde acolythus portat cereum paschalem ante celebrantem, qui cum stilo, inter extrema foramina ad insertionem granorum incensi destinata, incidit crucem. Deinde facit super eam litteram græcam Alpha, subtus vero litteram Omega, et inter brachia crucis quattuor numeros exprimentes annum currentem, interim clara voce dicens :

- 1) Christus heri et hódie (incidit hastam erectam),
- 2) Princípium et Finis (incidit hastam transversam),
- 3) Alpha (incidit supra hastam erectam litteram A)

- 4) et Omega (incidit subtus hastam erectam litteram Ω);
- 5) Ipsius sunt tempora (incidit primum numerum anni currentis in angulo sinistro superiore crucis)
- 6) et sácula (incidit secundum numerum anni currentis in angulo dextro superiore crucis);
- 7) Ipsi glória et impérium (incidit tertium numerum anni currentis in angulo sinistro inferiore crucis)
- 8) per univérsa æternitatis sácula. Amen (incidit quartum numerum anni currentis in angulo dextro inferiore crucis).

7. Incisione crucis et aliorum signorum peracta, secundus acolythus celebranti grana incensi præbet, quæ idem celebrans, si non sunt benedicta, aspergit, nihil dicens. Deinde infigit quinque grana in foramina, interim clara voce dicens :

- 1) Per sua sancta vúlnera
- 2) gloriósa
- 4) custódiat
- 3) et consérvet nos
- 5) Christus Dóminus. Amen.

8. Tum subdiaconus celebranti parvam candelam porrigit, de novo igne accensam, qua celebrans cereum accendit, clara voce dicens :

Lumen Christi glorióse resurgéntis
Dissipet ténebras cordis et mentis.

9. Mox celebrans cereum accensum benedit, manibus iunctis et eodem tono quo dicuntur orationes ad Horas :

Dóminus vobíscum. ⁊

R. Et cum spíitu tuo.

Orémus. ⁊

Oratio

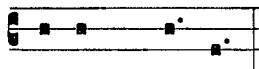
Véniat, quásimus, omnípotens Deus, super hunc incénsum céreum larga tuæ bene+dictiónis infúsio, ⁊ et hunc noctúrnū splendórem, invísibilis regenerátor, inténde : ut non solum sacrificium, quod hac nocte litátum est, arcána lúminis tui admixtióne refúlgeat, ⁊ sed in quocúmque loco ex huius sanctificatiónis mystério áliquid fúerit deportátum, expúlsa diabólicæ fraudis nequítia, virtus tuæ maiestatis assístat : Per Christum Dóminum nostrum. ⁊ R. Amen.

10. Interim luminaria ecclesiæ exstinguuntur. Item distribuuntur ministris, Fratribus et populo, nisi iam in manibus habeant, candelæ in processione portandæ et de cereo paschali accendendæ.

AD SOLEMNEM PROCESSIONEM
ET AD PRÆCONIUM PASCHALE

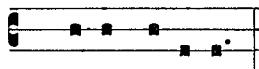
11. Cereo benedicto, thuriferarius incensum a celebrante benedictum ponit in thuribulo; postea diaconus accipit cereum paschale accensum, et ordinatur processio : præcedit thuriferarius, sequitur cruciferarius cum cruce, diaconus cum cereo accenso, post eum statim celebrans, deinde subdiaconus cum acolythis, Fratres et populus.

12. Cum diaconus ingressus est ecclesiam, stans, cantat solus :

Lumen Chri- sti,

cui omnes alii, præter thuriferarium et cruciferarium, genuflectentes versus cereum benedictum, respondent :

R. De-o grá-ti- as.

Omnes surgunt, et celebrans de cereo benedicto propriam candelam accendit.

Procedens ad medium ecclesiæ, ibi eodem modo diaconus altius cantat : Lumen Christi, cui omnes, ut supra, genuflectentes, respondent : Deo grátias. Et de cereo benedicto accenduntur candelæ subdiaconi, acolythorum et Fratrum.

Tertio procedens ante altare, in medio presbyterii, diaconus rursum adhuc altius cantat : Lumen Christi, cui tertio omnes, ut supra, genuflectentes, respondent Deo grátias. Et per acolythos accenduntur de cereo benedicto candelæ populi et luminaria ecclesiæ.

13. Si benedictio novi ignis et cerei paschalis facta fuerit intra ecclesiam, cantus Lumen Christi ita opportune iuxta longitudinem aulæ ecclesiæ disponatur, ut tertio diaconus illud cantet ante altare, in medio presbyterii.

14. Facta altari reverentia, thuriferarius sistit prope sedes; cruciferarius crucem deponit; celebrans et subdiaconus vadunt ad sedes suas in presbyterio, in latere Epistolæ; Fratres occupant sedes suas in choro.

Diaconus deponit cereum paschale in medio presbyterii supra parvum sustentaculum. Deinde, benedicto primo thure a celebrante ad petitionem thuriferarii secundum modum consuetum, accipit librum et petit benedictionem dicens : Iube, domne, benedicere, cui celebrans respondet :

In nómine Patris et Fílli et Spíritus Sancti. Amen.

15. Postea diaconus vadit ad pulpítum, velo albo coopertum, ponit super eo librum, et cereum paschale circumiens thurificat; thuriferarius deinde thuribulum in sacristiam defert.

Tunc, omnibus stantibus versus cereum, diaconus cantat præconium paschale, habens ante se cereum paschale, a dextris altare, a sinistris aulam ecclesiæ. Potest tamen cantari præconium paschale ex ambone Evangelii.

PRÆCONIUM PASCHALE

Exsultet iam Angélica turba cælórum : exsultent divína mystéria : et pro tanti Regis victória tuba íntonet salutáris. Gáudeat et tellus tantis irradíata fulgóribus : et æténi Regis splendóre illustráta, totius orbis se séntiat amisíss calíginem. Lætétur et mater Ecclésia, tanti lúminis adornáta fulgóribus : et magnis populórum vócibus hæc aula resúltet. Quapropter adstántes vos, fratres caríssimi, ad tam miram sancti huius lúminis claritátem, una mecum, quæsò, Dei omnipoténtis misericordiam invocáte. Ut, qui me non meis méritis intra Levitárum númerum dignátus est aggregáre, lúminis sui claritátem infúndens, cérei huius laudem implére perficiat. Per Dóminum nostrum Iesum Christum Fílium suum : qui cum eo vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus :

P er ómni- a sá-cu-la sá-cu-ló-rum. R. Amen. Dómi-
nus vo-bís-cum. R. Et cum spí-ri-tu tu- o. Sur-sum corda.
R. Ha-bé-mus ad Dómi-num. Grá- ti- as a-gá-mus Dómi-no
De- o no-stro. R. Dignum et iustum est.

Vere quia dignum et iustum est, invisibilem Deum Patrem omni-poténtem Filiúmque eius unigénitum, Dóminum nostrum Iesum Christum, cum Sancto Spíritu, toto cordis ac mentis afféctu et vocis

ministério personáre. Qui pro nobis æténo Patri Adæ débitum solvit : et véteris piáculi cautionem pio cruóre detérsit. Hæc sunt enim festa paschália, in quibus verus ille Agnus occíditur, cuius sanguine postes fidélium consecrántur. Hæc nox est, in qua primum patres nostros, filios Israël, edúctos de Ægypto, mare Rubrum sicco vestigio transíre fecísti. Hæc ígitur nox est, quæ peccatórum ténebras colúmnæ illuminatióne purgávit. Hæc nox est, quæ hódie per uni-vérsum mundum in Christo credéntes, a vitiis séculi et calígine peccatórum segregátos, reddit grátiæ, sóciat sanctitáti. Hæc nox est, in qua, destrúctis vínculis mortis, Christus ab íferis victor ascéndit. Nihil enim nobis nasci prófuit, nisi redími profuísset. O mira circa nos tuæ pietatis dignátio! O inæstimábilis diléctio caritatis : ut servum redímeres, Fílium tradidísti! O certe necessárium Adæ peccátum, quod Christi morte delétum est! O felix culpa, quæ talem ac tantum méruit habére Redemptórem! O vere beáta nox, quæ sola méruit scire tempus et horam, in qua Christus ab íferis resurréxit! Hæc nox est, de qua scriptum est : Et nox sicut dies illuminábitur, et nox illuminatióne mea in delíciis meis. Huius ígitur sanctificatió noctis purgat scélera, culpas lavat, et reddit innocéntiam lapsis, et mæstis lætitiam. Fugat ódia, concordiam parat, et curvat impéria.

In huius ígitur noctis grácia, súscipe, sancte Pater, incénsi huius sacrificium vespertínum, quod tibi in hac cérei oblatione solémni, per ministrórum manus de opéribus apum, sacrosáncta reddit Ecclésia. Sed iam colúmnæ huius præcónia nówimus, quam in honórem Dei rútilans ignis accéndit. Qui licet sit divísus in partés, mutuáti tamen lúminis detriménta non novit. Alitur enim liquántibus ceris, quas in substántiam pretiósæ huius lámpadis apis mater edúxit. O vere beáta nox, quæ exspoliávit Ægyptios, ditávit Hebráeos! Nox, in qua terrénis cælestia, humánis divína iungúntur!

Orámus ergo te, Dómine, ut céreus iste in honórem nóminis tui consecrátus, ad noctis huius calíginem destruéndam indefíciens persevéret. Et in odórem suavitatis accéptus, supérnis lumináribus misceátur. Flamas eius lúcifer matutínus invéniat. Ille, inquam, lúcifer, qui nescit occasum. Ille, qui regressus ab íferis, humáno géneri serénus illúxit. Precámur ergo te, Dómine, ut nos fábulos

tuos, omnémque clerum, et devotíssimum pópulum, una cum beatissimo Papa nostro N. et Antistite nostro N. atque iis qui nos in potestáte regunt, quiéte témporum concéssa, in his paschálibus gáudiis conserváre dignérí. Per eúndem Dóminum nostrum Iesum Christum, Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus : per ómnia sácula sáculórum. R. Amen.

Cantu præconii paschalis completo, omnes candelas suas deponunt.

AD LECTIONES

16. *Celebrans cum ministris, si commode fieri potest, in sacristiam revertitur. Deposita cappa serica et assumpta casula cum manipulo, cum ministris more solito ad altare accedit, præcedentibus acolythis cum cereis accensis.*

Facta altari profunda inclinatione, celebrans et ministri sessum vadunt, atque sedentes auscultant quæ a ministris et choro cantantur. Acolyti pariter, depositis candelabris et cereis exstinctis, sedentes auscultant.

17. *Omnibus sedentibus, incipit qui scriptus est ad primam lectionem : In princípio. Lectiones leguntur in superpelliceis, absque titulo et in tono lectionis, ante cereum paschalem, ita quidem ut lector habeat a dextris altare, a sinistris aulam ecclesiæ, vel ex ambone Epistolæ; ordo autem Fratrum lectiones legentium inchoatur a superioribus.*

Lectio prima

Gen. 1 et 2

In principio creávit Deus cælum et terram. Terra autem erat inánis et vacua, et ténebræ erant super fáciem abýssi : et Spíritus Dei ferebátur super aquas. Dixítque Deus. Fiat lux. Et facta est lux. Et vidit Deus lucem quod esset bona : et divídit lucem a ténebris. Appellavítque lucem Diem : et ténebras Noctem. Factúmque est vespere et mane, dies unus. Dixit quoque Deus. Fiat firmaméntum in médio aquárum : et dívidat aquas ab aquis. Et fecit Deus firma-méntum : divisítque aquas quæ erant sub firmaménto, ab his quæ erant super firmaméntum. Et factum est ita. Vocavítque Deus firma-

mémentum Cælum. Et factum est vespere et mane, dies secúndus. Dixit vero Deus. Congregéntur aquæ, quæ sub cælo sunt, in locum unum : et appáreat árida. Et factum est ita. Et vocávit Deus áridam Terram : congregationésque aquárum appellávit Mária. Et vidit Deus quod esset bonum : et ait. Gérminet terra herbam viréntem, et faciéntem semen, et lignum pomiferum fáciens fructum iuxta genus suum : cuius semen in semetípso sit super terram. Et factum est ita. Et prótulit terra herbam viréntem, et faciéntem semen iuxta genus suum : lignumque fáciens fructum, et habens unumquódque seméntem secúndum spéciem suam. Et vidit Deus quod esset bonum : et factum est vespere et mane, dies tértius. Dixit autem Deus. Fiant luminária in firmaménto cæli, et dívidant diem ac noctem, et sint in signa et témpora et dies et annos : ut lúceant in firmaménto cæli, et illúminent terram. Et factum est ita. Fecítque Deus duo luminária magna. Lumináre maius, ut præesset diéi : et lumináre minus, ut præesset nocti. Et stellas. Et pósuit eas in firmaménto cæli, ut lucerent super terram, et præessent diéi ac nocti : et díviderent lucem ac ténebras. Et vidit Deus quod esset bonum : et factum est vespere et mane, dies quartus. Dixit étiam Deus. Prodúcant aquæ réptile ánimæ vivéntis, et volátile super terram : sub firmaménto cæli. Creavítque Deus cete grándia, et omnem ánimam vivéntem atque motábilem, quam prodúixerant aquæ in spécies suas, et omne volátile secúndum genus suum. Et vidit Deus quod esset bonum : benedixítque eis, dicens. Créscite, et multiplicámini, et repléte aquas maris : avésque multiplicéntur super terram. Et factum est vespere et mane, dies quintus. Dixit quoque Deus. Prodúcat terra ánimam vivéntem in génere suo : iuménta et reptilia et béstias terræ secúndum spécies suas. Factúmque est ita. Et fecit Deus béstias terræ iuxta spécies suas : et iuménta et omne réptile terræ in génere suo. Et vidit Deus quod esset bonum : et ait. Faciámus hóminem ad imáginem et similitúdinem nostram, et præsit píscibus maris et volatilibus cæli et béstii, universaque terræ : omníque réptili, quod movétur in terra. Et creávit Deus hóminem ad imáginem suam, et ad imáginem Dei creávit illum : másculum et féminam creávit eos. Benedixítque illis Deus : et ait. Créscite et multiplicámini, et repléte terram, et subícite eam : et dominámini píscibus maris et volatilibus cæli et

univérsis animántibus, quæ movéntur super terram. Dixítque Deus. Ecce dedi vobis omnem herbam afferéntem semen super terram et univérsa ligna, quæ habent in semetípsis seméntem gérénis sui, ꝑ ut sint vobis in escam, et cunctis animántibus terræ, omníque vólucri cæli et univérsis, quæ movéntur in terra et in quibus est ánima vivens : ut hábeant ad vescéndum. Et factum est ita. Vidítque Deus cuncta quæ fécerat : et erant valde bona. Et factum est vespere et mane, dies sextus. Igitur perfécti sunt cæli et terra : et omnis ornátus eórum. Complevítque Deus die séptimo opus suum quod fécerat : et requiévit die séptimo ab univérso ópere quod patrárat.

Ad quinque orationes sequentes omnes surgunt et stant versus altare, easque celebrans, stans ante sedem, dicere debet sine Dóminus vobíscum et sine Flectámus génuia, præmisso Orémus, et eo tono quo dicuntur orationes ad Missam.

Orémus.

Oratio

Deus, qui mirabíliter creásti hóminem et mirabílius redemísti : da nobis, quásumus, contra oblectaménta peccáti mentis ratíone persistere; ut mereámur ad gáudia ætérrna pervenire : Per Dóminum.

Lectio secunda

Ex. 14 et 15

In diébus illis, Factum est in vigília matutína : et ecce respiciens Dóminus super castra Aëgyptiorum per colúmnam ignis et nubis, interfécit exércitum eórum, ꝑ et subvértil rotas curruum : ferebanturque in profundum. Dixérunt ergo Aëgyptii. Fugiámus Israélem : Dóminus enim pugnat pro eis contra nos. Et ait Dóminus ad Móyses. Exténde manum tuam super mare : ut revertántur aquæ ad Aëgyptios super currus et équites eórum. Cumque extendísset Móyses manum contra mare : reversum est primo dilúculo ad priórem locum. Fugientibúsque Aëgyptiis occurréunt aquæ : et invólvit eos Dóminus in médiis flúctibus. Reverséque sunt aquæ, ꝑ et operuérunt currus et équites cuncti exércitus Pharaónis, qui sequéntes ingréssi fúerant mare : nec unus quidem supérfuit ex eis. Fílli autem Israél perrexérunt per médium sicci maris : et aquæ eis erant quasi pro muro a dextris et a sinístris. Liberavítque Dóminus in die illa Israél de manu Aëgyptiorum, ꝑ et vidérunt Aëgyptios mórtuos super litus maris :

et manum magnam quam exercúerat Dóminus contra eos. Timuítque pópolus Dóminum : et credidérunt Dómino et Móysi servo eius. Tunc cécinit Moýses et filii Israél carmen hoc Dómino : et dixérunt.

Versus trium canticorum sequentium ab utroque choro alternatim cantantur.

Canticum

Ex. 15

VIII

C anté- mus * Dó- mi-no, glo-ri- ó-se e-
nim hono-ri-fi- cá- tus est : equum et ascen-
só- rem pro-ié-cit in ma- re : adiú-
tor et pro-téctor factus est mi-hi in sa- lú- tem.
V. Hic De- us me- us, et hono-rábo e-
um : De- us patris me- i, et ex-al- tá-
bo e- um. V. Dó- mi-nus cónte-rens bel-

Ad vigiliam paschalem

la : Dó- mi-nus no-men est il-li.

Orémus.

Oratio

Deus, cuius antiqua miracula étiam nostris sáculis coruscáre sentimus : præsta, quæsumus, ut, sicut priórem pópulum ab Ægyptiis liberásti; hoc ad salútem géntium per aquas baptísmatis operéis : Per Dóminum.

*Lectio tertia**Is. 4*

In die illa erit germen Dómini in magnificéntia et glória, ⁊ et fructus terræ sublímis : et exsultátio his qui salváti fúerint de Israel. Et erit, omnis qui relíctus fúerit in Sion et résiduus in Ierúsalem, sanctus vocábitur : omnis qui scriptus est in vita in Ierúsalem. Si ablúerit Dóminus sordes filiárum Sion, et sanguinem Ierúsalem láverit de médio eius : in spíritu iudíci et spíritu ardórī. Et créabit Dóminus super omnem locum montis Sion, et ubi invocátus est, nubem per diem et fumum : et splendórem ignis flammántis in nocte. Super omnem enim glóriam protéctio, ⁊ et tabernáculum erit in umbráculum diéi ab æstu : et in securitatē et absconsióne a tûrbine et a plúvia.

*Canticum**Is. 5*

VIII

V í-ne- a * fac- ta est di- léc- to
in cornu, in lo-co ú- be- ri. ¶ V. Et

Ad vigiliam paschalem

ma-cé- ri- am circúmde-dit, et circumfó- dit,
et plantá-vit víne- am So- rec, et æ-di- fi-
cá- vit turrim in mé-di- o e- ius. ¶ V. Et tórcu-
lar fo-dit in e- a: ví-ne- a e- nim Dómi- ni
Sá- ba- oth do- mus Is-ra- el est.

Orémus.

Oratio

Deus, qui nos ad celebrándum paschále sacraméntum utriúsque testaménti páginis instruis : da nobis intelligere misericórdiam tuam; ut ex perceptíone præsentíum múnérum firma sit exspectatío futurórum : Per Dóminum.

*Lectio quarta**Is. 54 et 55*

Hæc est heréditas servórum Dómini, ⁊ et iustitia eórum apud me : dicit Dóminus. Omnes sitiéntes, veníte ad aquas : et qui non habétis argéntum, properáte, émitte et comédite. Veníte, émitte absque argénto et absque ulla commutatióne : vinum et lac. Quare

appénditis argéntum non in pánibus, ꝑ et labórem vestrum non in saturitáte? Audíte, audiéntes me, et comédite bonum : et delectábitur in crassitúdine áнима vestra. Inclináte aurem vestram, et veníte ad me : audíte, et vivet áнима vestra. Et fériam vobiscum pactum sempítérnum : misericórdias David fidéles. Ecce testem pólulis dedi eum : ducem ac præceptórem géntibus. Ecce gentem, quam nesciébas, vocábis, ꝑ et gentes, quæ te non cognovérunt, ad te current : propter Dóminum Deum tuum et sanctum Israel, quia glorificávit te. Quérите Dóminum, dum inveníri potest : invocáte eum, dum prope est. Derelínquat ímpius viam suam, et vir iníquus cogitatiónes suas, ꝑ et revertátur ad Dóminum, et miserébitur eius : et ad Deum nostrum, quóniam multus est ad ignoscéndum. Non enim cogitatiónes meæ cogitatiónes vestræ : neque viæ vestræ viæ meæ, dicit Dóminus. Quia, sicut exaltántur cæli a terra, ꝑ sic exaltátæ sunt viæ meæ a viis vestris : et cogitatiónes meæ a cogitatióibus vestris. Et quómodo descéndit imber et nix de cælo, et illuc ultra non revertit, ꝑ sed inébriat terram et infundiit eam, et germináre eam facit, et dat semen serénti et panem comedénti : sic erit verbum meum, quod egrediétur de ore meo. Non revertétur ad me vácum, ꝑ sed fáciet quæcúmque volui : et prosperábitur in his ad quæ misi illud. Dicit Dóminus omnípotens.

Orémus.

Oratio

Deus, qui Ecclésiam tuam semper géntium vocatióne multílicas : concéde propítius ut, quos aqua baptísmatis ábluis; contínya protectione tueáris : Per Dóminum.

*Canticum**Ps. 41*

VIII

S

ic-ut cer- vus * de-sí- de-rat ad fontes aquá-
rum : i- ta de- sí-de-rat á-nima me- a ad

te, De- us.   ¶. Si- tí- vit á-nima me-
 a ad De- um vi- vum : quando véni-
 am et appa- ré- bo ante fá- ci- em De- i
 me- i?   ¶. Fu- é- runt mi-hi lácrimæ
 me- æ panes di- e ac noc- te,
 dum dí-ci- tur mi-hi per síngu-los di- es :
 U- bi est De- us tu- us?

Orémus.

Oratio

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus : ut, qui festa paschália agimus; cælestibus desidériis accénsi, fontem vitæ sitiámus : Dóminum nostrum.

AD PRIMAM PARTEM LITANIARUM

18. *Oratione Concéde finita, duo Fratres, in superpelliceis, in medio chori cantant litanias usque ad invocationem Propítius esto exclusive, omnibus stantibus versis vultibus ad altare et simul respondentibus. Dum autem litaniae cantantur, celebrans ac ministri sedent, et simul cum omnibus adstantibus respondent.*

Ký-ri- e, e-léi-son. R. Ký-ri- e, e-léi-son. Christe,
e-léi-son. R. Christe, e-léi-son. Ký-ri- e, e-léi-son.
R. Ký-ri- e, e-léi-son. Christe, audi nos. R. Christe, audi
nos. Christe, exáu-di nos. R. Christe, exáudi nos.

Pa-ter de cæ- lis, De- us, mi-se-ré-re no-bis. R. Pa-ter, etc.
Fili, Redémpтор mundi, De- us, mi-se-ré-re no-bis. R. Fili, etc.
Spí- ri- tus Sanc- te, De- us, mi-se-ré-re no-bis. R. Spíritus, etc.
Sancta Trínitas, unus De- us, mi-se-ré-re no-bis. R. Sancta, etc.

Sancta Ma- rí- a, R. O-ra pro no-bis.
Sancta Dei Génetrix, R. O-ra pro no-bis.
Sancta Virgo vírginum, R. O-ra pro no-bis.

Sancte Mícha- el, R. O-ra pro no-bis.
Sancte Gábri- el, R. O-ra pro no-bis.
Sancte Rápha- el, R. O-ra pro no-bis.

Omnes sancti Ange-li et Archánge-li, R. O-rá-te pro no-bis.

Omnes sancti beatórum	Spirí-	Sancte Bárnaba,	ora.
tuum órdines,	oráte.	Sancte Marce,	ora.
Sancte Ioánnes Baptísta,	ora.	Sancte Luca,	ora.
Sancte Ioseph,	ora.	Omnes sancti Discípuli Dómini,	oráte.
Omnes sancti Patriárchæ et Pro-	phétæ,	Sancte Innocéntes,	oráte.
Sancte Petre,	ora.	Sancte Stéphane,	ora.
Sancte Paule,	ora.	Sancte Clemens,	ora.
Sancte Andréa,	ora.	Sancte Cornéli,	ora.
Sancte Iacóbe,	ora.	Sancte Cypriáne,	ora.
Sancte Ioánnes,	ora.	Sancte Laurénti,	ora.
Sancte Thoma,	ora.	Sancte Vincénti,	ora.
Sancte Iacóbe,	ora.	Sancte Dionýsi cum sóciis tuis,	ora.
Sancte Philippe,	ora.	Sancte Mauriti cum sóciis tuis,	ora.
Sancte Bartholomæe,	ora.	Sancte Ianuári cum sóciis tuis, ora.	
Sancte Matthæe,	ora.	Sancti Fabiáne et Sebastiáne,	oráte.
Sancte Simon,	ora.		
Sancte Thaddæe,	ora.		
Sancte Matthía,	ora.		

Sancti Cosma et Damiáne,		Sancte Antóni,	ora.
	oráte.	Sancte Benedícte,	ora.
Sancte Thoma,	ora.	Sancte Bernárde,	ora.
Sancte Petre,	ora.	Sancte Francísce,	ora.
Sancte Ioánnes cum sóciis tuis,	ora.	Omnès sancti Confessóres,	oráte.
Omnes sancti Mártires,	oráte.	Sancta Anna,	ora.
Sancte Silvéster,	ora.	Sancta María Magdaléna,	ora.
Sancte Gregóri,	ora.	Sancta Martha,	ora.
Sancte Pie,	ora.	Sancta Felícitas,	ora.
Sancte Ambrósí,	ora.	Sancta Perpétua,	ora.
Sancte Augustíne,	ora.	Sancta Agatha,	ora.
Sancte Hierónyme,	ora.	Sancta Lúcia,	ora.
Sancte Hilári,	ora.	Sancta Agnes,	ora.
Sancte Martíne,	ora.	Sancta Cæcília,	ora.
Sancte Nicoláe,	ora.	Sancta Catharína,	ora.
Sancte Antoníne,	ora.	Sancta Margaríta,	ora.
Sancte Albérte,	ora.	Sancta Ursula cum sodálibus tuis,	ora.
<i>Vox exaltetur :</i>		Sancta Catharína,	ora.
Sancte Pater Domínice,	ora.	Sancta Rosa,	ora.
Sancte Pater Domínice,	ora.	Sancta Agnes,	ora.
Sancte Thoma,	ora.	Sancta Catharína,	ora.
Sancte Vincénti,	ora.	Sancta Margaríta,	ora.
Sancte Hyacínthe,	ora.	Omnès sanctæ Vírgines et Víduæ,	oráte.
Sancte Raymúnde,	ora.		
Sancte Ludovíce,	ora.	Omnes Sancti,	oráte.

19. Postea, si ecclesia habet fontem baptismalem, ritus prosequitur ut infra; secus vero ut infra n. 23, p. 265.

AD BENEDICTIONEM AQUÆ BAPTISMALIS

20. Dum cantantur litaniae, vas aquæ baptismalis benedicendæ et cetera omnia quæ ad benedictionem requiruntur, præparantur in presbyterio, versus latus epistolæ, in conspectu fidelium.

21. In benedicenda aqua baptismali celebrans, accepta ad sedes cappa serica albi coloris, stans verso vultu ad populum, ante se habeat vas aquæ baptismalis benedicendæ, a dextris cereum paschalem, a sinistris cruciferarium cum cruce.

Celebrans, iunctis manibus, eo tono quo dicuntur orationes ad Horas, dicit :

Dóminus vobiscum. *¶*

R. Et cum spíritu tuo.

Orémus. *¶*

Oratio

Omnípotens sempitérne Deus, adéstō magnæ pietatis tuæ mystérii, adéstō sacraméntis : et ad recreándos novos pópulos, quos tibi fons baptísmatis párturit, spíritum adoptiōnis emitte, *¶* ut, quod nostræ humilitatis geréndum est ministério, virtutis tuæ impleáтур efféctu : Per Dóminum nostrum Iesum Christum, Fílium tuum, *¶* qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus Sancti Deus : per ómnia sǽcula sǽculórum. *¶* R. Amen.

Elevans vocem in modum præfationis, prosequitur iunctis manibus :

D

óminus vo-bís-cum. R. Et cum spí-ri-tu tu-o.

Sur-sum corda. R. Ha-bémus ad Dómi-num. Grá-ti-as a-

gámus Dómi-no De-o nostro. R. Dignum et iustum est.

Vere dignum et iustum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine, sancte Pater, omnipotens æterne Deus. Qui invisibili potentia sacramentorum tuorum mirabiliter operaris effectum: et, licet nos tantis mysteriis exsequendis simus indigni: tu tamen gratiae tuae dona non deserens, etiam ad nostras preces aures tuae pietatis inclinas. Deus, cuius Spiritus super aquas inter ipsa mundi primordia ferebat: ut iam tunc virtutem sanctificationis aquarum natura conciperet. Deus, qui nocentis mundi crimina per aquas abluens, regenerationis speciem in ipsa diluvii effusione signasti: ut, unus eiusdemque elementi mysterio, et finis esset vitiis et origo virtutibus. Respice, Domine, in faciem Ecclesiæ tuae, et multiplica in ea regenerationes tuas, qui gratiae tuae affluenter impetu laetificas civitatem tuam, fontemque baptismatis aperis toto orbe terrarum gentibus innovandis: ut tuae maiestatis imperio sumat Unigeniti tui gratiam de Spiritu Sancto.

Hic celebrans in modum crucis aquam dividit manu extensa, quam statim linteo extergit, dicens:

Qui hanc aquam, regenerandis hominibus preparatam, arcana sui numinis admixtione fecundet: ut, sanctificatione concepta, ab immaculato divini fontis utero, in novam renata creaturam, progenies caelstis emerget: Et quos aut sexus in corpore aut aetas discernerit in tempore, omnes in unam pariat gratia mater infantiam. Procul ergo hinc, iubente te, Domine, omnis spiritus immundus abscedat: procul tota nequitia diabolicae fraudis absistat. Nihil hic loci habeat contrariae virtutis admixtio: non insidiando circumvolet: non latendo subrepat: non inficiendo corrumpat.

Aquam manu tangit.

Sit haec sancta et innocens creatura libera ab omni impugnatoris incurso et totius nequitiae purgata discensus. Sit fons vivus, aqua regenerans, unda purificans: ut omnes hoc lavacro salutifero diluendi, operante in eis Spiritu Sancto, perfectae purgationis indulgentiam consequantur.

Facit tres cruces super aquam, dicens:

Unde benedico te, creatura aquae, per Deum + vivum, per Deum + verum, per Deum + sanctum: per Deum, qui te in principio verbo separavit ab arida: cuius Spiritus super te ferebat.

Hic manu aquam dividit, et effundit eam versus quattuor mundi partes, dicens:

Qui te de paradisi fonte manare fecit, et in quatuor fluminibus totam terram rigare praeccepit. Qui te in deserto amaram, suavitatem indita, fecit esse potabilem, et sitienti populo de petra produxit. Bene + dico te et per Iesum Christum, Filium eius unicum, Domini num nostrum: qui te in Cana Galilae signo admirabili, sua potentia convertit in vinum: Qui pedibus super te ambulavit: et a Ioanne in Iordanem in te baptizatus est. Qui te una cum sanguine de latere suo produxit: et discipulis suis iussit ut credentes baptizarentur in te, dicens: Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.

Mutat vocem et legendo dicit:

Haec nobis praeculta servantibus, tu, Deus omnipotens, clemens adesto: tu benignus aspira.

Halat ter in aquam in modum crucis, dicens:

Tu has simplices aquas tuo ore benedicito: ut praeter naturalem emundationem, quam lavandis possunt adhibere corporibus, sint etiam purificandis mentibus efficaces.

Hic celebrans paululum demittit cereum in aquam: et resumens tonum præfationis, dicit:

Descendat in hanc plenitudinem fontis virtus Spiritus Sancti.

Deinde extractum cereum de aqua, iterum profundius mergit, aliquanto altius repetens: Descendat, ut supra. Postea cereum rursus de aqua extractum tertio immersens usque ad fundum, altiori adhuc voce repetit: Descendat, ut supra.

Et deinde sufflans ter in aquam, secundum hanc figuram Ψ, prosequitur: Totamque huius aquae substantiam regenerandi fecundet effectu.

Hic tollitur cereus de aqua, et prosequitur:

Hic omnium peccatorum maculae deleantur: hic natura, ad imaginem tuam condita et ad honorem sui reformata principii,

cunctis vetustatis squaloribus emundetur : ut omnis homo, sacramentum hoc regenerationis ingrēssus, in verae innocētiæ novam infantiā renascatur.

Sequentia dicit legendō :

Per Dóminum nostrum Iesum Christum, Fílium tuum : qui venturus est iudicare vivos et mórtuos et sǽculum per ignem.

R. Amen.

Deinde unus ex ministris accipit in vase aliquo de eadem aqua, ad aspergendum populum post renovationem promissionum baptismatis, ut infra n. 24, p. 266, dicetur, et ad aspergendum in domibus et aliis locis.

His peractis, celebrans infundit de Oleo catechumenorum in aquam in modum crucis, intelligibili voce dicens :

Sanctificetur et fecundetur fons iste Oleo salutis renascéntibus ex eo, in vitam æternam. R. Amen.

Deinde infundit de Chrismate, modo quo supra, dicens :

Infusio Chrismatis Dómini nostri Iesu Christi et Spíritus Sancti Parácliti fiat in nómine sanctæ Trinitatis. R. Amen.

Postea accipit ambas ampullas dicti Olei sancti, et Chrismatis, et de utroque simul in modum crucis ter infundendo dicit :

Commixtio Chrismatis sanctificationis et Olei unctionis et aquæ baptismatis páriter fiat in nómine Pa + tris et Fí + lii et Spíritus + Sancti.

R. Amen.

Tunc miscet ipsum Oleum cum aqua.

Si aderunt baptizandi, eos baptizet more consueto.

22. *Benedictione peracta, et, si casus ferat, baptimate collato, aqua baptismalis defertur processionaliter ad fontem, hoc modo : præcedit thuriferarius, sequitur cruciferarius cum cruce et conventus ; deinde diaconus cum vase aquæ baptismalis, nisi conveniat ipsum ab acolythis portari ; et celebrans cum (diacono et) subdiacono ; cereus vero paschalis remanet in loco suo.*

Interim cantatur psalmus 117 Confitémini Dómino; cum ad fontem pervenerint, psalmus abrumpitur.

Psalmus 117

II
C onfi-témi-ni Dómi-no quóni- am bo- nus : * quó-ni- am
in sácu-lum mi-se-ri-córdi- a e- ius.

Dicat nunc Israel quóniam bonus * quóniam in sáculum misericórdia eius.

Dicat nunc domus Aaron : * quóniam in sáculum misericórdia eius.

Dicant nunc qui timent Dó- minum : * quóniam in sáculum misericórdia eius.

De tribulatiōne invocávi Dó- minum : * et exaudívit me in latitudine Dóminus.

Dóminus mihi adiútor : * non timébo quid fáciat mihi homo.

Dóminus mihi adiútor : * et ego despiciám inimicos meos.

Bonum est confidere in Dó- mino, * quam confidere in hó- mine.

Bonum est sperare in Dó- mino, * quam sperare in prin- cípibus.

Omnis gentes circuiérunt me : * et in nómine Dómini quia ultus sum in eos.

Circumdántes circumdedérunt me : * et in nómine Dómini quia ultus sum in eos.

Circumdedérunt me sicut apes, et exarsérunt sicut ignis in spinis : * et in nómine Dómini quia ultus sum in eos.

Impulsus evérsus sum ut cá- derem : * et Dóminus suscépit me.

Fortitudo mea et laus mea Dóminus : * et factus est mihi in salútem.

Vox exsultatiōnis et salutis * in tabernaculis iustórum.

Déxtera Dómini fecit virtū- tem : et déxtera Dómini exaltávit me, * déxtera Dómini fecit vir- tútem.

Non móriar, sed vivam : *
et narrábo ópera Dómini.

Castígans castigávit me Dó-
minus : * et morti non trádidit me.

Aperite mihi portas iustítiae, ε
ingréssus in eas, confitébor Dó-
mino : hæc porta Dómini, iusti
intrábunt in eam.

Confitébor tibi quóniam exau-
dísti me : * et factus es mihi
in salútem.

Lápidem, quem reprobavérunt
ædificántes : * hic factus est in
caput ánguli.

A Dómino factum est istud : *
et est miráble in óculis nostris.

Hæc est dies, quam fecit Dó-
minus : * exsultémus, et lætémur
in ea.

*Aqua benedicta in fontem immissa, celebrans, iunctis manibus et eo
tono quo dicuntur orationes ad Horas, dicit :*

Dóminus vobíscum. ε

R. Et cum spíritu tuo.

Orémus. ε

Oratio

Omnípotens sempiterne Deus, résponce propítius ad devotionem
pópuli renascéntis, qui sicut cervus aquárum tuárum expedit
fontem, ε et concéde propítius ut fidei ipsius sitis, baptísmatis
mystério, ánimam corpúsque sanctificet : Per Christum Dóminum
nóstrum. ε

R. Amen.

Et incensat fontem.

Tunc redeunt omnes ad chorūm et presbyterium, et continuatur in
psalmo ubi abruptus erat ; cum ad presbyterium pervenerint, psalmus
abruptitur.

O Dómine, salvum me fac, o
Dómine, bene prosperáre : *
benedictus qui venit in nómíne
Dómini.

Benedíximus vobis de domo
Dómini : * Deus Dóminus, et
illúxit nobis.

Constitúite diem solémnem in
condénsis, * usque ad cornu
altáris.

Deus meus es tu, et confitébor
tibi : * Deus meus es tu, et
exaltábo te.

Confitébor tibi, quóniam ex-
audísti me : * et factus es mihi
in salútem.

Confitémini Dómino quóniam
bonus : * quóniam in séculum
misericórdia eius.

AD RENOVATIONEM PROMISSIONUM BAPTISMATIS

23. Completa benedictione aquæ baptismalis, eiusque translatione
ad fontem, vel, ubi benedictio locum non habuerit, post absolutam primam
partem litaniarum, proceditur ad renovationem promissionum baptismatis,
ad quam Fratres in choro et fideles in ecclesia candelas accensas in manibus
teneant.

24. Celebrans ad petitionem thuriferarii thus benedicit more solito ;
deinde cereum incensat, eoque facto, stans iuxta illum, facie versus ad
populum, vel ex ambone, dicit :

Hac sacratissima nocte, fratres caríssimi, sancta Mater Ecclésia,
récolens Dómini nostri Iesu Christi mortem et sepultúram,
eum redamándo vigilit; et, célébrans eiúsdem gloriósam resurrectió-
nem, lætabúnda gaudet.

Quóniam vero, ut docet Apóstolus, consepulti sumus cum Christo
per baptísmum in mortem, quómodo Christus resurréxit a mórtuis,
ita et nos in novitáte vitæ opórtet ambuláre; sciéntes, véterem hómi-
nem nostrum simul cum Christo crucifixum esse, ut ultra non
serviámus peccáto. Existimémus ergo nos mórtuos quidem esse
peccáto, vivéntes autem Deo in Christo Iesu Dómino nostro.

Quapropter, fratres caríssimi, quadragésimáli exercitatióne absolúta,
sancti baptísmatis promissiónes renovémus, quibus olim Sátanæ
et opéribus eius, sicut et mundo, qui inimicus est Dei, abrenuntiá-
vimus, et Deo in sancta Ecclésia cathólica fidéliter servíre promísimus.

Itaque :

Celebrans : Abrenuntiátis Sátanæ ?

Omnes : Abrenuntiámus.

Celebrans : Et ómnibus opéribus eius ?

Omnes : Abrenuntiámus.

Celebrans : Et ómnibus pompis eius ?

Omnes : Abrenuntiámus.

Celebrans : Créditis in Deum, Patrem omnipoténtem, Creatórem cæli et terræ?

Omnes : Crédimus.

Celebrans : Créditis in Iesum Christum, Filium eius únicum, Dóminum nostrum, natum, et passum?

Omnes : Crédimus.

Celebrans : Créditis et in Spíritum Sanctum, sanctam Ecclésiam cathólicam, sanctórum communiónem, remissióne peccatórum, carnis resurrectióne, et vitam ætérnam?

Omnes : Crédimus.

Celebrans : Nunc autem una simul Deum precémur, sicut Dóminus noster Iesus Christus oráre nos dócuit :

Omnes : Pater noster...

Celebrans : Et Deus omnípotens, Pater Dómini nostri Iesu Christi, qui nos regenerávit ex aqua et Spíritu Sancto, quique nobis dedit remissióne peccatórum, ipse nos custódiat grátia sua in eódem Christo Iesu Dómino nostro, in vitam ætérnam.

Omnes : Amen.

Et aspergit ministros, Fratres et populum aqua benedicta, extracta, ut supra dictum est n. 21, p. 262, in benedictione aquæ baptismalis; vel, ubi benedictio aquæ baptismalis locum non habeat, aqua benedicta «ordinaria». Deinde omnes candelas suas extinguiunt et deponunt.

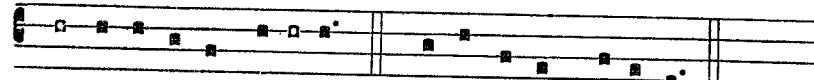
25. *Hæc allocutio et renovatio promissionum baptismatis fieri potest, ubique locorum, lingua vernacula; versione tamen ab Ordinario loci approbata.*

AD ALTERAM PARTEM LITANIARUM

26. *Renovatione promissionum baptismatis peracta, cantatur secunda pars litaniarum, inde ab invocatione Propitius esto, usque ad finem, omnibus stantibus versis vultibus ad altare et simul respondentibus.*

Celebrans (si benedictio aquæ baptismalis locum habuerit, deposita ad sedes cappa serica et assumpta casula) cum ministris iterum sedet.

27. *Interim cereus paschalis reponitur in candelabro suo, in latere evangeli, et altare præparatur pro Missa solemni, et candelæ altaris et acolythorum a secundo acolytho accenduntur; candelæ acolythorum per totam Missam remanent accensæ.*

Pro-pí- ti- us e- sto. R. Parce no-bis, Dómi-ne.

Pro-pí- ti- us e- sto. R. Ex-áudi nos, Dómi-ne.

A damnatióne per-pé-tu- a, R. Li-be- ra nos, Dómi-ne.

A subitánea et improvisa morte, libera.

Ab imminéntibus peccatórum no- strórum perículis, libera.

Ab infestatióibus dæmonum, libera.

Ab omni immunditia mentis et cörperis, libera.

Ab ira et ódio et omni mala voluntáte, libera.

Ab immündis cogitatiónibus, libera.

A cæcitaté cordis, libera.

A fúlgiore et tempestáte, libera.

A peste, fame et bello, libera.

A flagélo terræmótus, libera.

Ab omni malo, libera.

Per mystérium sanctæ incarna- tionis tuæ, libera.

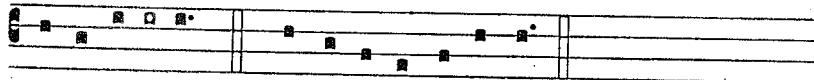
Per passiónem et crucem tuam, libera.

Per gloriósam resurrectióнем tuam, libera.

Per admirábilem ascensióinem tuam, libera.

Per grátiam Sancti Spíritus Pa- rácliti, libera.

In die iudicii, libera.

Pecca- tó- res, R. Te ro-gámus, audi nos.

Ut pacem nobis dones, te rogámus.

Ut misericórdia et píetas tua nos custódiat, te rogámus.

Ut Ecclésiam tuam sanctam ré- gere et conserváre dignéris,

te rogámus.

Ut dominum apostólicum et om-

nes gradus Ecclésiae | in sancta religióne conserváre dignéris,

te rogámus.

Ut Epíscopos et Prælátos nostros et cunctas congregatiónes illis commíssas | in tuo sancto serví- tio conserváre dignéris,

te rogámus.

Ut inimicos sanctae Ecclésiæ humiliare *dignéris*, te rogámus.

Ut régibus et principib⁹ nostris pacem et veram concordiam atque victoriā donare *dignéris*, te rogámus.

Ut cunctum pópulum christián⁹ num pretióso Sanguine tuo redemptum | conservare *dignéris*, te rogámus.

Ut omnes errantes ad unitátem Ecclésiæ revocare, | et infidèles univérsos ad Evangélii lumen perdúcere *dignéris*, te rogámus.

Ut ómnibus benefactórib⁹ nostris | sempitérna bona *retríbuas*, te rogámus.

Ut ánimas nostras et paréntum nostrórum | ab ætéra damna- tione erípias, te rogámus.

Ut fructus terræ dare et conser- vare *dignéris*, te rogámus.

Ut óculos misericórdiæ tuæ super nos redúcere *dignéris*, te rogámus.

Ut obséquium servitútis nostræ rationábile fáciás, te rogámus.

Ut mentes nostras ad cælestia desidéria érigas, te rogámus.

Ut misérias páuperum et captívorum intuéri et relevare *dignéris*, te rogámus.

Ut loca nostra et omnes habitantes in eis | visitare et consolari *dignéris*, te rogámus.

Ut civitatem istam et omnem pópulum eius | protégere et conservare *dignéris*, te rogámus.

Ut omnes fidéles navigantes et itinerantes | ad portum salutis perdúcere *dignéris*, te rogámus.

Ut regulárib⁹ disciplinis nos instruere *dignéris*, te rogámus.

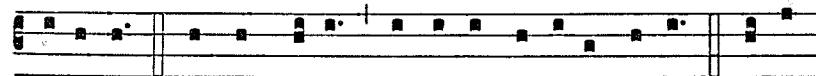
Ut ómnibus fidélib⁹ defunctis réquiem æternam dones, te rogámus.

Ut nos exaudire *dignéris*, te rogámus.

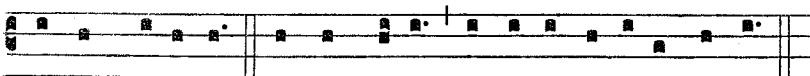
Fili Dei, te rogámus.

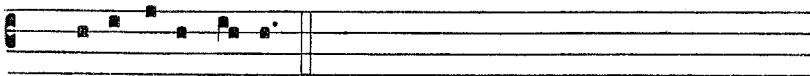
Agnus De-i, qui tol-lis peccá-ta mundi. R. Parce no-bis,

Dómi-ne. Agnus De-i, qui tol-lis peccá-ta mundi. R. Ex-áu-

di nos, Dómi-ne. Agnus De-i, qui tol-lis peccá-ta mundi.

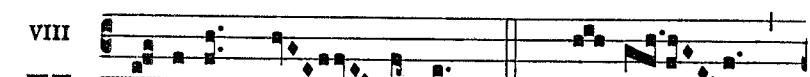
R. Mi-se-ré-re no-bis.

AD MISSAM SOLEMNEM VIGILIÆ PASCHALIS

Celebratio solius Missæ vigiliæ paschalis sine cæremoniis præcedentibus interdicitur.

Sacra Communio fidelibus dari potest tantummodo inter Missarum solemnia, vel continuo ac statim ab iis expletis, exceptis iis qui in periculo mortis sunt constituti.

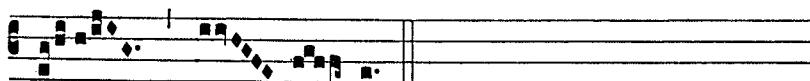
In fine litaniarum cantores alta voce incipiunt Kýrie eléison. Ad ultimum Kýrie celebrans cum ministris ad altare accedit, profunde inclinat et statim, omissa confessione, ascendiit, altare osculatur et erectus se munit signo crucis.

VIII K ý- ri- e, * e- léi-son. iii. Chri- ste,

e- léi-son. iii. Ký- ri- e, e- léi- son. ii. Ký- ri- e,

* e- léi- son.

Cantato ultimo Kýrie eléson, Fratres in choro absque mora cappas deponunt; tunc celebrans incipit hymnum Glória in excélsis, quem chorus statim prosequitur, et pulsantur campanæ et organum.

Postea celebrans dicit :

Dóminus vobíscum.

R. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Oratio

Deus, qui hanc sacratissimam noctem glória Domínicæ resurrecciónis illústras : consérva in nova familiæ tuæ progénie adoptiónis spíritum, quem dedísti; ut, córpore et mente renováti, puram tibi exhibeant servítuēm : Per eúndem Dóminum.

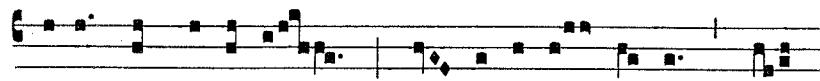
Léctio Epístolæ beati Pauli apóstoli ad Colossénses. c. 3

Fratres : Si consurrexistis cum Christo : quæ sursum sunt quærите, ubi Christus est in déxtera Dei sedens : Quæ sursum sunt sápite, non quæ super terram. Mórtui enim estis, et vita vestra est abscondita cum Christo in Deo. Cum Christus apparúerit, vita vestra : tunc et vos apparébitis cum ipso in glória.

Omnès adstantes, si fieri potest, simul cum choro Allelúia repetunt.

Dó- mi-no,   quó- ni- am bo-nus :   quó-

ni- am in sá- cu- lum   mi- se- ri- cór- di- a * e-
ius.

Quatuor Fratres bini et bini cantant versus psalmi Laudáte.

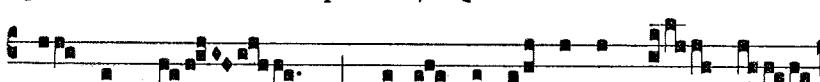
VIII   L audá- te * Dó- mi- num,   omnes gentes :

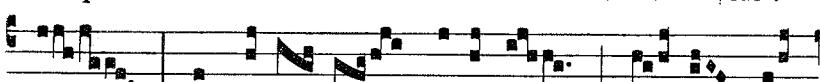
et col- lau- dá- te e- um,   om- nes

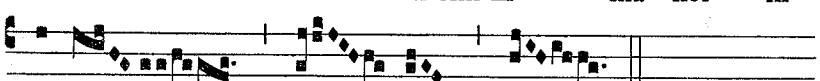
pó- pu- li.   ¶. Quó- ni- am confirmá- ta est

su- per nos   mi- se- ri- cór- di- a e- ius :

et vé- ri- tas Dómi- ni ma- net * in

æ- té- r- num.

Ad Evangelium cerei non portantur, sed tantum incensum; petitur benedictio et ministri more solito incedunt.

Sequentia sancti Evangeli secundum Matthaeum.

c. 28*

Vespere autem sabbati, quae lucescit in prima sabbati, venit Maria Magdalene et altera Maria videre sepulcrum. Et ecce terrae motus factus est magnus. Angelus enim Domini descendit de caelo: et accedens revolvit lapidem, et sedebat super eum: Erat autem asperitus eius sicut fulgur: et vestimentum eius sicut nix. Prae timore autem eius exterriti sunt custodes, et facti sunt velut mortui. Respondens autem Angelus, dixit mulieribus: Nolite timere vos: Scio enim, quod Iesum, qui crucifixus est, queritis: Non est hic: Surrexit enim, sicut dixit. Venite, et videte locum, ubi positus erat Dominus. Et cito euntes, dicite discipulis eius quia surrexit: et ecce praecedet vos in Galilaeam: Ibi eum videbitis. Ecce predixi vobis.

Non dicitur Credo, nec antiphona ad offertorium, sed tantum

Dominus vobiscum.
Oramus.

Secreta

Suscipe, quiescimus, Domine, preces populi tui cum oblationibus hostiarum: ut paschalibus initiatam mysteriis, ad aeternitatis nobis medelam, te operante, proficiant. Per Dominum.

Prefatio Te quidem, Domine, omni tempore, sed in hac potissimum nocte.

Communicantes et Hanc igitur propria.

Dicitur Pax Domini sit semper vobiscum, et respondetur Et cum spiritu tuo.

Agnus Dei non dicitur; post orationem Haec sacrosancta commixtio omittitur osculum calicis, et pax non datur.

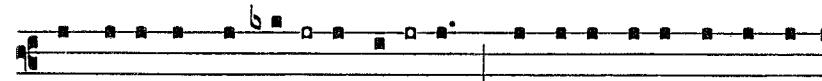
Post sumptionem Sacramenti distributio Communionis, purificatio et ablution fiant more solito; deinde alta voce incipitur ad Laudes antiphona Alleluia et tota cantatur ante psalmi intonationem.

Ant.

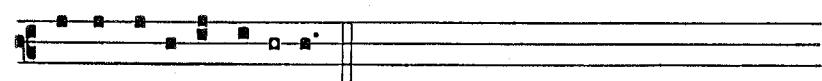
VI

A

l-le-lu-ia, * al-le-lu-ia, al-le-lu-ia. Ps. 150. Laudá-

te Domi-num in sanc-tis e- ius: * laudá-te e- um in firma-

mén- to virtú-tis e- ius.

Laudá-te eum in virtútibus eius: * laudá-te eum secundum multitúdinem magnitúdinis eius.

Laudá-te eum in sono tubæ: * laudá-te eum in psaltério et cí-thara.

Laudá-te eum in týmpano et choro: * laudá-te eum in chordis et órgano.

Laudá-te eum in cýmbalis bene- sonántibus: * laudá-te eum in cýmbalis iubilatiónis: * omnis spíritus laudet Dóminum.

Glória Patri, et Fílio, * et Spíritui Sancto.

Sicut erat in princípio et nunc et semper, * et in sécula sǽculórum. Amen.

Anti-

phona

Alle-lu-ia, al-le-lu-ia, al-le-lu-ia.

Repetita post psalmum antiphona Alleluia, alleluia, alleluia, celebrans ad altare incipit, cantore ei deferente, antiphonam. Et valde, quam chorus prosequitur.

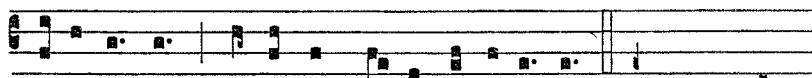
Ad Benedictus

Ant.

VIII G

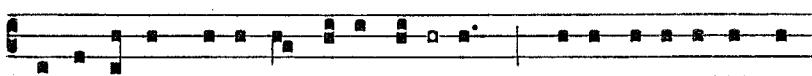
E

t valde * ma-ne u-na sabba-tó-rum, vé-ni-unt ad

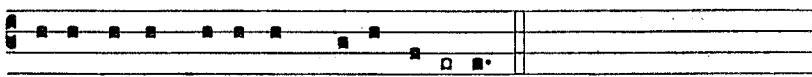

monumén-tum, orto iam so- le, al-le-lú- ia.

Deinde cantatur canticum Benedictus cum Glória Patri, et fui incensatio altaris, ut alias in Laudibus.

Be-ne-dictus Dómi-nus, De-us Isra-el : * qui a vi-si-tá-vit, et

fe-cit red-empti- ó-nem ple-bis su- æ :

Et eréxit cornu salútis nobis * in domo David púeri sui,

Sicut locútus est per os sanctórum, * qui a sáculo sunt, prophetárum eius :

Salútem ex inimícis nostris, * et de manu ómnium qui odérunt nos,

Ad faciéndam misericórdiam cum pátribus nostris, * et memoriári testaménti sui sancti :

Iusiurándum, quod iurávit ad Abraham patrem nostrum, * daturum se nobis,

Ut sine timóre, de manu inimicorum nostrorum liberáti, * ser-viámus illi

In sanctitáte et iustítia coram ipso * ómnibus diébus nostris.

Et tu, puer, prophéta Altíssimi vocáberis : * præibis enim ante fáciem Dómini paráre vias eius,

Ad dandam scientiam salútis plebi eius * in remissiónem peccatórum eórum

Per víscera misericórdiæ Dei nostri, * in quibus visitávit nos Oriens ex alto,

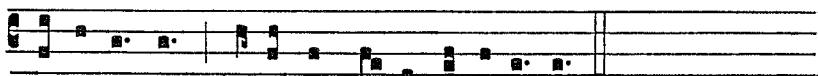
Illumináre his, qui in ténebris et in umbra mortis sedent, * ad dirigéndos pedes nostros in viam pacis.

Glória Patri et Fílio * et Spirítui Sancto.

Sicut erat in princípio et nunc et semper, * et in sácula sǽculórum. Amen.

Et valde ma-ne u-na sabba-tó-rum, vé-ni- unt ad

mo-numén-tum, orto iam so- le, al-le-lú- ia.

Repetita post canticum antiphona, celebrans more solito dicit :

Dóminus vobíscum.

R/. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Postcommunio

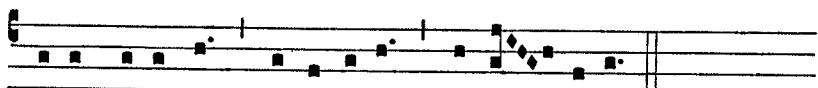
Spíritum nobis, Dómine, tuæ caritatis infúnde : ut, quos sacraméntis paschálibus satiásti; tua fáctias pietáte concórdes : Per Dóminum... in unitáte eiúsdem.

Postea celebrans iterum dicit :

Dóminus vobíscum.

R/. Et cum spíritu tuo.

Et diaconus, vertens se ad chorum vel populum, subiungit :

I-te, missa est, al-le-lú-ia, al-le-lú-ia.
De-o grá-ti-as, al-le-lú-ia, al-le-lú-ia.

Et celebrans, dicto Pláceat tibi, dat benedictionem more solito, et sic Missa et Laudes simul finiuntur.

Non subiungitur Fidélium ánimæ.

Sacerdotes, qui Missam Vigiliæ paschalis celebrant post medium noctem, possunt ipsa dominica die Resurrectionis Missam litare, atque etiam, si indultum habeatur, bis aut ter.

